

Voorjaarsnota 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting.....	5
Leeswijzer.....	7
Financieel beeld	9
Ambities.....	29
Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland.....	31
Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland	35
Ambitie 3 Schone energie voor iedereen.....	41
Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland	47
Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland	57
Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	63
Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland.....	71
Overzicht Algemene middelen en Organisatie.....	79
Indicatoren.....	87
Wettelijke indicatoren	89
Financiële indicatoren.....	91
Paragrafen.....	95
Paragraaf Arbeidskosten (loonkosten en inhuur).....	97
Paragraaf Bedrijfsvoering	99
Paragraaf Subsidies	103

Samenvatting

Leeswijzer

Opzet van de voorjaarsnota

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2022. De voorjaarsnota en najaarsnota zijn bijstellingsproducten.

Deze voorjaarsnota is een 'herijking' van de Begroting 2022 op basis van (recente) ontwikkelingen en bevat bijstellingen die starten in het boekjaar 2022. Waar de ontwikkeling invloed heeft op de jaren na 2022 zijn deze ook in de Voorjaarsnota 2022 verwerkt. Een aantal autonome ontwikkelingen zoals volumestijging motorrijtuigenbelasting en mutaties kapitaallasten zijn meerjarig verwerkt.

In deze Voorjaarsnota 2022 presenteert het college van Gedeputeerde Staten het actuele financieel perspectief en het daaruit voortvloeiende meerjarenbeeld dat als startpunt geldt voor de Kadernota/Begroting 2023. Omdat de betreffende producten ook zelfstandig leesbaar moeten zijn, ook op de website, worden een aantal onderdelen opnieuw opgenomen zonder dat hier een wijziging op plaats vindt. Omdat veel materiaal ongewijzigd terugkomt zodat het op de website zelfstandig leesbaar is, is het papieren boekwerk relatief dik voor een bijstellingsproduct.

In deze Voorjaarsnota 2022 is naar aanleiding van motie 950 is een nieuwe paragraaf opgenomen als onderdeel van het financieel beeld waarin te verwachten mee- en tegenvallers zijn opgenomen, waarvan we weten dat ze zicht voor gaan doen maar waarvan de hoogte van de wijziging nog niet gekwantificeerd kan worden.

Waar zijn de bijstellingen opgenomen?

Provinciale Staten voert zijn budgetrecht uit op de doelen. Daarom stelt Provinciale Staten de budgetmutaties vast zoals die zijn opgenomen binnen de ambities onder "Wat mag dat kosten?" en waar noodzakelijk een beleidsmatige toelichting bij "Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?"

Als er ten opzichte van de begroting geen wijzigingen zijn dan zal er standaard een zin zijn opgenomen dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Voor de leesbaarheid zijn in het ambitieplan de teksten van de ambities en doelen overgenomen zoals in de begroting 2022 is opgenomen. Voor de beleidsprestaties zijn de namen blijven staan maar niet de tekst zoals in de begroting was opgenomen.

Opbouw van een ambitie

De P&C producten kennen een uitwerking in 3 niveaus:

1. De ambitie wordt verder uitgewerkt in:
  - Beleidsdoelen (PS) - Wat willen we bereiken?
  - Beleidsprestaties (GS) - Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?
  - Hoeveel middelen zetten we daarvoor in - Wat mag dat kosten?"
2. Provinciale Staten stelt de uitwerking van de ambities en beleidsdoelen vast inclusief de middelen die hiervoor op het niveau van het beleidsdoel beschikbaar voor worden gesteld. Gedeputeerde Staten stelt de uitwerking van de beleidsprestaties en de middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld vast.

Financieel beeld

Samenvatting

In de Voorjaarsnota 2022 worden de beleidsmatige en financiële wijzigingen ten opzichte van de begroting 2022 verwerkt en toegelicht. De bijstellingen in deze Voorjaarsnota komen door

- a) autonome ontwikkelingen (zoals provinciefonds, extra bijdragen vanuit het Rijk),
- b) door verschuivingen in planning, of
- c) door ontwikkelingen die bij het opstellen van de Begroting 2022 nog onvoldoende concreet waren.

Ten tijde van het opstellen van deze Voorjaarsnota doet zich een aantal belangrijke ontwikkelingen voor. Voor de oorlog Oekraïne was de inflatie tijdens de coronapandemie al opgelopen. De gevolgen van de oorlog in Oekraïne zijn daar bovenop gekomen. De inflatie is naar historische recordhoogte gestuwd. Voor hetzelfde geld kan minder gerealiseerd worden en dat stelt ons voor forse keuzes. Ook de tekorten op de arbeidsmarkt beperken onze uitvoeringskracht. Onze ambities zijn hoog, en tegelijkertijd is de structurele financiële ruimte beperkt. De centrale vraag is dan ook hoe de beschikbare middelen zo efficiënt en effectief mogelijk ingezet kunnen worden voor de opgaven waar onze provincie voor staat. In het hoofdstuk financieel beeld wordt ingegaan op de financiële effecten van de gemaakte keuzes.

Deze voorjaarsnota laat een stijging in lasten zien ten opzichte van de Begroting 2022, naar in totaal € 821 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door extra inzet vanuit het begrotingssaldo en door de raming van uitgaven die samenhangen met de niet gerealiseerde beleidsdoelen vanuit de Jaarrekening 2021. Tegelijkertijd is de realiteit dat tot op heden nooit meer dan € 747 mln aan lasten in een begrotingsjaar gerealiseerd is. Het huidige lastenniveau is dus zeer ambitieus. Om deze reden is ervoor gekozen om voor een aantal onderwerpen aan de slag gaan zonder dat hiervoor nu al extra middelen voor ingezet worden. Hierbij wordt uiteraard wel gewerkt volgens het principe dat het budget dat Provinciale Staten beschikbaar hebben gesteld op beleidsdoelniveau niet overschreden mag worden. We monitoren de budgetuitputting per doel en in de Najaarsnota 2022 worden waar nodig begrotingsbijstellingen voorgesteld. Deze werkwijze helpt naar verwachting om onderuitputting bij de jaarrekening te beperken.

Nieuw in de Voorjaarsnota 2022 is een paragraaf met onderwerpen waarvan al bekend is dat ze een financieel effect op het resultaat gaan hebben in 2022, maar waarvan de hoogte nu nog niet te kwantificeren is. Het college geeft hiermee invulling aan motie 950 'Voorspellend vermogen'. Deze paragraaf zal vanaf nu onderdeel zijn van de bijsturingenproducten in de P&C cyclus en zal bij de najaarsnota verder ontwikkeld zijn.

Financieel totaalbeeld

In het financieel totaalbeeld wordt voor de exploitatie als eerste de totale stand van de Begroting 2022 getoond. In dezelfde opzet worden vervolgens de mutaties in de Voorjaarsnota 2022 ten opzichte van de Begroting 2022 getoond. Dit geeft een totaalbeeld van de lasten en baten en de inzet van alle reserves.

Exploitatie

In de voorjaarsnota is een totaal van € 821,5 mln aan lasten opgenomen, de baten die hier tegenover staan bedragen € 724,2 mln. Het verschil van € 97,3 mln wordt gedekt door het inzetten van de bestemmingsreserves en de Algemene reserve. Het saldo van de mutaties reserves van € -97,3 mln bestaat uit;

- € -156,0 mln Onttrokken uit de bestemmingsreserves
- € -10,7 mln Inzet van beklemmingen Jaarrekening 2021 in de Voorjaarsnota 2022
- € 69,3 mln Begrotingssaldo 2022
- € -97,3 mln Mutaties reserves**

In de oorspronkelijke Begroting 2022 bedroeg het lastentotaal € 801,6 mln, derhalve een stijging van de lasten met € 19,9 mln. De baten bedroegen in de oorspronkelijke Begroting 2022 € 712,9 mln, een stijging van de baten in deze Voorjaarsnota met € 11,3 mln.

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samen werken aan Zuid-Holland	38,8	0,1	38,7	0,0	0,0	0,0	38,7
2 Bereikbaar Zuid-Holland	289,8	9,9	280,0	16,6	30,8	-14,1	265,8
3 Schone energie voor iedereen	27,1	2,8	24,4	2,4	10,0	-7,6	16,8
4 Een concurrerend Zuid-Holland	85,7	9,4	76,3	13,6	23,0	-9,4	66,9
5 Versterken natuur in Zuid-Holland	128,1	37,8	90,3	9,0	43,8	-34,7	55,5
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	32,7	3,7	29,0	0,0	0,0	0,0	29,0
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	99,3	4,1	95,2	5,6	23,4	-17,8	77,4
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie	104,3	2,5	101,7	0,0	0,0	0,0	101,7
- Overzicht Algemene middelen	15,7	653,8	-638,1	164,5	178,2	-13,6	-651,8
Totaal	821,5	724,2	97,3	211,8	309,1	-97,3	0,0

Totaal reserves per beleidsdoel

Onderstaand overzicht geeft per reserve de totale inzet op de doelen weer, na de voorjaarsnota mutaties.

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Algemene reserve			
9-1 Algemene middelen	105,8	164,5	-58,7
Begrotingssaldo 2024-2031			
9-1 Algemene middelen	69,4	0,0	69,4
Bereikbaarheid			
2-1 Snel van A naar B	10,7	7,7	3,0
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	1,7	0,0	1,7
2-3 Veilig en duurzaam	0,6	0,0	0,6
Egalisatiereserve beheer & onderhoud			
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	3,0	7,8	-4,8
Erfgoedlijnen			
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	0,1	0,0	0,1
9-1 Algemene middelen	0,0	0,0	0,0
Groene ambities			
5-1 Gezonde natuur	5,0	0,0	5,0
5-2 Toekomstbestendige landbouw	4,0	0,0	4,0
5-3 Leven met water	0,1	0,0	0,1
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	11,9	4,0	7,9
Interreg-cofinanciering EFRO			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1,7	2,0	-0,3
IODS			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,0	0,0
Life Science & Health			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,4	1,2	-0,8
MIT MKB Innovatiestimulering topsect			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	5,2	4,5	0,7
MJP Bodem, ondergrond en grondwater			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,1	-0,1
7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	11,3	1,6	9,6
Mobiliteit			
2-1 Snel van A naar B	10,9	1,1	9,9
2-3 Veilig en duurzaam	3,8	0,1	3,8

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
NatuurNetwerk Nederland			
5-1 Gezonde natuur	18,4	1,4	17,0
Regionale gebiedsgerichte projecten			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1,4	0,0	1,4
Regionale netwerken in Zuid-Holland			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	1,2	1,5	-0,3
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,0	0,0
5-3 Leven met water	0,4	0,0	0,4
Reserve Ontwikkelopgave natuur			
5-1 Gezonde natuur	14,8	7,6	7,2
Reserve UPG 40			
5-2 Toekomstbestendige landbouw	1,0	0,0	1,0
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	0,2	0,0	0,2
Restauratie&herbestemming monumenten			
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	2,6	1,0	1,6
Risicoreserve Waste to Chemistry			
9-1 Algemene middelen	3,0	0,0	3,0
Versterking economie			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	8,6	2,1	6,5
4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat	1,8	1,3	0,5
Warmteleiding Warmteling			
3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving	10,0	2,4	7,6
Zandmotor			
5-3 Leven met water	0,1	0,0	0,1
Eindtotaal	309,1	211,8	97,3

Mutaties in de Voorjaarsnota ten opzichte van de Begroting 2022

(bedragen x € 1 mln)	Lasten	Baten	Saldo lasten en baten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Mutaties reserves	Resultaat
1 Samen werken aan Zuid-Holland	10,4	0,0	10,4	0,0	0,0	0,0	10,4
2 Bereikbaar Zuid-Holland	5,4	0,7	4,7	0,1	3,4	-3,2	1,4
3 Schone energie voor iedereen	-1,0	0,4	-1,3	2,4	0,0	2,4	1,1
4 Een concurrerend Zuid-Holland	-1,0	0,6	-1,6	1,0	-2,8	3,8	2,2
5 Versterken natuur in Zuid-Holland	-4,1	-0,5	-3,6	0,1	-6,9	7,0	3,4
6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland	2,0	0,7	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3
7 Gezond en veilig Zuid-Holland	9,8	0,2	9,6	1,6	9,3	-7,7	1,9
- Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie	-1,3	0,0	-1,3	0,0	0,0	0,0	-1,3
- Overzicht Algemene middelen	-0,3	9,2	-9,5	10,0	20,9	-10,9	-20,4
Totaal	19,9	11,3	8,6	15,3	23,9	-8,6	0,0

In de Voorjaarsnota 2022 zijn onderstaande mutaties verwerkt ten opzichte van de Begroting 2022. Het verschil tussen de lasten en baten van € 8,6 mln wordt gedekt door het inzetten van de bestemmingsreserves en de Algemene reserve. Het saldo van de mutaties reserves van € -8,6 mln bestaat uit;

- € -0,8 mln Onttrekking uit de bestemmingsreserves
- € -10,6 mln Inzet van beklemmingen jaarrekening 2021 in de Voorjaarsnota 2022
- € 2,7 mln Begrotingssaldo 2022 mutatie in de Voorjaarsnota 2022
- € -8,6 mln Mutaties reserves**

Totaal reserves per beleidsdoel

Onderstaand overzicht geeft per reserve de mutaties op de doelen weer die in deze Voorjaarsnota 2022 worden voorgesteld, ten opzichte van de Begroting 2022.

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
Algemene reserve			
9-1 Algemene middelen	17,8	10,0	7,8
Beheerplannen Natura 2000 en PAS			
5-1 Gezonde natuur	-0,9	0,0	-0,9
Bereikbaarheid			
2-1 Snel van A naar B	-3,3	0,0	-3,3
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	-0,3	0,0	-0,3
2-3 Veilig en duurzaam	0,6	0,0	0,6
Egalisatiereserve beheer & onderhoud			
2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam	1,3	0,1	1,2
Erfgoedlijnen			
9-1 Algemene middelen	0,0	0,0	0,0
Groene ambities			
5-1 Gezonde natuur	0,2	0,0	0,2

Reservenaam (bedragen x € 1 mln)	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,6	0,0	0,6
7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving	3,1	0,0	3,1
IODS			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,0	0,0
Life Science & Health			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,2	0,0	0,2
MIT MKB Innovatiestimulering topsect			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,1	0,0	0,1
MJP Bodem, ondergrond en grondwater			
5-1 Gezonde natuur	0,0	0,1	-0,1
7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid	6,2	1,6	4,6
Mobiliteit			
2-1 Snel van A naar B	1,9	0,0	1,9
2-3 Veilig en duurzaam	3,2	0,0	3,2
NatuurNetwerk Nederland			
5-1 Gezonde natuur	-7,0	0,0	-7,0
Regionale netwerken in Zuid-Holland			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	0,1	0,0	0,1
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold			
5-3 Leven met water	-0,2	0,0	-0,2
Reserve Ontwikkelopgave natuur			
5-1 Gezonde natuur	0,3	0,0	0,3
Reserve UPG 40			
5-2 Toekomstbestendige landbouw	0,1	0,0	0,1
Restauratie&herbestemming monumenten			
4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme	0,1	0,6	-0,5
Risicoreserve Waste to Chemistry			
9-1 Algemene middelen	3,0	0,0	3,0
Versterking economie			
4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal	-1,9	0,4	-2,3
4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat	-1,4	0,0	-1,4
Warmteleiding Warmteling			
3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving	0,0	2,4	-2,4
Eindtotaal	23,9	15,3	8,6

Mutaties begrotingsaldo

(bedragen x € 1 mln)		Huidige collegeperiode			Nieuwe collegeperiode			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A	Mutaties eerdere P&C producten							
1	Mutaties in begrotingssaldo in eerdere P&C producten	66,6	-11,0	14,4	5,5	3,9	-5,2	48,7
	Totaal (A) Mutaties eerdere P&C producten	66,6	-11,0	14,4	5,5	3,9	-5,2	48,7
B	Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
1	1.1 Versnellingsbudget transitie landelijk gebied/ stikstof	-10,0	-10,0					
2	1.1 Implementatie Wet Openbare Overheid (WOO)	-0,4	-0,5	-0,6	-0,6	-0,7	-0,5	-0,5
	Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland							
	<i>geen mutaties</i>							
	Ambitie 3 Schone energie voor iedereen							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
3	3.1 Energie	-0,6	-2,0					
4	3.1 Vrijval subsidie regeling Lokale initiatieven 2022 en 2023	0,3	0,5					
	<i>Doorschuiven van middelen (saldo = 0)</i>							
5	3.3 Aanpassen kasritme Botlek stoomnetwerk	1,2	-0,4	-0,8				
6	3.1 Verschuiving budget Programmteam Energie	0,7	-0,7					
	Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
7	4.1 Leerpark Drechtsteden			0,0				
8	4.3 Vrijval Noodsteun	0,1						
9	4.3 Opheffen reserve Erfgoedlijnen		-0,0					
10	4.1 Opheffen risicoreserve Waste to chemicals t.b.v. Kansen voor West III			-1,5	-1,5			
	<i>Doorschuiven van middelen (saldo = 0)</i>							
11	4.1 Leerpark Drechtsteden '22-'25	-0,2	-0,0	0,1	0,1			
12	4.1 Kansen voor West III	1,8		-0,8	-1,0			
13	4.1 Bedrijfsverplaatsing Drechtsteden	0,5	-0,5					
14	4.1 Haven Industrieel Complex (HIC)	0,1	-0,1					
	Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
15	5.3 Extra middelen voor toegenomen VTH taken Omgevingsdiensten	-0,5	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
16	5.3 Vrijval budget kustbeleid	0,2						
17	5.3 Verhogen beheervergoeding natuur van 75% naar 84%	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
18	5.2 Veenweide	-0,4	-0,4	-0,4				
19	5.3 Vrijval budget Grevelingen	0,2						
	<i>Doorschuiven van middelen (saldo = 0)</i>							
20	5.2 IBP Vitaal Platteland Zuidwestelijke Delta	0,1	-0,1	-0,0				
	Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
21	6.1 Voortzetting subsidieregeling woonvormen senioren	-2,3						
	<i>Doorschuiven van middelen (saldo = 0)</i>							
22	6.1 Provinciale bijdrage Nationaal Programma Rotterdam Zuid	0,6	-0,7	0,0	0,1			
23	6.1 Subsidieregeling Holland Rijnland	0,1	-0,1					
24	6.1 Sociale woningbouw	0,2	-0,2					
25	6.1 Omzetten budget van Vliegende Brigade ter dekking van subsidie Mijlpaal 30	0,2	-0,2					
26	6.1 Subsidieregeling Flex Wonen	-0,1	0,1					

(bedragen x € 1 mln)		Huidige collegeperiode			Nieuwe collegeperiode			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
27	7.3 Externe Veiligheid	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
28	7.3 Klimaatadaptatie	-0,3	-0,8					
29	7.1 Vrijval dotaties voorziening nazorg	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
30	7.1 Afronding fase 1 Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV)	-0,2						
	<i>Doorschuiven van middelen (saldo = 0)</i>							
31	7.2 Beheerregeling Recreatiegebieden	-0,2	0,1	0,1	0,1			
	Ambitie 8 Bedrijfsvoering - Financiën en Organisatie							
	<i>Extra/minder inzet</i>							
32	8.1 Opening gebouw C	-0,3						
33	8.1 Kosten juridische expertise Warmtebedrijf Rotterdam	-0,2						
	Totaal C: Ontwikkelingen binnen de ambities	-10,5	-18,1	-5,9	-5,0	-2,7	-2,6	-2,6
C	Algemene middelen							
	<i>Autonome ontwikkelingen</i>							
1	9.1 Ontwikkelingen volume motorrijtuigenbelasting	9,5	11,4	13,4	13,6	14,0	14,0	14,0
2	8.1 Opheffen reserve Erfgoedlijnen	0,0						
3	8.1 Opheffen risicoreserve Waste to chemicals	3,0						
	<i>Resterende ontwikkelingen</i>							
4	Kapitaallasten (afschrijving)	-0,0	0,2	0,2	-1,6	-1,6	-1,0	-1,0
5	Kapitaallasten (rente)	0,8						
	Totaal D: Ontwikkelingen binnen algemene middelen	13,3	11,6	13,6	12,0	12,5	13,0	13,0
	Totaal (B+C+D) mutatie op begrotingssaldo	2,7	-6,5	7,7	7,0	9,7	10,4	10,4
	Begrotingssaldo Totaal (A+B+C)	69,3	-17,5	22,1	12,5	13,6	5,2	59,1

Toelichting mutaties

A: Mutaties eerdere P&C producten

A1. Dit is het begrotingssaldo van de vastgestelde Begroting 2022.

B: Ontwikkeling binnen de ambities

B1. *Beleidsdoel 1-1 Versnellingsbudget transitie landelijk gebied / NPLG.*

Gedeputeerde Staten stellen voor een budget van € 20 mln te creëren voor de jaren 2022 en 2023 ten behoeve van en in aanvulling op de opgaven van het toekomstig Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). De opgaven uit het NPLG betreffen naast stikstof ook water (Kaderrichtlijn Water), klimaat en biodiversiteit. Daarnaast biedt het budget de mogelijkheid om koppelingen met eigen provinciale beleidsdoelen te maken en uitvoering te versnellen. Het college stelt voor de middelen reeds in 2022 beschikbaar te stellen, omdat het Rijk en de provincies nog nadere afspraken moeten maken over de beoogde rijksmiddelen vanuit het transitiefonds (NPLG) en middelen vanuit het stikstof- en het veenweidedossier.

Het budget van € 20 mln is bedoeld om kansen te benutten die zich nu voordoen en kan benut worden voor onder meer strategische grondverwerving, bijdragen aan verplaatsingskosten van agrariërs, bijdragen aan technische en managementinnovatie in het boerenbedrijf, voorkoming ondermijnende activiteiten door vrijkomende agrarische bebouwing voor de genoemde opgaven. De inzet van de reserve is gericht op directe stikstofdepositievermindering in de Natura 2000 gebieden, directe vermindering milieubelasting, van CO₂ uit veenbodem en bedrijfsvoering agrariër en verdere verduurzaming en transitie van de landbouwsector. Het integrale karakter van de aanpak NPLG geldt ook voor dit budget.

Het budget wordt ingezet in die gebieden waar transitie van de landbouw en het landelijk gebied prioriteit heeft. Ook kan het budget voorzien in ruil en verplaatsing van agrarische bedrijven waarmee verduurzaming van de agrarische sector en transitie in het landelijk gebied worden ondersteund. Het betreft in alle gevallen van aankoop vrijwillige verwerving. De gronden die opgekocht worden zullen betrokken en ingebracht worden bij gebiedsprocessen. Het budget richt zich op versnellen van de transitie van het landelijk gebied. In beginsel zien wij (een deel van) dit budget als bevoorschotting van rijksmiddelen. Voor daadwerkelijke besteding van deze middelen worden voorwaarden verbonden op basis daadwerkelijke bijdrage aan de vermindering van de milieubelasting.

B2. Beleidsdoel 1-1 Implementatie Wet openbare overheid (WOO)

In de Meicirculaire 2021 heeft het Rijk bekend gemaakt welke bekostiging de provincies per 2022 tegemoet kunnen zien om de Wet Open Overheid (WOO) uit te kunnen voeren. De kostenverdeelsleutel is inmiddels gewijzigd conform IPO-besluitvorming 30-06-2021. De bedragen (gedeeltelijk structureel en gedeeltelijk incidenteel t/m 2026) worden nog toegevoegd aan het provinciefonds met ingang van 2022 en worden met deze mutatie vooruitlopend op de Meicirculaire 2022 gedekt uit de financiële ruimte.

B3 Beleidsdoel 3-1 Energie

Het kabinet heeft aangegeven de middelen voor het klimaatakkoord voor de inzet van personeel bij de decentrale overheden op korte termijn ter beschikking te stellen. Er zijn reeds indicaties over de hoogte van de bedragen in IPO-verband besproken. Aangezien de definitieve besluitvorming nog even op zich laat wachten, maar het werk wel verzet moet worden, zijn de verwachte middelen nu behoedzaam (voor 2/3^e deel) geraamd in de begrotingen van 2022 € 0,6 mln en in 2023 € 2 mln.

B4 Beleidsdoel 3-1 Vrijval subsidie regeling Lokale initiatieven 2022 en 2023

Het budget voor deze regeling is in 2021 sneller aangewend dan verwacht en overschreden, mede door de stijgende energiekosten. Het plafond is daarom eerder bereikt. In 2022 zal daarom € 0,3 mln en in 2023 € 0,5 mln vrijvallen naar de financiële ruimte. Het restant budget van € 0,3 mln zal naar verwachting voldoende zijn om aan de nog lopende verplichtingen te voldoen.

B5. Beleidsdoel 3-3 Aanpassen kasritme Botlek stoomnetwerk

De begrotingssubsidie van € 2 mln van het project Botlek Stoomnetwerk is inmiddels beschikbaar. Op basis van deze beschikking is het kasritme aangepast: € 0,8 mln in 2022, € 0,4 mln in 2023 en € 0,8 mln in 2024. Betreft een budgettair neutrale verschuiving over de jaren.

B6. Beleidsdoel 3-1 Verschuiving budget programmteam Energie

Van het beschikbare budget in 2022 houden we een deel over dat verschoven wordt naar 2023 zodat een evenwichtiger budget over 2022 en 2023 ontstaat.

B7. Beleidsdoel 4-1 Leerpark Drechtsteden

Op basis van de subsidieverlening voor Leerpark Drechtsteden uit januari 2022 is de lastneming over de jaren van de looptijd licht bijgesteld, waardoor ook een bedrag van € 0,019 mln vrijvalt ten gunste van de financiële ruimte.

B8. Beleidsdoel 4-3 Vrijval Noodsteun

Een subsidie van € 0,8 mln voor noodsteun aan de culturele sector van de gemeente Capelle aan den IJssel valt vrij.

B9. Beleidsdoel 4-3 Opheffen reserve Erfgoedlijnen

De reserve Erfgoedlijnen is beperkt in omvang en doordat de subsidies bijna allemaal in het jaar zelf worden genomen zal de reserve nooit meer het niveau van € 1,5 mln halen. Voorgesteld wordt de reserve op te heffen en

het bedrag dat in 2023 nog uit de reserve geraamd staat vrij te laten vallen in 2022 en in 2023 uit de financiële ruimte te halen. Betreft een budgettair neutrale verschuiving over de jaren, met C3.

B10. Beleidsdoel 4-1 Opheffen risicoreserve Waste to chemicals en inzetten voor Kansen voor West III

Bij Voorjaarsnota 2022 vloeit € 3 mln uit de risicoreserve voor Waste to chemicals terug naar de financiële ruimte. De betrokken lening is niet verstrekt waardoor ook de risicodekking vervallen is, zie ook C4. Gevraagd wordt om deze middelen in te zetten voor hetzelfde beleidsdoel (de transitie in de haven van Rotterdam), te weten als provinciale cofinanciering op Kansen voor West III middelen die in 2024 en 2025 worden ingezet. Voorzien wordt dat in beide jaren € 1,5 mln nodig zal zijn.

B11. Beleidsdoel 4-1 Leerpark Drechtsteden

Zie B7.

B12. Beleidsdoel 4-1 Kansen voor West III

Voor provinciale cofinanciering voor Kansen voor West III (EFRO) wordt in het najaar van 2022 een plafond open gesteld. De gesubsidieerde activiteiten vinden plaats vanaf 2023. Het budget van € 1,8 mln wordt verplaatst van 2022 naar 2024 en 2025.

B13 Beleidsdoel 4-1 Bedrijfsverplaatsing Drechtsteden

In Dordrecht moet maritiem-technisch bedrijf Dolderman worden verplaatst naar een gebied zonder nabijheid van woningen. Dordrecht werkt nog aan de uitwerking van de verplaatsing, waardoor de termijn is verlengd en middelen wordt verplaatst van 2022 naar 2023.

B14. Beleidsdoel 4-1 Havenindustriële complex (HIC)

Met 5 provincies wordt momenteel de subsidieregeling voor Groene Chemie uitgewerkt. Op basis van de actuele planning wordt € 0,1 mln verschoven van 2022 naar 2023.

B15. Beleidsdoel 5-3 Extra middelen voor toegenomen VTH taken Omgevingsdiensten

Als gevolg van de toegenomen VTH-taken uitgevoerd door de Omgevingsdiensten is voor 2022 een budget van € 0,5 mln en vanaf 2023 structureel een budget van € 1 mln benodigd.

B16. Beleidsdoel 5-3 Vrijval budget kustbeleid

De verwachting is dat een budget van € 0,2 mln voor kustbeleid eenmalig in 2022 vrij kan vallen ten gunste van de financiële ruimte.

B17. Beleidsdoel 5-3 Verhogen beheervergoeding natuur van 75% naar 84%

Via het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) verleent de provincie subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van natuurgebieden en landschappen. Vanaf 2021 is de beheervergoeding voor natuur verhoogd van 75% naar 84%. In 2021 is in de Decemercirculaire ter dekking van deze lasten € 1,4 mln toegevoegd aan het Provinciefonds. Naar verwachting zal in de Meicirculaire 2022 de verhoging van de beheervergoeding voor het jaar 2022 worden verwerkt. Vooruitlopend op de Meicirculaire wordt een verhoging van de beheervergoeding van € 1,4 mln geraamd, vooralsnog ten laste van de financiële ruimte.

B18. Beleidsdoel 5-2 Veenweide

In de Veenweidegebieden liggen grote opgaven. In 2021 zijn de middelen niet volledig uitgegeven en in de jaarrekening is voor de onderbesteding op Veenweide (niet vallend binnen het gesloten systeem groen) van € 1,2 mln geen beklemming aangegeven. Inmiddels zijn de plannen voor deze middelen wel helder. Vanaf 2022 doet zich de kans voor om de eerste subsidie uit de impuls gelden voor WIS te versterken met maatregelen voor waterkwaliteit en biodiversiteit. De regio is gezegd cofinanciering te regelen op de WIS subsidie, die de provincie kan verdubbelen ten gunste van extra maatregelen rond versterken biodiversiteit. Hiervoor wordt een claim

gelegd op de eerder vrijgevallen middelen van € 1,2 mln waarbij de lasten plaatsvinden in de jaren 2022, 2023 en 2024.

B19. Beleidsdoel 5-3 Vrijval Grevelingen

De verwachting is dat een budget van € 0,2 mln voor project- en proceskosten Grevelingen eenmalig in 2022 vrij kan vallen ten gunste van de financiële ruimte.

B20. Beleidsdoel 5-2 IBP Vitaal Platteland Zuidwestelijke delta

Betreft een geringe budgettaire neutrale verschuiving over de jaren.

B21. Beleidsdoel 6-1 Voortzetting subsidieregeling woonvormen senioren

Gezien de grote belangstelling en snelle uitputting van het subsidieplafond en -budget in 2021 wordt voorgesteld ook in 2022 budget hiervoor beschikbaar te stellen ten laste van de financiële ruimte. Met de subsidieregeling Woonvormen senioren stimuleert de provincie de doorstroming op de woningmarkt, waardoor betaalbare koop- en huurwoningen vrijkomen.

B122. Beleidsdoel 6-1 Provinciale bijdrage Nationaal Programma Rotterdam Zuid

Betreft een geringe budgettaire neutrale verschuiving over de jaren.

B23. Beleidsdoel 6-1 Subsidieregeling Holland Rijnland

Betreft een geringe budgettaire neutrale verschuiving over de jaren.

B24. Beleidsdoel 6-1 Sociale woningbouw

Betreft een geringe budgettaire neutrale verschuiving over de jaren.

B25 Beleidsdoel 6-1, Omzetten budget Vliegende brigade naar subsidie Mijlpaal 30

Dit betreft een budgetneutrale wijziging waarbij de begrotingssubsidie Mijlpaal 30 voor de jaren 2022 en 2023 vanuit bestaand budget binnen de ambitie meerjarig gedekt wordt.

B26. Beleidsdoel 6-1 Subsidieregeling Flex wonen

Betreft een geringe budgettaire neutrale verschuiving over de jaren.

B27. Beleidsdoel 7-3-1 Externe veiligheid

Dit betreft nieuw budget voor de uitvoering van de maatregelen 'externe veiligheid' uit het Omgevingsprogramma 2021. De uitvoering van deze maatregelen omvat deels verkenningen, onderzoek naar relaties tussen externe veiligheid en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Maar ook producten voor gemeenten ontwikkelen en opstellen, om het provinciale beleid naar lokale ruimtelijke plannen te vertalen. Het betreft in totaal een budget van € 1,1 mln voor de periode 2022 tot en met 2031.

In de Jaarrekening 2021 is het restant IOV budget vrijgevallen in de financiële ruimte, voorgestelde dekking voor deze lasten uit de financiële ruimte.

B28. Beleidsdoel 7-3 Klimaatadaptatie

Voorgesteld wordt om voor 2022 € 0,3 mln en voor 2023 € 0,8 mln beschikbaar te stellen voor klimaatadaptatie om te kunnen bijdragen aan concrete kleine en grote uitvoeringsprojecten in buitengebieden. Hiervoor is een subsidieregeling in voorbereiding. In de Jaarrekening 2021 is het restant IOV-budget vrijgevallen in de financiële ruimte, voorgestelde dekking voor deze lasten uit de financiële ruimte.

B29. Beleidsdoel 7-1 Vrijval dotatie voorziening nazorg

In de memo 'Advisering omgang provinciale middelen Fonds Nazorg (PZH-2021-788486751) is besloten om de voorziening Nazorg Stortplaatsen op te heffen. Hierdoor valt de structurele dotatie aan de voorziening vrij vanaf 2022.

B30. Beleidsdoel 7-1 Afronding fase 1 Altijd Actuele Digitale vergunning (AADV)

AADV is een vierjarig programma waarvan de planning voor 2022 herijkt is binnen de door PS initieel beschikbaar gestelde middelen. In 2022 is aanvullend budget nodig voor de doorontwikkeling en afronding van fase 1 van het programma. Dit budget was over in 2021 maar niet via beklemming voor 2022 gereserveerd, daarom is de dekking de financiële ruimte.

B31. Beleidsdoel 7-2 Beheerregeling Recreatiegebieden

Betreft een geringe budgettaire neutrale verschuiving over de jaren.

B32. Beleidsdoel 8.1 Duurzame organisatie - Opening gebouw C

Om alle activiteiten rond de opening van gebouw C te organiseren, stellen we voor een budget beschikbaar te stellen vanuit het projectbudget voor de renovatie. De begroting en het investeringsbudget wordt hierop aangepast.

B33. Beleidsdoel 8.1 Duurzame organisatie - Kosten juridische expertise Warmtebedrijf Rotterdam

De ontwikkelingen in het Warmtebedrijf Rotterdam Holding B.V. leiden tot benodigde specifieke juridische expertise die intern niet bij de provincie beschikbaar is en ingehuurd moet worden bij een daarin gespecialiseerd advocatenkantoor. De kosten van de juridische ondersteuning bedragen naar schatting € 0,2 mln in 2022.

C: Algemene middelen

C1. Algemene dekkingsmiddelen - Stijging van de opcenten op motorrijtuigenbelasting:

De opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting wordt aangepast op basis van de ramingsbrief 2022 van de belastingdienst die in januari is ontvangen. Vanwege de vrijstelling op de motorrijtuigenbelasting voor elektrische auto's en het stijgende aandeel van deze voertuigen in het Zuid-Hollandse wagenpark werd in de meerjarenbegroting een daling van het volume van belastbare voertuigen begroot. In 2021 is echter het totale aantal auto's in Zuid-Holland die onder het volle opcententarieff vallen gestegen. Desondanks neemt het aandeel auto's die vallen in het half-tarief en het 0% tarief sterker toe dan het aandeel van de 'reguliere' auto's. De stijging van het aandeel volledig elektrische auto's en hybride auto's leidde in 2021 dus nog niet tot een daling van het absolute aantal 'reguliere' auto's. In de meerjarenbegroting is momenteel rekening gehouden met een lichte daling van het aantal reguliere auto's, hetgeen met deze aanpassing teniet gedaan wordt. De bedragen zijn aangepast aan de nieuwe begrote belastinggrondslagen.

De mogelijke compensatie voor de gedeerde opcenten elektrische auto's, waar het Rijk bij de besluitvorming van de voorjaarsnota een beslissing over neemt, is niet meegenomen in deze cijfers.

C2. Organisatie - Opheffen reserve Erfgoedlijnen

Zie B9.

C3. Organisatie - Opheffen risicoreserve Waste to chemicals

Zie B10.

C4. en C5 Kapitaallasten

Door verschuiving van de investeringen in de tijd en in budget vallen de begrote rentelasten lager uit en wijzigen de afschrijvingen door de jaren heen. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo en daarmee van de Algemene reserve.

Eventuele mee- en tegenvallers

De afhandeling van Motie 950 Voorspellend vermogen van de heer de Jager van de Christenunie vraagt om een paragraaf met onderwerpen waarvan we weten dat ze een financieel effect op het resultaat gaan hebben in 2022, maar waarvan de hoogte nu nog niet te kwantificeren is. Deze nieuwe paragraaf zal vanaf deze Voorjaarsnota 2022 onderdeel zijn van de bijsturingsproducten in de P&C cyclus en zal bij de Najaarsnota verder ontwikkeld zijn.

Provinciefonds

De Meicirculaire 2022 is nog niet verwerkt in de voorjaarsnota en zal, op basis van de ramingen van de financiële effecten van de belangrijkste maatregelen in het coalitieakkoord voor provincies, in de najaarsnota een positief effect hebben op het resultaat.

Motorrijtuigenbelasting, compensatie elektrische auto's

Bij de besluitvorming van de voorjaarsnota van het Rijk komt de compensatie aan de provincies voor de derving van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting voor elektrische auto's aan de orde. Bij positieve besluitvorming zal de definitieve hoogte van het bedrag dat de provincie zal ontvangen voor deze compensatie in de Meicirculaire 2022 bekend gemaakt worden. Uit een voorlopige berekening van het compensatiebedrag komt een bedrag van ruim € 19 mln per jaar voor de jaren 2022 tot en met 2024.

Warmtebedrijf

In de begroting 2022 tot en met 2026 zijn onttrekkingen uit de bestemmingsreserve Warmteling in de lasten geraamd waarbij uitgegaan wordt van de kasritmes uit eerdere besluitvorming. Op basis van de huidige ontwikkelingen zullen de bedragen in de meerjarenbegroting naar verwachting moeten worden aangepast. Bij nieuwe besluitvorming worden de financiële effecten verwerkt in het eerstvolgende P&C product.

UWV bijdragen en detacheringsinkomsten

De detacheringsinkomsten en de UWV- inkomsten geven in de jaarrekening vaak een voordelig resultaat. In de jaarrekening 2021 gaat het om een bedrag van € 1,3 mln. Vanaf de Begroting 2023 zullen deze inkomsten meegenomen worden in de begroting.

Rente

Er is een einde gekomen aan de jarenlange daling van de rente. Sinds 1 januari 2022 is het rentetarief voor 30-jarige lineaire leningen voor decentrale overheden gestegen van 0,7% naar 1,8% in mei 2022. In de meerjarenbegroting 2022 is uitgegaan van een gemiddeld rentepercentage van 0,8% voor nieuw aan te trekken leningen in het jaar 2022 met een gemiddelde stijging van 0,2% in de jaren daarna.

De werkelijke rente bedraagt op het moment van schrijven 1% meer dan het begrote rentepercentage en dit veroorzaakt op de (middel)lange termijn een stijging van de rentelasten ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting. Desondanks wordt in deze voorjaarsnota de post rentekosten voor het huidige jaar afgelaagd. Dit wordt geheel veroorzaakt door de onderuitputting van investeringen en exploitatiebudgetten in 2021 en de verwachting dat er ook in 2022 sprake zal zijn van een aanzienlijke onderuitputting. Hierdoor is het de verwachting dat de, al in 2020 aangetrokken, € 100 mln aan langlopende leningen voldoende zal zijn om in de liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Naast de stijging van de langlopende rente is het de verwachting dat er dit jaar een einde komt aan de negatieve rente op kortlopende leningen. De afgelopen jaren heeft het aantrekken van kasgeldleningen tot 3 maanden in totaal meer dan € 0,6 mln aan negatieve rente opgeleverd.

Prijsstijging/ indexatie

In 2021 is de indexatie af gaan wijken van de trendmatige prijsontwikkeling, deze ontwikkeling zet zich in 2022 onverminderd door. Met name de GWW-index (grond-, weg- en waterbouw) wijkt sterk af van het percentage waar we in de Begroting 2022 rekening mee hadden gehouden (3,8%) Dit is gebaseerd op een gemiddelde zoals

in de grondslagen is uitgeschreven. De daadwerkelijk indexatie over 2021 is 11,9%, hoe de ontwikkeling verder gaat lopen is erg onzeker. Op dit moment is op de stelpost prijscompensatie voor 2022 € 7,1 mln beschikbaar voor indexatie die ontstaat in 2022. Er is nog geen claim gedaan op dit bedrag in de Voorjaarsnota 2022 omdat er op dit moment wordt gewerkt aan het inzichtelijk krijgen van de alle vraagstukken. In de Najaarsnota 2022 en Begroting 2023 wordt dit verkregen inzicht op basis van de dan actuele percentages verwerkt in voorstellen. Dan is ook inzichtelijk of het structurele bedrag wat nu op de stelpost staat voor 2022 voldoende is of niet. Zie ook onderdeel [prijscompensatie](#) voor meer informatie.

Begrotingsoptimisme

Gebleken is de afgelopen jaren dat de begroting ruimer en ambitieuzer is dan er gerealiseerd kan worden. Ook in 2022 verwachten we onderuitputting op de ambities en beleidsdoelen. In de najaarsnota 2022 zullen we scherp zijn op mogelijke aframingen van budgetten.

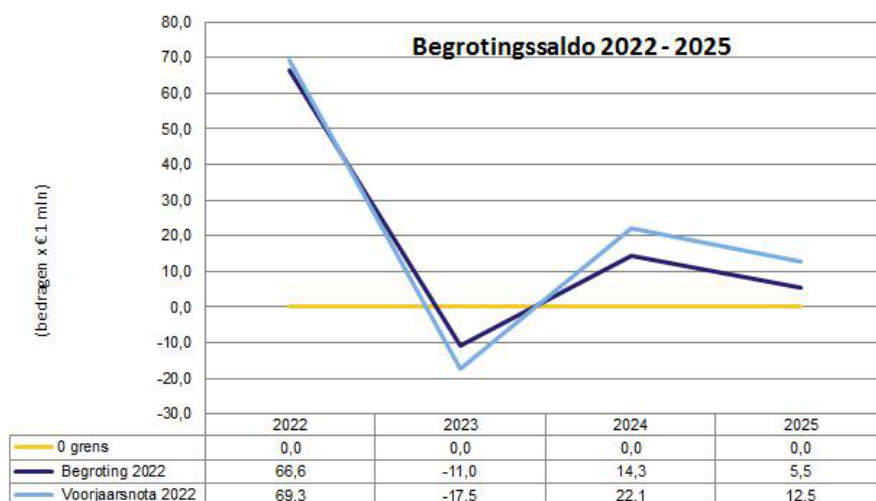
Issues met een akkoord zonder financiële mutatie

Op een beperkt aantal onderwerpen gaan we aan de slag zonder dat we hiervoor nu al extra middelen vanuit het begrotingssaldo inzetten. Hierbij werken we wel langs het principe dat het budget dat Provinciale Staten beschikbaar hebben gesteld op beleidsdoelniveau niet overschreden mag worden. Twee voorbeelden zijn de kosten voor faunaschade en het Nationaal Programma Landelijk Gebied binnen Ambitie 5. We monitoren de budgetuitputting per doel en in de najaarsnota (en waar nodig eerder) zullen we een voorstel tot begrotingsbijstelling doen. Hiermee sturen we er meer op om onderuitputting bij de jaarrekening te voorkomen.

Begrotingssaldo en Algemene reserve jaarschijf 2022

Het begrotingssaldo 2022 was bij vaststelling van de Begroting 2022 € 66,6 mln. Door de mutaties in de Voorjaarsnota 2022 stijgt het begrotingssaldo met € 2,7 mln. Per saldo is in de jaarschijf 2022 dan sprake van een incidenteel voordelig begrotingssaldo (overschot) van € 69,3 mln.

In overeenstemming met het huidig beleid wordt het nog niet ingezette begrotingssaldo verrekend met de algemene reserve. De Algemene reserve zonder het begrotingssaldo bedraagt € 125,4 mln, hier moet de buffer weerstandvermogen van € 37,4 mln in mindering op worden gebracht. Er blijft dan incidenteel € 88 mln beschikbaar in de Algemene reserve.

*De piek in 2022 is ontstaan door het laten vrijvallen van € 69,4 mln uit de bestemmingsreserve Begrotingssaldo 2024-2031 ten gunste van het begrotingssaldo in 2022 bij de kadernota 2022. Dit zijn middelen die incidenteel ingezet kunnen worden

Prijscompensatie

Stelpost prijscompensatie

De indexatie is in 2021 sterk gaan stijgen en leek zich enigszins te stabiliseren begin 2022. Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne is de indexatie weer verder sterk gaan stijgen. Dit patroon zien we terugkomen in de CPI index en ook in de GWW (Grond Weg en Waterbouw). In de 2 onderstaand grafieken is in de ruitvormen te zien wat het verschil is met een jaar geleden. Voor de GWW index zijn de cijfers van april nog niet bekend.

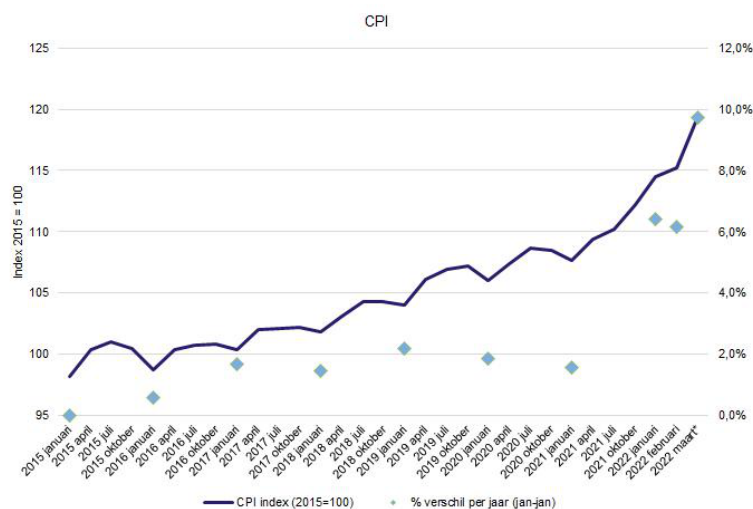
Tevens is te zien dat de afwijking ten opzichte van de trendmatige stijging abrupt en groot is. De indexen bestaan uit prijsontwikkelingen op verschillende onderwerpen daarmee is de index een "gemiddelde" van deze onderdelen. De prijsstijgingen op een bepaald onderwerp zijn soms vele malen hoger dan de index zelf.

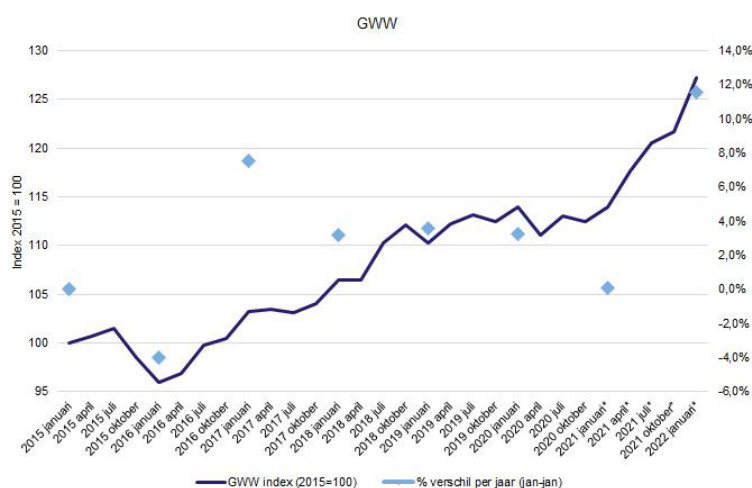
Een sterke afwijking van de trendmatige ontwikkeling heeft name gevolg voor de GWW index. Dit heeft te maken met het feit dat de GWW index retrospectief is (op basis van definitieve cijfers), zie de grondslagen voor meer uitleg hierover. Omdat er geen raming van de GWW beschikbaar is wordt een gemiddelde van het historische ontwikkeling gebruikt.

Bijvoorbeeld: Het GWW percentage van 3,8% zoals gehanteerd in de Begroting 2022 was een gemiddelde over 5 jaar (januari 2016 t/m januari 2021). Nu de cijfers van januari 2022 bekend zijn zou dat 5 jarig gemiddelde naar 4,3% gaan. Echter zoals te zien is in de grafiek GWW is de feitelijk stijging in 2021 11,6% geweest een verschil van 7,8 procentpunt van het gehanteerde gemiddelde van 3,8%. Wat het percentage in 2022 gaat doen is nog onbekend maar naar verwachting zal deze ook in 2022 fors stijgen. Deze abrupte stijging doet zich ook bij de andere indexen voor. Maar omdat deze prospectief (ramingen van indexcijfers naar de toekomst) zijn is het verschil minder.

Deze stijgingen zullen een effect hebben op de begroting. Zoals te zien is in de grondslagen wijken de gebruikte percentages fors af van waar in de begroting rekening mee is gehouden. Hoe we hier mee omgaan, scheiden we in begrotingsjaar 2022 en begrotingsjaar 2023 en verder. Voor begrotingsjaar 2023 en verder wordt in de Kadernota 2023 - 2026 verder op ingegaan.

Voor begrotingsjaar 2022 wordt op dit moment onderzocht wat de gevolgen zijn van de afwijkende trendmatige ontwikkeling prijsontwikkeling die al ontstaan is 2021 en nu lijkt door te zetten in 2022. Medio mei en augustus komen voor de GWW index nieuwe percentages beschikbaar het CPB actualiseert de ramingen medio augustus/ september. Bij de Najaarsnota 2022 zullen voorstellen worden opgenomen hoe om te gaan met de gestegen percentages mede op basis van het actuele beeld van de prijsontwikkelingen.

De stelpost prijscompensatie wordt gevoed uit het begrotingssaldo op basis van de grondslag indexatie, zie de [bijlage Grondslagen](#) voor nadere toelichting. De stelpost is bedoeld om de indexatielasten van de exploitatie te dekken. Een toegepaste indexatie in een bepaald jaar is altijd structureel van aard.

(bedragen x € 1 mln)	2022
A Stand na Begroting 2022	
1 Beschikbaar op stelpost	7,1
Totaal beschikbaar	7,1
B Ontwikkelingen	
1 pm	
Subtotaal B: Totaal inzet prijscompensatie	0,0
Resterend voor de prijscompensatie	7,1

Toelichting

Voor begrotingsjaar 2022 is nog structureel € 7,1 mln beschikbaar voor indexatie, dit is gebaseerd op het gebruikte indexpercentage bij de Begroting 2022.

Het beleidsuitgangspunt is dat het gehanteerde percentage voor de indexen niet aangepast wordt gedurende het lopende begrotingsjaar. Omdat er hier echter sprake is van een niet-trendmatige ontwikkeling van de indexatiepercentages, zullen we bij de Najaarsnota 2022 bijstellingsvoorstellen doen op basis van de actuele percentages en daadwerkelijk kostenstijging. Bij de nadere uitwerking in de najaarsnota wordt gebruikt gemaakt van de grondslagen prijscompensatie, dit betekent onder andere dat subsidies ook worden geïndexeerd, zeker als het gaat om instellingen die in opdracht van de provincie werkzaamheden uitvoeren of afhankelijk zijn. Voorbeelden hiervan zijn concessies openbaar vervoer, cultuur instellingen, beheer recreatieschappen etc.

Stelpost indexatie loonontwikkeling

De stelpost loonontwikkeling wordt gevoed vanuit het begrotingssaldo op basis van de grondslag indexatie, zie de paragraaf grondslagen voor nadere toelichting. De stelpost is bedoeld om de loonontwikkeling te dekken. Een toegepaste indexatie in een bepaald jaar is altijd structureel van aard.

(bedragen x € 1 mln)		2022
A	Stand na Begroting 2022	
1	Beschikbaar op stelpost	4,0
	Totaal beschikbaar	4,0
B	Ontwikkelingen 2022	
1	pm	
	Subtotaal B: Totaal inzet loonontwikkeling	0,0
	Resterend voor de loonontwikkeling	4,0

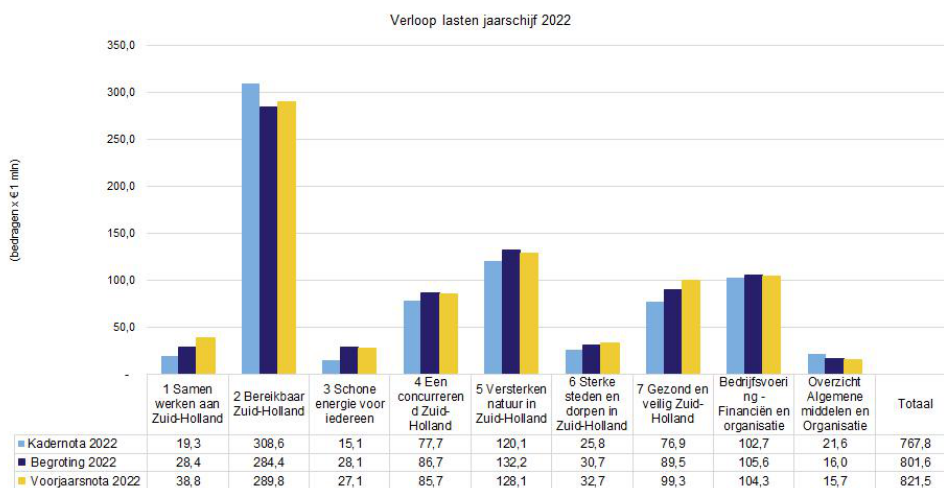
Toelichting

Voor begrotingsjaar 2022 is nog structureel € 4 mln beschikbaar voor indexatie, dit is gebaseerd op het gebruikte indexpercentage bij de Begroting 2022.

Het beleidsuitgangspunt is dat het gehanteerde percentage voor de indexen niet aangepast wordt gedurende het lopende begrotingsjaar. Omdat er hier echter sprake is van een niet-trendmatige ontwikkeling van de indexatiepercentages, zullen we bij de Najaarsnota 2022 bijstellingsvoorstellen doen op basis van de actuele percentages.

Hoe is de Voorjaarsnota 2022 opgebouwd

Lasten

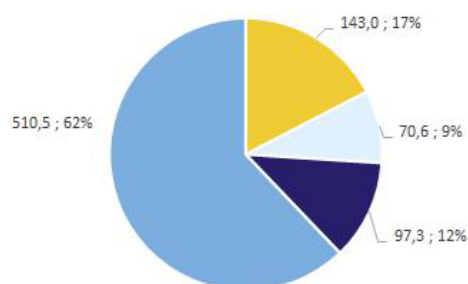

Toelichting:

De bovenstaande cijfers betreffen jaarschijf 2022. Ten opzichte van de Begroting 2022 nemen de lasten in de Voorjaarsnota 2022 toe met € 19,9 mln. Deze hogere lasten worden met name gedekt door de mutaties op de bestemmingsreserves en inzet vanuit het begrotingssaldo

2022

Arbeidskosten Kapitaallasten Reservemutatie Overige lasten

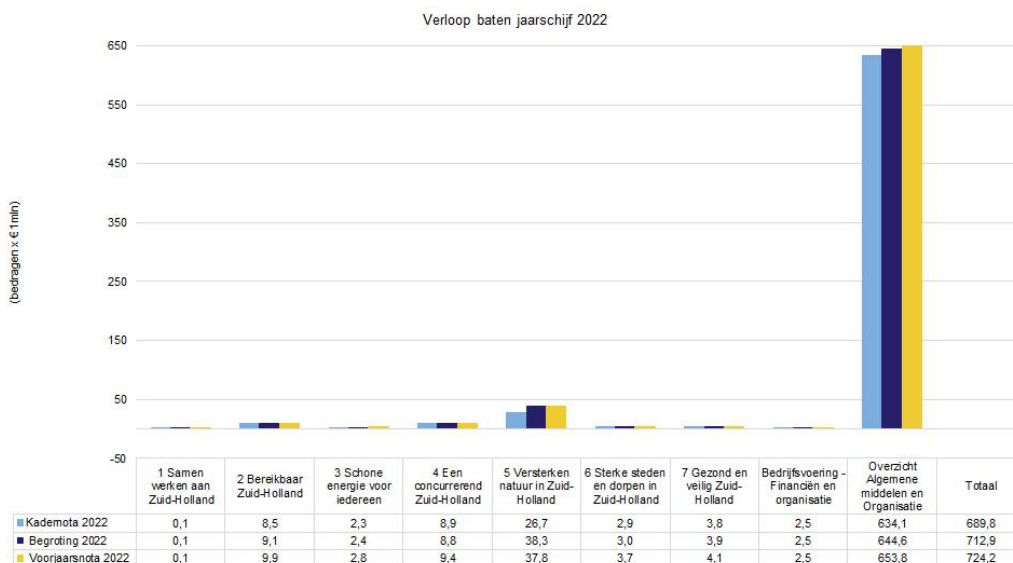

Toelichting:

Bovenstaande taartgrafiek geven weer hoe de lasten zijn opgebouwd.

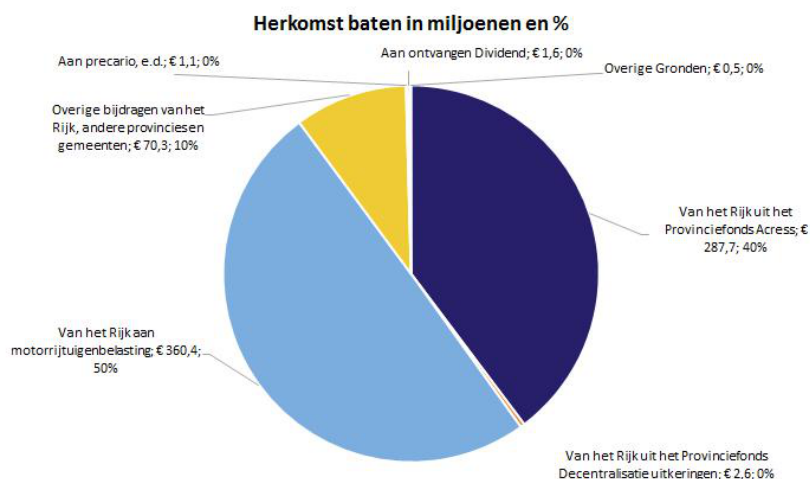
- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de [paragraaf Arbeidskosten](#)
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Lasten i.r.t. Reserves: Het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

Baten

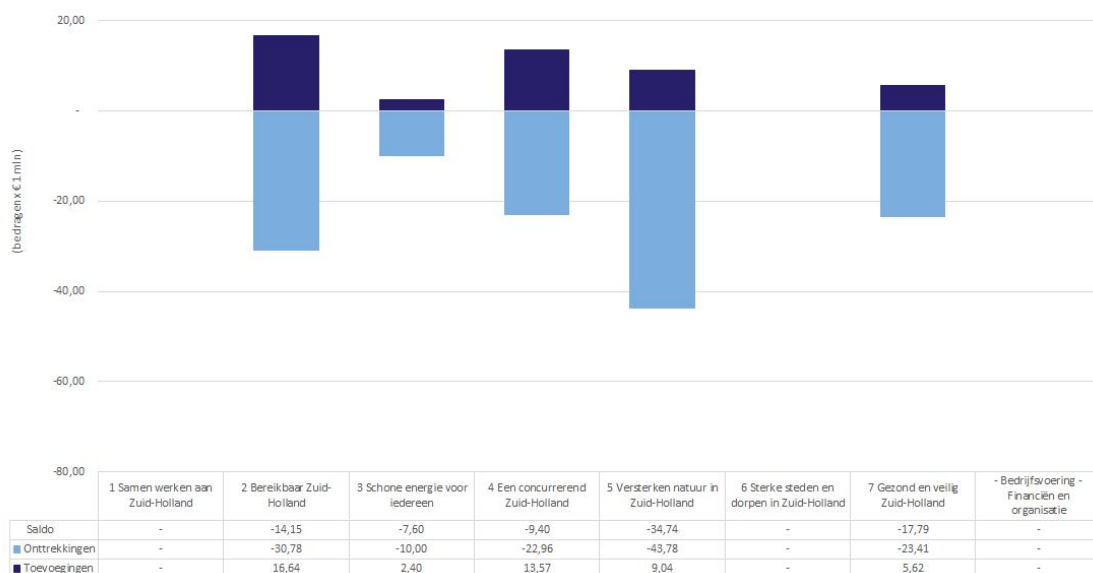
Toelichting:

De bovenstaande cijfers betreffen jaarschijf 2022. Ten opzichte van de Begroting 2022 nemen de baten in de Voorjaarsnota 2022 toe met € 11,3 mln. Deze hogere baten komen met name voor binnen Algemene middelen en Organisatie.

Bestemmingsreserves

Toevoegingen en onttrekkingen uit bestemmingsreserves binnen ambities in 2022

Toelichting:

Dit overzicht laat zien welke toevoegingen en onttrekkingen (naar en van) de bestemmingsreserves plaatsvinden binnen de ambities. De inzet van de bestemmingsreserves per ambitie in 2022 zorgt voor een ophoging van met name de lasten. Er worden dus meer lasten begroot dan er baten binnenkomen, het verschil wordt gecompenseerd door de inzet van de reserves.

Ambities

Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 1](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 1-1 Beter Bestuur

Beleidsprestatie 1-1-1 Sterke gemeenten

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur

Continuering ondersteuning vanuit Provincie aan regionale regietafels vluchtelingen

In november 2019 zijn alle commissarissen van de Koning in Nederland aangeschreven door de staatssecretaris van Justitie & Veiligheid en minister van BZK met de vraag om de structuur van Provinciale en Regionale Regietafels (PRT's en RRT's) weer op te tuigen. Sinds januari 2020 faciliteert de cdK dit provinciale bestuurlijke gesprek vanuit zijn rol als Rijksheer. Deelnemers zijn onder andere de gedeputeerde Wonen, de (plv.) voorzitters van de veiligheidsregio's en de regionale voorzitters van de bestuurlijke tafels Wonen. Aan deze Provinciale Regietafel hebben de diverse regio's begin 2021 de vraag aan de provincie gesteld om hen ambtelijk te ondersteunen bij het regionale gesprek over asielopvang en huisvesting van statushouders. Aan dit verzoek heeft de provincie in de PRT van 23 april 2021 gehoor gegeven. Mede door de prognose van COA van een toenemende instroom van asielzoekers en vluchtelingen in ons land in 2022, zal dit vraagstuk onverminderde inzet en aandacht vragen van de verschillende overheden.

WOB. Versterking capaciteit voor behandeling van verzoeken/ Juridische capaciteit

Gedeputeerde Staten staan voor een open en transparante provincie en ook het uitgangspunt van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en van de nieuwe Wet open overheid (Woo) is 'openbaar, tenzij'. Daarbij hebben GS herhaaldelijk benadrukt dat beperkte capaciteit en middelen geen reden mogen zijn om gelegitimeerde verzoeken tot openbaarmaking niet of te traag te behandelen. Voor de behandeling van verzoeken op grond van de Wob beschikken wij over een centraal Wob-team, dat op dit moment bestaat uit vijf medewerkers die gemiddeld 100 verzoeken op jaarbasis behandelen. Zoals in het jaarverslag 2020 voor de behandeling van de Wob-verzoeken is aangegeven, is de laatste jaren een duidelijke trend te zien in de aard en soort verzoeken. De verzoeken worden steeds omvangrijker en/of complexer. Er zijn nog altijd verzoeken waar heel specifiek gevraagd wordt naar bepaalde documenten, maar er zijn relatief gezien meer verzoeken die steeds breder geformuleerd worden. Daarnaast wordt er -binnen de context van een heldere bestuurlijke aangelegenheid- steeds vaker een beroep gedaan op meer (soorten) documenten over een langere periode. Dergelijke verzoeken zijn doorgaans afkomstig van belangengroeperingen, journalisten en (advocaten)bureau's. Dit kost veel tijd van het Wob-team en de werkdruk is met regelmaat uitzonderlijk hoog.

Met de inwerkingtreding van de Woo per 1 mei 2022 en de daarin opgenomen kortere beslistermijnen en gewijzigde uitzonderingsgronden, wordt het in combinatie met de geschetste trend nog lastiger om binnen de gestelde termijnen te voldoen aan de wettelijke verplichtingen tot openbaarmaking en de goede kwaliteit van de besluiten te waarborgen. (Een goede kwaliteit van besluiten betekent doorgaans dat het aantal bezwaar- en beroepszaken relatief beperkt kan blijven. Een verlaging van de kwaliteitsstandaard zal leiden tot extra bezwaar- en beroepszaken, dat weer een onevenredige tijdsbeslag op het Wob-team zal leggen).

Om te waarborgen dat de behandeling van Woo-verzoeken op adequate wijze kan worden voortgezet, is een structurele uitbreiding van het team noodzakelijk. Ook zal het team waar nodig ondersteuning van externe juristen en advocaten moeten kunnen inhuren of opdrachten verstrekken.

Versnellingsbudget transitie landelijk gebied / NPLG.

Gedeputeerde Staten stellen voor een budget van € 20 mln beschikbaar te stellen voor de jaren 2022 en 2023 ten behoeve van en in aanvulling op de opgaven van het toekomstig Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). De opgaven uit het NPLG betreffen naast stikstof ook water (Kaderrichtlijn Water), klimaat en biodiversiteit. Daarnaast biedt het budget de mogelijkheid om koppelingen met eigen provinciale beleidsdoelen te maken en uitvoering te versnellen. Het college stelt voor de middelen reeds in 2022 beschikbaar te stellen, omdat het Rijk en de provincies nog nadere afspraken moeten maken over de beoogde rijksmiddelen vanuit het transitiefonds (NPLG) en middelen vanuit het stikstof- en het veenweidedossier.

Het budget van € 20 mln is bedoeld om kansen te benutten die zich nu voordoen en kan benut worden voor onder meer strategische grondverwerving, bijdragen aan verplaatsingskosten van agrariërs, bijdragen aan technische en managementinnovatie in het boerenbedrijf, voorkoming ondermijnende activiteiten door vrijkomende agrarische bebouwing ten behoeve van de genoemde opgaven. De inzet van de reserve is gericht op directe stikstofdepositievermindering in de Natura 2000 gebieden, directe vermindering milieubelasting, van CO₂ uit veenbodem en bedrijfsvoering agrariër en verdere verduurzaming en transitie van de landbouwsector. Het integrale karakter van de aanpak NPLG geldt ook voor dit budget.

Het budget wordt ingezet in die gebieden waar transitie van de landbouw en het landelijk gebied prioriteit heeft. Ook kan het budget voorzien in ruil en verplaatsing van agrarische bedrijven waarmee verduurzaming van de agrarische sector en transitie in het landelijk gebied worden ondersteund. Het betreft in alle gevallen van aankoop vrijwillige verwerving. De gronden die opgekocht worden zullen betrokken en ingebracht worden bij gebiedsprocessen. Het budget richt zich op versnellen van de transitie van het landelijk gebied. In beginsel zien wij (een deel van) dit budget als bevoorschotting van rijksmiddelen. Voor daadwerkelijke besteding van deze middelen worden voorwaarden verbonden op basis daadwerkelijke bijdrage aan de vermindering van de milieubelasting.

Beleidsdoel 1-2 Sterke Samenleving

Beleidsprestatie 1-2-1 Innovatieve participatie en communicatie

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 1-2-2 Maatschappelijke ontwikkelingen

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

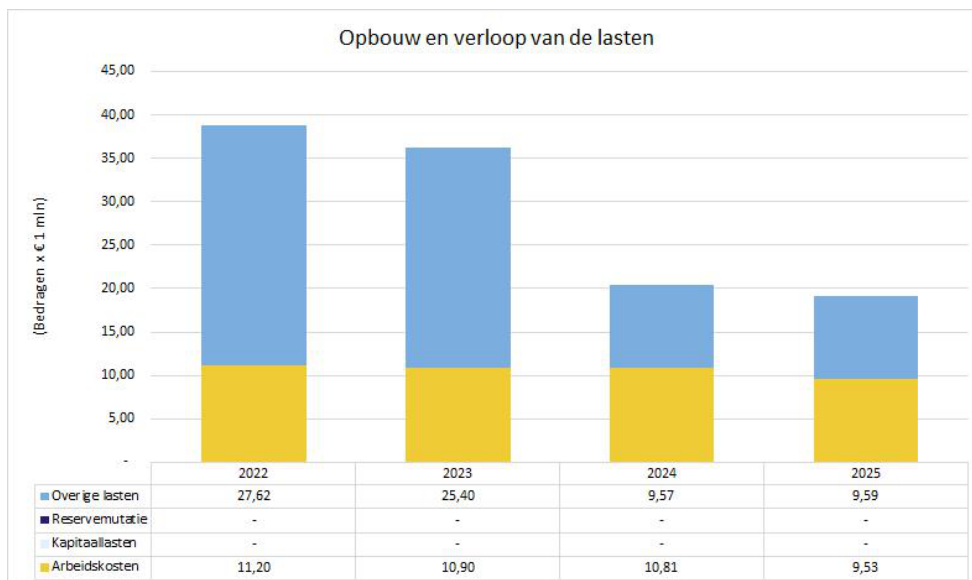
Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 1-1 Beter bestuur						
1-1-1 Sterke gemeenten	1.040	0	1.040	1.040	1.034	1.033
1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur	25.010	10.406	35.416	32.944	17.319	16.113
Totaal beleidsdoel 1-1	26.050	10.406	36.456	33.984	18.353	17.146
Beleidsdoel 1-2 Sterke samenleving						
1-2-1 Innovatieve participatie en communicatie	75	0	75	25	75	25
1-2-2 Maatschappelijke ontwikkelingen	2.284	0	2.284	2.283	1.951	1.950
Totaal beleidsdoel 1-2	2.359	0	2.359	2.309	2.026	1.975
Totaal Lasten	28.409	10.406	38.815	36.293	20.379	19.121
Baten						
Beleidsdoel 1-1 Beter bestuur						
1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur	135	0	135	135	135	135
Totaal beleidsdoel 1-1	135	0	135	135	135	135
Totaal Baten	135	0	135	135	135	135
Saldo lasten en baten Ambitie 1	28.274	10.406	38.680	36.158	20.244	18.986

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 1.1 Beter Bestuur

Opgave stikstof (NPLG) € 20 mln incidenteel

Het budget van € 20 mln is bedoeld om kansen te benutten die zich nu voordoen. Het totale budget van € 20 mln kan gebruikt worden voor onder meer strategische grondverwerving, bijdragen aan verplaatsingskosten van agrariërs, bijdragen aan technische en managementinnovatie in het boerenbedrijf en voorkoming van ondermijnende activiteiten als gevolg van vrijkomende agrarische bebouwing voor de genoemde opgaven. De inzet van het budget is gericht op directe stikstofdepositievermindering in de Natura 2000 gebieden, directe vermindering milieubelasting, van CO₂ uit veenbodem en bedrijfsvoering agrariër en verdere verduurzaming en transitie van de landbouwsector. Het integrale karakter van de aanpak NPLG geldt ook voor dit budget.

WOB / BIBOB € 0,4 mln

In de Meicirculaire 2021 van het Provinciefonds heeft het Rijk bekend gemaakt welke vergoeding de provincie vanaf 2022 tegemoet kan zien om de Wet open overheid (Woo) uit te kunnen voeren. In 2022 ontvangt de provincie € 0,4 mln, oplopend tot € 0,6 mln in 2025. De lasten worden nu overeenkomstig verhoogd. Dekking ten laste van het begrotingsaldo.

Toelichting baten

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Instrumentarium

Reserves

Niet van toepassing.

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 1.](#)

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 2](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B

Beleidsprestatie 2-1-1 Efficiënt Goederenvervoer

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-1-3 Slimme systemen en netwerken

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam

Beleidsprestatie 2-2-1 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-2-2 Toekomstbestendige infrastructuur

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam

Beleidsprestatie 2-3-1 Duurzame mobiliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 2-3-2 Veilige mobiliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

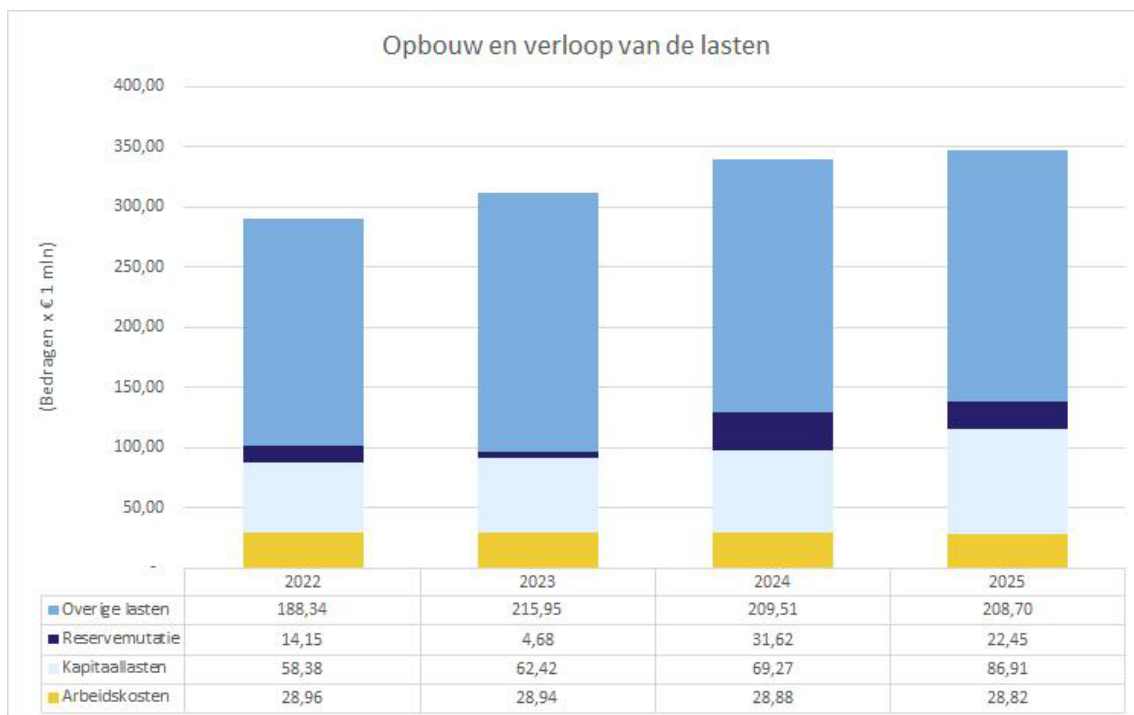
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B						
2-1-1 Efficiënt goederenvervoer	1.718	-3	1.715	1.563	1.502	1.506
2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer	159.347	-1.148	158.199	153.326	167.756	180.389
2-1-3 Slimme systemen en netwerken	1.360	-38	1.322	1.438	1.307	1.309
Totaal beleidsdoel 2-1	162.425	-1.189	161.236	156.327	170.565	183.203
Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam						
2-2-1 Goed functionerende provinciale infrastructuur	116.588	309	116.896	147.085	161.418	156.401
2-2-2 Toekomstbestendige infrastructuur	708	-28	680	1.480	597	603
Totaal beleidsdoel 2-2	117.296	280	117.576	148.565	162.015	157.004
Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam						
2-3-1 Duurzame mobiliteit	1.480	4.409	5.889	1.982	1.581	1.619

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
2-3-2 Veilige mobiliteit	3.222	1.890	5.112	5.111	5.110	5.065
Totaal beleidsdoel 2-3	4.702	6.299	11.001	7.093	6.690	6.684
Totaal Lasten	284.422	5.390	289.813	311.985	339.271	346.890
Baten						
Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B						
2-1-1 Efficiënt goederenvervoer	160	0	160	0	0	0
2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer	949	80	1.029	754	720	1.754
Totaal beleidsdoel 2-1	1.109	80	1.189	754	720	1.754
Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam						
2-2-1 Goed functionerende provinciale infrastructuur	6.194	0	6.194	9.194	6.694	2.504
Totaal beleidsdoel 2-2	6.194	0	6.194	9.194	6.694	2.504
Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam						
2-3-1 Duurzame mobiliteit	466	650	1.116	466	66	66
2-3-2 Veilige mobiliteit	1.361	0	1.361	1.361	1.361	1.255
Totaal beleidsdoel 2-3	1.828	650	2.478	1.828	1.428	1.321
Totaal Baten	9.130	730	9.860	11.775	8.841	5.579
Saldo lasten en baten Ambitie 2	275.292	4.660	279.952	300.209	330.429	341.311

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B

KTA Mobiliteit en verstedelijking € -2,5 mln

De gereserveerde middelen schuiven door naar 2024. De bijstelling wordt verrekend met de reserve Bereikbaarheid.

Subsidieverlening KTA Move € 0,5 mln

Aan de Stichting Verkeersonderneming is voor de uitvoering van het project KTA MoVe werkgevers aanpakken een subsidie toegekend van € 0,5 mln. Met het project wordt bijgedragen aan een toekomstbestendige infrastructuur. Dekking uit de reserve Bereikbaarheid.

Regionale- en stadsdistributie via het water (CityBarge) € -0,5 mln

De programmering voor deze activiteit is nog niet gereed. De beschikbare middelen voor 2022 worden voorlopig gelijkmatig verdeeld over de jaren 2023 t/m 2027. De bijstelling wordt verrekend met de reserve Bereikbaarheid.

Schone laadinfrastructuur binnenvaart € -1 mln

De beschikbare middelen ad € 3 mln worden opnieuw verdeeld over de jaren, zodat voor elk van de jaren 2022-2026 een budget van € 0,6 mln beschikbaar is. Deze budgetten worden opgenomen in Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam. De bijstelling wordt verrekend met de reserve Bereikbaarheid.

Stichting Zuid-Holland Bereikbaar € 0,7 mln

In december 2021 hebben uw Staten besloten (PS-besluit 7417) om per januari 2022 deel te nemen in het nieuwe samenwerkingsverband Zuid-Holland Bereikbaar (ZHB), samen met de gemeenten Den Haag en Rotterdam, de Metropoolregio Den Haag Rotterdam, het Havenbedrijf Rotterdam, ProRail, Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Bij Kaderbesluit Bereikbaarheid 2022 is al besloten om voor de periode 2022-2026 € 0,5 mln per jaar beschikbaar te stellen ten laste van de reserve Bereikbaarheid. Deze bijdrage is verwerkt in de Voorjaarsnota 2021.

Tevens is besloten om € 0,3 mln die structureel beschikbaar was voor het samenwerkingsverband Bereik! in te zetten voor Zuid-Holland Bereikbaar. Dat wordt nu in de begroting verwerkt.

Als laatste is bij het besluit tot deelname aan de stichting besloten om voor de periode 2022-2026 voor het benodigde werkbudget € 0,4 mln in te zetten.

Dekking € 0,3 mln structureel uit Beleidsdoel 2-2 en € 0,4 mln voor de periode 2022-2026 uit de reserve Bereikbaarheid.

Kapitaallasten € 1,7 mln

Door verschuiving van de investeringen in de tijd wijzigen ook de afschrijvingen en de rentelasten.

Dekking ten laste van het begrotingsaldo en daarmee van de Algemene reserve.

Overige wijzigingen € -0,1 mln

- MIRT-verkenning Oeververbinding Rotterdam € 0,1 mln
- Mobiliteitsmaatregelen A20 Gouda - Nieuwerkerk a/d IJssel € -0,2 mln
- Digitalisering overheden Smart Mobility € -0,2 mln
- Burgermeetnet € 0,2 mln

Beleidsdoel 2-2 Beheer en onderhoud: op orde en duurzaam

N470 € 0,9 mln

Er moet meer asfaltonderhoud aan de N470 worden uitgevoerd dan verwacht. Voor de dekking wordt een bedrag van € 0,9 mln uit de egaliseriereserve Beheer en onderhoud onttrokken.

Onderzoek grond parallelstructuur A12 € 0,4 mln

Bij de aanleg van de Moordrechtboog/Parallelstructuur A12 in gemeenten Waddinxveen en Zuidplas is thermisch gereinigde grond toegepast. De Omgevingsdienst Midden Holland onderzoekt de kans op mogelijke verspreiding van verontreinigende stoffen naar de omgeving. De kosten hiervan bedragen € 0,4 mln en worden gedekt uit de egaliseriereserve Beheer en onderhoud.

Overige bijstellingen € -0,7 mln

Overdrachten (€ -0,3)

De overdracht van de N453 aan de gemeente Waddinxveen is niet in 2021 gerealiseerd. Deze wordt in 2022 afgerond (€ 0,3 mln). De geplande overdrachten van Meeslouwerbrug aan gemeente Leidschendam-Voorburg (€ -0,1 mln) en Fietspad 5 aan gemeente Kaag en Braassem (€ -0,4 mln) worden niet in 2022 verwacht, maar doorgeschoven naar respectievelijk 2023 en 2024. De gemeenten ontvangen een afkoopsom voor de toekomstige beheer- en onderhoudslasten. De lasten worden gedekt uit de reserve Bereikbaarheid.

Overheveling middelen naar doel 2.1 (€ -0,3)

De samenwerkingsovereenkomst Bereik! is beëindigd. Met ingang van 1 januari 2022 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gestart: Bereikbaar Zuid-Holland. De financiële bijdrage aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst Bereikbaar Zuid-Holland gebeurt vanuit doel 2.1. De structureel in Beleidsdoel 2-2 gereserveerde middelen van € 0,3 mln voor Bereik! worden overgeheveld naar Beleidsdoel 2-1 (€ -0,3 mln).

Eindafrekening Bereik! (€ - 0,1)

De eindafrekening van Bereik! vindt plaats in 2022 en levert PZH eenmalig € 0,1 mln op.

Kapitaallasten € -0,3 mln

Door verschuiving van de investeringen in de tijd wijzigen ook de afschrijvingen en de rentelasten. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo en daarmee van de Algemene reserve.

Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam

Schone laadinfrastructuur binnenvaart € 1 mln

De beschikbare middelen ad € 3 mln worden opnieuw verdeeld over de jaren, zodat voor elk van de jaren 2022-2026 een budget van € 0,6 mln beschikbaar is. Deze budgetten komen over van beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B. Dekking uit de reserve Bereikbaarheid.

In 2021 is € 0,5 mln SPUK verleend in het kader van de Schone Lucht Akkoord. Hiervan is € 0,4 mln voorschot ontvangen. In 2022 zullen we deze middelen inzetten via een subsidie aan Zero Emission Services. Samen met andere partijen zal een laadinfrastructuur voor accu- en/of waterstofcontainers voor de binnenvaart gerealiseerd worden. Dekking uit de rijksbijdrage.

Gedragbeïnvloeding € 1,9 mln

Met ingang van 2022 wordt structureel de verdeling van de budgetten voor het subsidiëren van de uitvoering van de regionale uitvoeringsprogramma's gedragbeïnvloeding over de diverse jaren aangepast, zodat er aansluiting ontstaat op de jaarlijks toegekende subsidies. Dekking uit de reserve Mobiliteit.

Actualisatie project 20 waterstofbussen € 3,4 mln

Met de oplevering van het waterstoftankstation nadert het project zijn voltooiing met het opnemen van de waterstofbussen in de dienstregeling van de concessiehouder. Van het Rijk ontvangen we de laatste tranche van € 0,3 mln. De begroting wordt tot en met 2025 op deze actualiteit aangepast. Dekking € 0,3 mln baten en € 3,1 mln reserve Mobiliteit.

Toelichting baten

Beleidsdoel 2-1 Snel van A naar B

Overige wijzigingen € 0,1 mln

Eind 2021 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de uitvoering van motie 866, Burgermeetnet geluid rond Rotterdam The Hague Airport. De uitvoering van dit besluit is gestart in 2022, maar het hiervoor beschikbare incidentele budget is in 2021 op de begroting gebracht. Het project heeft een looptijd van 3 jaar, waardoor het nodig is om het budget beschikbaar te hebben gedurende looptijd van het project (2022 tot en met 2024). Omdat het budget in 2021 niet is gebruikt, is deze op basis van het gesloten systeem voor bereikbaarheid, gestort in de reserve Bereikbaarheid. Daarom wordt nu voorgesteld om het benodigde budget hier uit te onttrekken.

Beleidsdoel 2-3 Veilig en duurzaam

Actualisatie project 20 waterstofbussen € 0,3 mln

Zie toelichting bij de lasten.

Schone laadinfrastructuur binnenvaart € 0,4 mln

Zie toelichting bij de lasten.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties originele Begroting 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Bereikbaarheid	2-1	-6.315	0	-3.333	-2.982
Mobiliteit	2-1	-7.974	0	1.890	-9.864
Bereikbaarheid	2-2	-1.969	0	-250	-1.719
Mobiliteit	2-2	-5	0	0	-5
Egalisatiereserve beheer & onderhoud	2-2	5.937	140	1.300	4.777
Bereikbaarheid	2-3	0	0	600	-600
Mobiliteit	2-3	-594	0	3.160	-3.753
Eindtotaal		-10.920	140	3.366	-14.146

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 2.](#)

Ambitie 3 Schone energie voor iedereen

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 3](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 3-1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening

Beleidsprestatie 3-1-1 Duurzaam en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening

De subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland is geopend in juni 2020. Eigenaren van daken die versterkt moeten worden of waar asbest gesaneerd moet worden ten behoeve van PV-panelen en van daken die aan een energiecoöperatie ter beschikking gesteld worden, komen in aanmerking voor deze subsidie. Ook daken van parkeerterreinen en daken op waterbassins vallen sinds kort onder deze regeling. Sinds het begin zijn veel aanvragen gedaan en is vaak subsidie toegekend. Het gemiddeld aangevraagde bedrag is echter laag gebleven, waardoor ook het totaal toegekende bedrag achter blijft op de verwachting. Conform wens PS bij begrotingsbehandeling 2022 stellen we voor een deel van dit budget vrij te maken en in te zetten voor versterking programma lokale initiatieven en inclusieve energietransitie.

Er zijn middelen beschikbaar gekomen voor onderzoek naar ruimtelijke impact van circulair wind. Het budget voor dit onderzoek is afkomstig uit een voucherregeling van het stimuleringsfonds van de NOVI, een subsidievoucher die door de provincie is gewonnen.

Voortvloeiend uit het ROB-advies zal het Rijk zal in de loop van dit jaar middelen ter beschikking gaan stellen voor de personele inzet voor het Klimaatakkoord voor de jaren 2022-2024. Een veilige raming van het budget hiervoor wordt nu ter begroting gebracht.

Het beschikbaar budget voor inzet van het deel ingehuurd personeel voor Ambitie 3 in 2022 is ruim terwijl het budget voor 2023 erg laag is. Een verschuiving zorgt voor een logischer en evenwichtiger inzet van personele capaciteit over de jaren 2022 en 2023.

Beleidsprestatie 3-1-2 Samenwerken en bevorderen draagvlak in de energietransitie

Het budget voor de subsidieregeling lokale initiatieven is in 2021 sneller aangewend dan verwacht en overschreden, mede door de stijgende energiekosten. Het plafond is daardoor eerder bereikt. Steeds meer huishoudens komen door de stijgende energielasten in actie om energiebesparing vorm te geven. Een aanvulling van versterkte inzet op lokale initiatieven en inclusieve energietransitie is opgepakt, conform de wensen van uw Staten. We stellen voor het budget voor deze inzet met € 1 mln op te hogen. De dekking hiervoor volgt uit de vrijval van de subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland.

Beleidsdoel 3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving

Beleidsprestatie 3-2-1 Faciliteren van gemeenten bij besparen en overschakelen op schone energie

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 3-2-2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening

Samen met gemeenten is in de afgelopen jaren gewerkt aan het Elena-programma, gericht op de planvorming voor tien duurzame warmteprojecten. Een aantal projecten bij gemeenten verloopt, mede door corona en complexiteit, langzamer dan verwacht. Een deel van de middelen (Europese subsidie ELENA) wordt daarom doorgeschoven naar 2022 en 2023.

Op 16 juni hebben PS besloten een investeringssubsidie van totaal € 81 mln aan Gasunie te verstrekken voor de ontwikkeling en realisatie van de WLQ+. Voorwaarde hierbij was de opname van een voorwaardelijke investeringsbeslissing door Gasunie in de meerjarenbegroting.

Bij de Najaarsnota 2021 is € 10 mln onttrokken voor een investeringssubsidie aan Gasunie, op voorwaarde van een voorwaardelijke investeringsbeslissing door Gasunie) voor de ontwikkeling en realisatie van de WLQ+. Omdat deze beslissing door Gasunie is uitgesteld naar medio 2022 zijn er nog geen middelen beschikbaar gesteld. Om die reden is voorgesteld deze middelen te beklemmen voor 2022. Echter, er is een voorziening getroffen voor de lening aan het Warmtebedrijf (€ 7,6 mln) ten laste van Beleidsprestatie 3-2-2 waardoor slechts een deel van die middelen (€ 2,4 mln) beklemd zijn. Om die reden wordt bij Voorjaarsnota het restant van de middelen gevraagd om na besluitvorming medio 2022 een subsidiebeschikking mogelijk te maken.

Beleidsdoel 3-3 Duurzaam energie- en grondstoffensysteem in de industrie

Beleidsprestatie 3-3-1 Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infrastructuur

Het project Stoomnetwerk Botlek is beschikt (betreft een begrotingssubsidie van € 2 mln). In de Voorjaarsnota 2022 is op basis van de beschikking een reëel bestedingsritme opgenomen.

Beleidsprestatie 3-3-2 Vernieuwen en innoveren van het energie- en grondstoffen (eco-)systeem

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

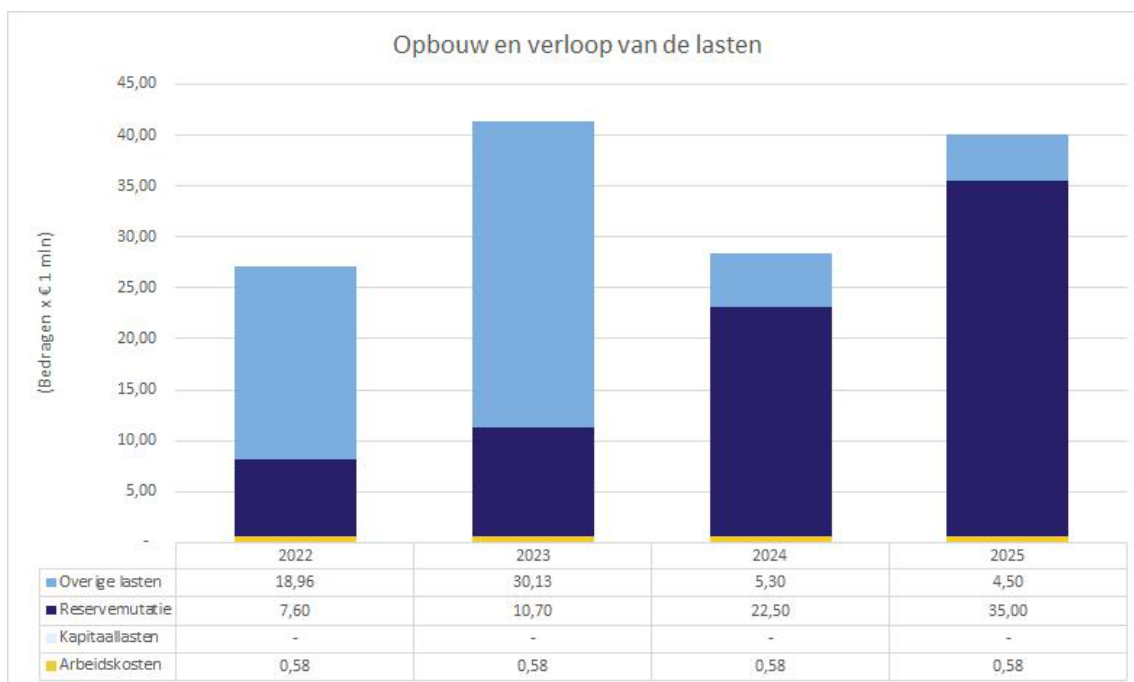
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 3-1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening						
3-1-1 Duurzame en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening	5.637	-576	5.061	6.237	3.980	3.979
3-1-2 Samenwerken en bevorderen draagvlak in de energietransitie	1.430	250	1.680	1.430	290	290
Totaal beleidsdoel 3-1	7.068	-326	6.742	7.667	4.270	4.269
Beleidsdoel 3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving						
3-2-1 Faciliteren van gemeenten bij besparen en overschakelen op schone energie	1.592	30	1.622	1.391	100	100
3-2-2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening	13.602	299	13.902	27.802	22.757	35.257
Totaal beleidsdoel 3-2	15.194	329	15.523	29.193	22.857	35.357
Beleidsdoel 3-3 Duurzaam energie-en grondstoffsysteem in de industrie						
3-3-1 Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infrastructuur	4.185	-999	3.186	3.160	900	100
3-3-2 Vernieuwen en innoveren van het energie- en grondstoffen (eco-)systeem	1.690	0	1.690	1.390	351	351
Totaal beleidsdoel 3-3	5.875	-999	4.876	4.550	1.251	451
Totaal Lasten	28.137	-996	27.141	41.410	28.379	40.077
Baten						

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Beleidsdoel 3-1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening						
3-1-1 Duurzame en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening	0	24	24	0	0	0
Totaal beleidsdoel 3-1	0	24	24	0	0	0
Beleidsdoel 3-2 Verduurzaming gebouwde omgeving						
3-2-1 Faciliteren van gemeenten bij besparen en overschakelen op schone energie	932	30	962	731	0	0
3-2-2 Bevorderen duurzame verwarmingsvoorziening	1.500	299	1.799	16.099	0	0
Totaal beleidsdoel 3-2	2.432	329	2.761	16.830	0	0
Totaal Baten	2.432	353	2.785	16.830	0	0
Saldo lasten en baten Ambitie 3	25.705	-1.349	24.357	24.580	28.379	40.077

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 3.1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening

Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland € -0,5 mln

Voorgesteld wordt om het subsidieplafond van € 4 mln met € 1 mln te verlagen. Dit gebeurt in twee delen, namelijk met € 0,5 mln in het jaar 2022 en € 0,5 mln in het jaar 2023. Dit budget komt in diezelfde twee delen ten goede aan de versterkte inzet op lokale initiatieven en inclusieve energietransitie, conform de wens van uw Staten. Dekking ten gunste van de begrotingssaldo.

Lokale Initiatieven € 0,5 mln

Bovenstaande verlaging van het budget voor de regeling Zonnig Zuid-Holland komt ten goede aan de versterkte inzet op lokale initiatieven en inclusieve energietransitie: € 0,5 mln in 2022 en € 0,5 mln in 2023. Dekking ten laste van begrotingssaldo.

Subsidieregeling Lokale Initiatieven € -0,2 mln

Het budget voor deze regeling is in 2021 sneller aangewend dan verwacht en overschreden, mede door de stijgende energiekosten. Het subsidieplafond is daardoor eerder bereikt. Van de beschikbare middelen zal in 2022 € 0,2 mln en in 2023 € 0,5 mln vrijvallen. Het restant budget van € 0,3 mln zal naar verwachting voldoende zijn om aan de nog lopende verplichtingen te voldoen. Vrijval ten gunste van begrotingssaldo.

Personele inzet voor de gehele Ambitie € 0,6 mln

Het kabinet heeft aangegeven de middelen voor het klimaatakkoord voor de inzet van personeel bij de decentrale overheden op korte termijn ter beschikking te stellen. Er zijn reeds indicaties over de hoogte van de bedragen in IPO-verband besproken. Aangezien de definitieve besluitvorming nog even op zich laat wachten, maar het werk wel verzet moet worden, zijn de verwachte middelen nu behoedzaam (voor 2/3^e deel) geraamd in de begrotingen van 2022 € 0,6 mln en in 2023 € 2 mln. Dekking ten laste van begrotingssaldo.

Externe Programmacapaciteit € -0,7 mln

Dit betreft een budgetoverheveling ad € 0,7 mln van 2022 naar 2023. Het beschikbare budget in 2022 is ruim terwijl het budget voor 2023 laag is. Deze verschuiving zorgt voor een evenwichtiger verdeling van het budget over 2022 en 2023. Dekking ten laste van begrotingssaldo.

Beleidsdoel 3.2 Verduurzaming gebouwde omgeving

Duurzame wijkwarmte Elena € 0,3 mln

In 2021 was er een onderbesteding van de Europese subsidie Elena van € 0,6 mln. Van deze middelen wordt € 0,3 mln toegevoegd aan de begroting 2022 en € 0,3 mln in 2023. Dekking uit de Europese subsidie, zie ook de toelichting bij de baten.

Vullen Reserve Warmteleiding Warmteling

Dit betreft het aanvullen van de reserve Warmteleiding Warmteling voor een bedrag van € 2,4 mln. Omdat dit bedrag direct in de bestemmingsreserve landt, komt het niet terug in de lasten. Voor nadere toelichting zie [Bijlage 1 reserve Warmteleiding Warmteling](#).

Beleidsdoel 3.3 Duurzaam energie- en grondstoffensysteem in de industrie

Botlek Stoomnetwerk € -1,2 mln

De begrotingssubsidie van € 2 mln van het project Botlek Stoomnetwerk is inmiddels beschikbaar. Op basis van deze beschikking is het kasritme aangepast: € 0,8 mln in 2022, € 0,4 mln in 2023 en € 0,8 mln in 2024. Dekking ten laste van begrotingssaldo..

Verduurzaming Industrie € 0,2 mln

Dit betreft een beschikking uit de regeling energie infrastructuur op industrieterreinen, die niet meer in 2021 gerealiseerd kon worden, omdat de initiatiefnemer meer voorbereidingstijd nodig had. Naar verwachting zal in 2022 wel beschikbaar kunnen worden. Deze middelen worden daarom opnieuw toegevoegd aan de begroting.. Dekking ten laste van begrotingssaldo.

Toelichting baten

Beleidsdoel 3.1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening

Elektriciteit € 0,024 mln

Dit betreft middelen voor onderzoek ruimtelijke impact van circulair wind met Generation.Energie. Het budget voor dit onderzoek komt van een voucherregeling vanuit het stimuleringsfonds van de NOVI, een subsidievoucher die de provincie heeft gewonnen.

Beleidsdoel 3.2 Verduurzaming gebouwde omgeving

Duurzame wijkwarmte Elena € 0,3 mln

In 2021 was er een onderbesteding van de Europese subsidie Elena van € 0,6 mln. Van deze middelen wordt € 0,3 mln toegevoegd aan de Begroting 2022 en € 0,3 mln in 2023.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties originele Begroting 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Warmteleiding Warmteling	3-2	-10.000	2.400	0	-7.600
Eindtotaal		-10.000	2.400	0	-7.600

Subsidies

[Zie paragraaf subsidies, Ambitie 3.](#)

Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 4](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal

Beleidsprestatie 4-1-1 Innovatie stimuleren

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. De wijzigingen die bij Voorjaarsnota 2022 worden voorgesteld staan per beleidsprestatie hieronder.

Het activiteitenprogramma voor deze beleidsprestatie blijft bij Voorjaarsnota vrijwel geheel in stand. Slechts van enkele specifieke activiteiten wordt een gedeelte verplaatst naar 2023 en verder. Van enkele onderwerpen worden de activiteiten in het huidig jaar juist uitgebreid.

De biotech campus op het voormalige DSM-terrein in Delft is tot nu toe een succes. Het vastgoed op het terrein moet urgent verder worden ingericht om extra potentiële nieuwe bedrijven te kunnen huisvesten. De provincie stelt € 1 mln beschikbaar en brengt dit in ambitie 4 ter begroting. De lasten worden momenteel in 2022 verwacht. Het Aerospacecampus-terrein in Noordwijk wordt voorzien van een basisgebouw met algemene voorzieningen. Dit moet een aanzuigende werking geven naar specialistische bedrijven uit de sector die zich mogelijk op het terrein kunnen vestigen. De fasering van de bouw is momenteel onderwerp van gesprek. Het lijkt opportuun om ondertussen de in 2022 geplande lasten (circa € 2 mln) bij voorjaarsnota deels naar 2023 te verplaatsen (€ 0,5 mln).

Voor het onderwerp Life Sciences and Health is een eigen programmareserve aanwezig waarin het eenmalig door de provincie ter beschikking gestelde bedrag wordt bewaard. Voor 2022 voorzien we dat € 0,2 mln lasten ter begroting moeten worden gebracht. Dit wordt bij Voorjaarsnota geëffectueerd.

Voor provinciale cofinanciering voor Kansen voor West III (EFRO) wordt in het najaar van 2022 een regeling opengesteld. De gesubsidieerde activiteiten vinden plaats vanaf 2023. De lastneming van de provincie vindt daarom analoog daaraan ook vanaf 2023 plaats. Het budget van € 1,8 mln wordt verplaatst van 2022 naar 2023 en 2024.

Voor Acez heeft de provincie enkele jaren geleden eenmalig € 5 mln beschikbaar gesteld. De periode liep oorspronkelijk tot eind 2023. Actuele bijstelling van de uitvoeringsplannen leidt tot fasering tot en met 2024, en ook een aanpassing in het lastenpatroon. Er wordt € 0,5 mln uit 2022 verplaatst naar 2023 en 2024.

In 2021 hebben na Najaarsnota enkele subsidieontvangers aangegeven dat hun activiteitenprogramma langer nodig heeft dan tot dan toe gedacht. De lastnemingen van de provincie volgen de bijgestelde activiteitenpatronen. Bij jaarrekening is er in deze beleidsprestatie daarom € 4,2 mln lastneming verplaatst van 2021 naar 2022 en verder. Het in 2021 onbenut gebleven budget is toen beklemd en wordt bij Voorjaarsnota 2022 voor € 3,2 mln naar 2022 en voor € 1 mln naar 2023 en 2024 verplaatst.

Beleidsprestatie 4-1-2 Transitie van de Greenports

De provincie voert sinds enkele jaren een aantal innovatieprogramma's uit. Hieronder vallen Smitzh voor de maakindustrie en Innovatieprogramma's voor de zorg- en klimaatsector. Agritech is het innovatieprogramma voor de tuinbouwsector dat zou starten in 2022. De fasering en verdere inbedding is echter nog onderwerp van gesprek. Daarom wordt bij voorjaarsnota € 0,4 mln verplaatst van 2022 naar 2023.

Beleidsprestatie 4-1-3 Transitie Havencomplex

Enkele jaren geleden heeft de provincie middelen ter beschikking gesteld voor de bouw van een fabriek in de haven van Rotterdam waar uit afval chemische producten zouden moeten worden samengesteld (Waste to chemicals). De provincie was voornemens om € 7 mln als lening te verstrekken voor dit project. Om het risico op niet volledig terugbetalen van de lening te dekken is een risicoreserve van € 3 mln aangehouden. Het project is inmiddels vervallen en de lening is niet verstrekt. De risicoreserve komt daarmee eveneens te vervallen en de € 3 mln vloeit bij Voorjaarsnota 2022 terug naar de algemene middelen.

Ook wordt bij Voorjaarsnota 2022 het verzoek ingediend om deze middelen opnieuw in te zetten voor hetzelfde beleidsdoel (de transitie in de haven van Rotterdam), te weten als provinciale cofinanciering op Kansen voor West III middelen die in 2024 en 2025 door een subsidieopenstelling hiervoor zullen worden ingezet. Voorzien wordt dat in beide jaren € 1,5 mln nodig zal zijn.

Met 5 provincies wordt momenteel een samenwerkingsprogramma voor Groene Chemie uitgewerkt. Op basis van de actuele planning wordt bij Voorjaarsnota 2022 € 0,1 mln verplaatst van 2022 naar 2023.

Beleidsprestatie 4-1-4 Digitaal Zuid-Holland

Externe partijen hebben de plannen voor EDIH (European Digital Innovation Hub, te vestigen in onze regio) bijgesteld. Dit leidt tot een lastenverplaatsing € 0,5 mln van 2022 naar 2023..

Beleidsprestatie 4-1-5 Circulair Zuid-Holland

Er zijn geen financiële mutaties, wel wordt de eerste subsidieregeling opengesteld om circulaire doorbraakprojecten te stimuleren: projecten die de beoogde fundamentele systeemverandering op circulair gebied in de praktijk gaan toepassen.

Beleidsdoel 4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat

Beleidsprestatie 4-2-1 Voldoende werklocaties op de juiste plek van de juiste kwaliteit

In Dordrecht moet een maritiem-technisch bedrijf worden verplaatst naar een gebied zonder nabijheid van woningen. De provincie heeft € 1,5 mln toegezegd. De termijn van de verplaatsing is verlengd waardoor de lastneming van de provincie ook later zal plaatsvinden. Er wordt bij Voorjaarsnota 2022 € 1 mln verplaatst van 2022 naar 2023.

In 2021 heeft bedrijventerrein Gorinchem-Noord na Najaarsnota aangegeven dat het activiteitenprogramma voor de herstructureringssubsidie langer nodig heeft dan tot dan toe gedacht. De lastnemingen van de provincie volgen de bijgestelde activiteitenpatronen. Bij jaarrekening is daarom € 1,7 mln lastneming verplaatst van 2021 naar 2022 en verder. Het in 2021 onbenut gebleven budget wordt bij Voorjaarsnota 2022 voor € 0,4 mln naar 2022 en voor € 1,3 mln naar 2023 en verder verplaatst.

Op grond van de meest recente inschattingen worden de lasten voor de subsidieregeling Duurzaamheid op bedrijventerreinen naar voren verplaatst, uit 2024 en 2025 naar 2022 en 2023. De invloed in 2022 is een extra lastneming van € 0,5 mln.

Beleidsprestatie 4-2-2 Human Capital, een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden en kennis

Voor Human Capital sluiten regionale branches in 2022 veel nieuwe deelakkoorden met de provincie. De daarop volgende subsidieverlening gaat deels in 2022 in en deels in 2023. Voor het deel dat in 2023 ingaat, wordt bij Voorjaarsnota 2022 € 1,4 mln verplaatst van 2022 naar 2023 en 2024. De verleningsperiode van de provinciale subsidie loopt tot eind 2023.

De subsidieregeling Kickstart Your Career kent een meerjarenplafond. Aanvragers kunnen van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022 indienen. Van het budget dat voor jaarschijf 2021 was klaar gezet is € 0,4 mln niet benut. Omdat er ook gedurende 2022 een juridische positie is ten opzichte van de aanvragende partijen tot aan

het volledige meerjarenplafond van € 1,5 mln moeten de overgebleven middelen beschikbaar blijven in 2022. Het bedrag van € 0,4 mln wordt daarom bij Voorjaarsnota bij het jaarbudget voor dit onderwerp gevoegd.

Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme

Beleidsprestatie 4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving

Ook in 2021 zorgde de coronacrisis voor onzekerheden bij partners. Toch raakte slechts een beperkt aantal activiteiten vertraagd. Daarmee samenhangend zijn er in het jaarrekeningresultaat 2021 enkele niet-gerealiseerde budgetbedragen beklemd, die nu worden toegevoegd aan het budget 2022:

- Erfgoedlijnen, uitloop van de uitvoering van reeds verleende subsidies in 2022; € 0,1 mln.
- Restauraties rijksmonumenten, uitloop van de uitvoering van reeds verleende subsidies in 2022; € 0,5 mln. Met Amendement 700 is in 2021 bij Voorjaarsnota € 2,8 mln toegevoegd aan het budget voor de restauratie van rijksmonumenten. Met dit aanvullende budget hebben in oktober 2021 zeventien eigenaren subsidie ontvangen. Een deel van de uitvoering van deze restauraties loopt door in 2022. Het budget dat hiermee gemoed is wordt tijdelijk in de bijbehorende programmareserve bewaard totdat de gesubsidieerde activiteiten worden uitgevoerd. Het betreft dus ook hier subsidies die al verleend zijn.
- Groot onderhoud molens € -0,1 mln. Omdat de subsidies voor groot onderhoud molens aan het einde van 2021 zijn verleend is vooraf ingeschat dat de uitvoering zou plaatsvinden in 2022. Dit is reeds verwerkt bij Najaarsnota 2021. Een deel van de activiteiten vond echter toch plaats in 2021, waardoor bij Jaarrekening 2021 en nu bij de Voorjaarsnota 2022, anders dan bij de twee bovenstaande posten, een correctie plaatsvindt juist naar voren in de tijd.

Beleidsprestatie 4-3-2 Archeologische vondsten zichtbaar maken voor een breed publiek

Publieksbereik archeologie: uitloop van de uitvoering van reeds verleende subsidies; € 0,1 mln.

In november 2021 zijn subsidies verleend in het kader van de Subsidieregeling Publieksbereik Archeologie. Een deel van deze activiteiten wordt uitgevoerd in 2022.

Beleidsprestatie 4-3-3 Versterken cultuurparticipatie en bibliotheken

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft eind 2021 via een zogeheten SPUK (Specifieke Uitkering) compensatie verleend voor geleden coronaschade van de provinciale culturele voorzieningen. De middelen zijn in de eerste helft van 2022 uitgegeven (€ 0,2 mln).

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

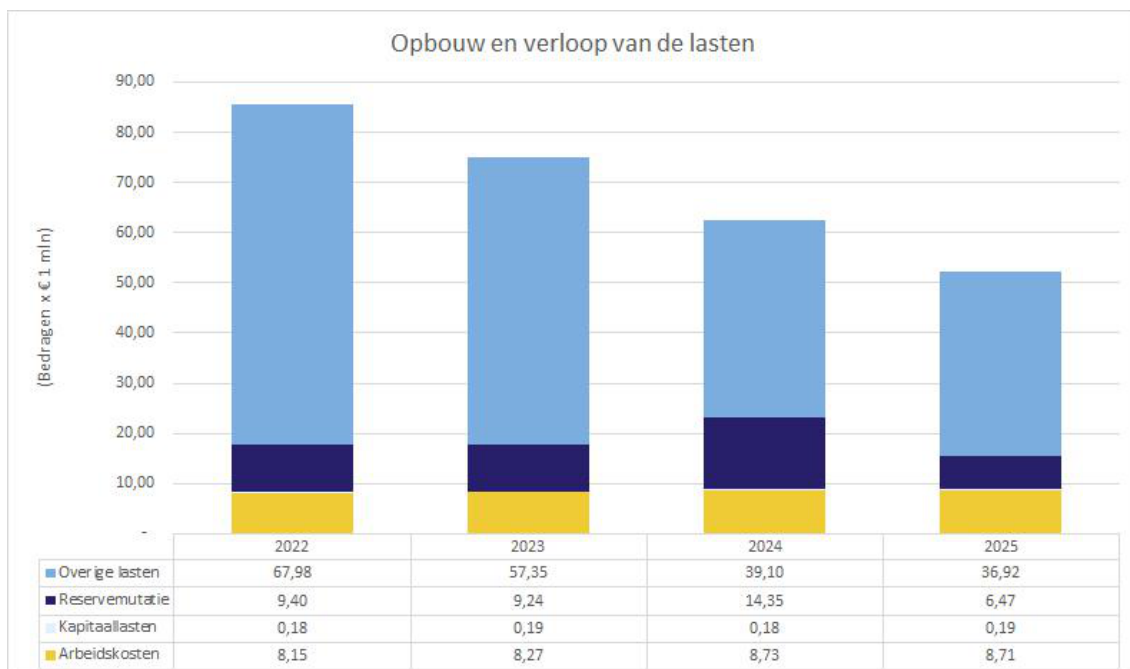
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal						
4-1-1 Innovatie stimuleren	39.687	929	40.616	31.923	27.896	18.733
4-1-2 Transitie van de Greenports	3.133	-375	2.758	2.908	957	955
4-1-3 Transitie Havencomplex	395	-100	295	100	1.500	1.500
4-1-4 Digitaal Zuid-Holland	1.290	-500	790	1.390	1.256	1.256
4-1-5 Circulair Zuid-Holland	3.689	0	3.689	4.069	3.817	3.564
Totaal beleidsdoel 4-1	48.194	-46	48.148	40.389	35.426	26.008
Beleidsdoel 4-2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat						
4-2-1 Voldoende werklocaties op de juiste plek van de juiste kwaliteit	9.811	-190	9.621	8.338	7.498	7.091
4-2-2 Human Capital, een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden en kennis	3.342	-950	2.392	4.042	1.391	1.241
Totaal beleidsdoel 4-2	13.153	-1.140	12.013	12.380	8.889	8.332

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme						
4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving	16.939	8	16.946	13.965	10.524	10.428
4-3-2 Archeologische vondsten zichtbaar maken voor een breed publiek	721	108	829	671	471	470
4-3-3 Versterken cultuurparticipatie en bibliotheken	7.652	116	7.768	7.651	7.050	7.049
Totaal beleidsdoel 4-3	25.311	232	25.543	22.287	18.045	17.947
Totaal Lasten	86.658	-954	85.704	75.056	62.360	52.287
Baten						
Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal						
4-1-1 Innovatie stimuleren	8.775	412	9.187	4.352	1.794	0
Totaal beleidsdoel 4-1	8.775	412	9.187	4.352	1.794	0
Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme						
4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving	14	0	14	14	14	9
4-3-3 Versterken cultuurparticipatie en bibliotheken	57	191	248	57	57	57
Totaal beleidsdoel 4-3	70	191	261	70	70	66
Totaal Baten	8.845	603	9.448	4.422	1.864	66
Saldo lasten en baten Ambitie 4	77.813	-1.557	76.256	70.634	60.496	52.221

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 4.1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal

Diverse beklommingen EZ 2022 € 2,7 mln

In 2021 was sprake van lagere uitgaven van diverse budgetten als gevolg van fasering naar 2022. Dit is het gevolg van fasering van de activiteiten bij externe partijen naar 2022 en van het later openstellen van regelingen dan verwacht. In de jaarrekening 2021 zijn deze middelen daarom beklemd. Nu worden zij in de Voorjaarsnota 2022 aan de budgetten 2022 en volgende jaren toegevoegd. De beklomming voor Aerospacecampus Noordwijk (€ 0,4 mln) wordt in de reserve Versterking economie gestort. Het betreft:

- Breed MKB € 0,8 mln
- Vroege fase financiering € 1 mln 2022; € 0,5 mln in 2023 en 2024;
- Life science Necstgen € 0,4 mln
- Aerospace campus Noordwijk € 0,4 mln; storting reserve Versterking economie.
- Innovatieprogramma klimaat € 0,4 mln
- MKB/MIT € 0,1 mln

Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

EFRO cofinanciering € -1,8 mln

Voor provinciale cofinanciering voor Kansen voor West III (EFRO) wordt in het najaar van 2022 een plafond open gesteld. De gesubsidieerde activiteiten vinden plaats vanaf 2023. Daarom wordt € 1,8 mln verplaatst van 2022 naar 2024 en 2025. Fasering via de Algemene reserve.

ACCEZ € -0,5 mln

Voor Acez is in totaal € 5 mln beschikbaar gesteld, tot eind 2023. Actuele bijstelling van de uitvoeringsplannen leidt tot fasering van de lasten tot eind 2024. Daarom wordt € 0,5 mln verplaatst van 2022 naar 2023 en 2024. Via de reserve Versterking economie.

Aerospace € -0,5 mln

De Aerospacecampus in Noordwijk wordt voorzien van een basisgebouw met algemene voorzieningen, zodat specialistische bedrijven zich mogelijk op het terrein gaan vestigen. Op basis van actuele gegevens over de planning van de bouw wordt € 0,5 mln van de geraamde uitgaven van 2022 (totaal circa € 2 mln) gefaseerd naar 2023. Via de reserve Versterking economie.

Leerpark Drechtsteden € 0,2 mln

Op basis van de subsidieverlening voor Leerpark Drechtsteden uit januari 2022 is de fasering van de lasten over de jaren licht bijgesteld. Tegenover de gering hogere lasten in 2022 staat een geringe daling in 2024 en 2025. Fasering via de Algemene reserve.

MKB/MIT € 0,5 mln

De actualisatie van de inkomsten voor de MIT-regeling wordt in de raming van de lasten verwerkt. Dit leidt per saldo tot een lichte verhoging van de baten met € 0,4 mln in 2022 en € 0,7 mln in 2024. In 2023 is sprake van een daling met € 0,2 mln (zie de baten).

Daarnaast wordt een lichte wijziging van de fasering van de MIT uitgaven verwerkt, via de reserve MKB/MIT. Hierbij is in 2022 en 2023 sprake van een stijging van de lasten met € 0,1 mln en € 0,3 mln, tegenover een daling in 2025.

Cofinanciering Kansen voor West III € -1,5 mln in 2024 en € -1,5 mln in 2025 tlv vrijval reserve

Bij Voorjaarsnota 2022 vloeit € 3 mln uit de risicoreserve voor Waste to chemicals terug naar de algemene middelen. De betrokken lening is niet verstrekt waardoor ook de risicodekking vervalt. In de Voorjaarsnota 2022 worden deze middelen nu voor hetzelfde beleidsdoel ingezet: de transitie in de haven van Rotterdam. Dit gebeurt als provinciale cofinanciering op Kansen voor West III middelen die in 2024 en 2025 zullen worden ingezet. Voorzien wordt dat in beide jaren € 1,5 mln nodig zal zijn. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Digitalisering € -0,5 mln

Externe partijen hebben de plannen voor EDIH (European Digital Innovation Hub, te vestigen in onze regio) bijgesteld. Dit leidt tot een fasering van de uitgaven van 2022 naar 2023 van € 0,5 mln. Fasering via de reserve Versterking economie.

Overig € - 0,2 mln

Op basis van de actuele gegevens is de lastenverdeling van de RNIZ-subsidie over de jaren van de looptijd licht herzien. De cijfermatige invloed is gering, het betreft een fasering van € 0,1 mln van 2023 naar 2022. Dekking ten laste van de bestemmingsreserve.

Actuele informatie over de uitgaven voor Life Sciences and Health leidt tot hogere uitgaven in 2022 (€ 0,2 mln). In de desbetreffende bestemmingsreserve is het eenmalig door de provincie ter beschikking gesteld bedrag gestort.

De eindstand 2022 van de reserve Life Sciences bedraagt in de Voorjaarsnota 2022 € 2,4 mln. Dekking ten laste van de bestemmingsreserve.

De provincie voert sinds enkele jaren een aantal innovatieprogramma's voor greenports uit. Hieronder vallen Smitzh voor de maakindustrie en Innovatieprogramma's voor de zorg- en klimaatsector. Agritech is het innovatieprogramma voor de tuinbouwsector dat zou starten in 2022. De fasering en verdere inbedding is echter nog onderwerp van gesprek. Daarom wordt nu € 0,4 mln verplaatst van 2022 naar 2023. Dekking ten gunste van de bestemmingsreserve.

Met 5 provincies wordt momenteel de subsidieregeling voor groene chemie uitgewerkt voor Haven HIC. Op basis van de actuele planning wordt € 0,1 mln gefaseerd van 2022 naar 2023. Dekking ten gunste van de bestemmingsreserve.

Beleidsdoel 4.2 Creëren van een rijk vestigingsklimaat

Bedrijfsverplaatsing Drechtsteden € -1 mln

In Dordrecht moet een maritiem-technisch bedrijf worden verplaatst naar een gebied zonder nabijheid van woningen. De provincie heeft € 1,5 mln toegezegd. Dordrecht werkt nog aan de uitwerking van de verplaatsing, waardoor de termijn is verlengd en € 1 mln wordt verplaatst van 2022 naar 2023.

Dekking ten gunste van de bestemmingsreserve (€ 0,5 mln) en van het begrotingssaldo (€ 0,5 mln).

Energie op bedrijventerreinen € 0,5 mln

Op grond van de meest recente inschattingen worden de lasten voor de subsidieregeling Duurzaamheid op bedrijventerreinen naar voren verplaatst. In 2022 en 2023 nemen de lasten toe met € 0,5 mln en € 0,7 mln. In 2024 en 2025 dalen de lasten met € 1,1 mln en € 0,1 mln. Dekking ten laste van de bestemmingsreserve.

Human Capital fasering € -1,4 mln

Voor Human Capital sluiten regionale branches in 2022 veel nieuwe deelakkoorden met de provincie. De daarop volgende subsidieverlening gaat deels in 2022 in en deels in 2023. Dit leidt tot fasering van de lasten. Daarom wordt € 1,4 mln verplaatst van 2022 naar 2023 (€ 1,2 mln) en 2024 (€ 0,2 mln). Dekking ten gunste van de bestemmingsreserve.

Diverse beklemmingen € 0,8 mln

In 2021 is voor Human Capital minder uitgegeven dan geraamd bij najaarsnota 2021. Dit is het gevolg van fasering van de activiteiten naar 2022 voor Kickstart Your Career (KYC). Het betreft hier de subsidieregeling voor tegemoetkoming loonkosten werkgevers voor pas gediplomeerden die tot eind 2022 is opengesteld. Daarom is in de jaarrekening 2021 € 0,4 mln beklemd en vindt nu toevoeging aan het budget 2022 plaats.

Bij bedrijventerrein Gorinchem was in 2021 sprake van fasering van activiteiten naar 2022. Dit als gevolg van de koppeling met de planning van de vernieuwde A27, van juridische complicaties (stikstof) en van de corona ontwikkelingen. De betreffende middelen zijn in de Jaarrekening 2021 beklemd en nu vindt toevoeging aan de budgetten 2022-2026 plaats (jaarlijks € 0,4 mln).

Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Beleidsdoel 4.3 Erfgoed Cultuur en toerisme

Diverse beklemmingen subsidies Cultuur € 0,3 mln

In 2021 is minder uitgegeven door fasering naar volgende jaren. Dit gebeurde vooral door de verhoging van het plafond voor de restauratie van rijksmonumenten in 2021, waardoor de uitvoeringstermijnen van meer activiteiten doorlopen in 2022. Daarnaast kon een beperkt aantal activiteiten in het kader van publieksbereik archeologie en erfgoedlijnen (deels) nog niet doorgaan, bijvoorbeeld door corona, waardoor realisatie later plaatsvindt. Deze budgetten zijn bij Jaarrekening 2021 beklemd en worden nu aan de budgetten 2022 en volgende jaren toegevoegd. Dit betreft:

- Restauratie rijksmonumenten € 0,1 mln in 2022 en € 0,4 mln in 2023
- Publieksbereik archeologie € 0,1 mln
- Erfgoedlijnen restauratie € 0,1 mln
- Erfgoedlijnen € 0,04 mln

Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Overig € -0,1 mln

Bij groot onderhoud molens was in 2021 sprake van een geringe overbesteding van € 0,1 mln omdat een deel van de activiteiten 2022 eerder plaats kon vinden. Het budget 2022 kan nu overeenkomstig worden verlaagd. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Bij een beperkt aantal projecten voor erfgoed en restauratie is sprake van looptijdwijzigingen, waardoor uitgaven (€ 0,1 mln) verschuiven naar 2023. Dekking ten gunste van de bestemmingsreserve.

De intrekking van een projectsubsidie 2020 Noodsteun Culturele sector, op verzoek van de subsidieontvanger, leidt tot een vrijval van € 0,08 mln. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo.

Voor subsidies en bijdragen aan culturele instellingen om extra uitgaven of gederfde inkomsten als gevolg van corona te dekken (die niet uit andere regelingen of bijdragen worden gedekt) wordt € 0,2 mln geraamd. Dekking ten laste van de rijksbijdrage (de specifieke uitkering van het ministerie van BiZa (SPUK Culturele voorzieningen 2020 tranche 2). Zie de baten.

Toelichting baten

Beleidsdoel 4.1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal

MKB/MIT € 0,4 mln

Actualisatie van de inkomsten voor de MIT-regeling leidt per saldo tot een lichte verhoging van de baten met € 0,4 mln in 2022 en € 0,7 mln in 2024. In 2023 is sprake van een daling met € 0,2 mln. Het betreft hier mutaties in zowel de rijksbijdragen MIT 2021 en 2022, als de specifieke uitkering MIT (SPUK). Zie de lasten.

Beleidsdoel 4.3 Erfgoed Cultuur en toerisme

SPUK Culturele voorzieningen € 0,2 mln

Van het ministerie van BiZa is een specifieke uitkering (SPUK) Culturele voorzieningen 2020 tranche 2 ontvangen, ter compensatie voor de extra kosten om de provinciaal gesubsidieerde culturele instellingen te ondersteunen bij de gevolgen van de maatregelen van de coronacrisis. Zie de lasten.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties originele Begroting 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Interreg-cofinanciering EFRO	4-1	330	0	0	330
Regionale netwerken in Zuid-Holland	4-1	432	0	100	332
Versterking economie	4-1	-8.863	430	-1.890	-6.543
MIT MKB Innovatiestimulering topsect	4-1	-625	0	120	-745
Regionale gebiedsgerichte projecten	4-1	-1.379	0	0	-1.379
Life Science & Health	4-1	1.000	0	200	800
Versterking economie	4-2	-1.917	0	-1.380	-537
Restauratie&herbestemming monumenten	4-3	-2.052	575	89	-1.567
Erfgoedlijnen	4-3	-86	0	0	-86
Eindtotaal		-13.161	1.005	-2.761	-9.396

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 4.](#)

Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 5](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur

Beleidsprestatie 5-1-1 Natuur

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 5-1-2 Bevorderen Biodiversiteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 5-1-3 Faunabeheer

VTH/Wet natuurbescherming (Wnb)

Met de invoering van de Wnb in 2017 zijn de provincies verantwoordelijk geworden voor de soortenbescherming. Nu enkele jaren later blijkt deze taak op het gebied van ontheffingsaanvragen maar ook op het gebied van toezicht en handhaving veel omvangrijker dan bij de overdracht is aangegeven door het Rijk. Ook het overgekomen budget was zeer beperkt. Daarnaast is er vanuit de maatschappij ook meer aandacht voor de VTH-taken in relatie tot de Wnb. Dit heeft zoals bekend met name geleid tot knelpunten bij de ontheffingverlening. Daarnaast is ook de druk op de toezicht en handhaving toegenomen. We monitoren de budgetuitputting van het beleidsdoel en zullen in de Najaarsnota zo nodig een voorstel tot begrotingsbijstelling doen.

Faunaschade/actief faunabeheer

De budgetuitputting voor faunaschade is de afgelopen jaren steeds meer geweest dan beschikbaar was. Om die reden is aan het begin van deze collegeperiode het budget voor de jaren tot en met 2023 incidenteel € 0,3 mln opgehoogd. De realisatie over 2021 en de verwachte realisatie over 2022 laten zien dat dit niet voldoende is. We monitoren de budgetuitputting van het beleidsdoel en zullen in de Najaarsnota zo nodig een voorstel tot begrotingsbijstelling doen.

Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw

Beleidsprestatie 5-2-1 Vitale landbouw

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 5-2-2 Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied)

In de Veenweidegebieden liggen er grote opgaven. Aan het samenbrengen van de aanpak vanuit NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) met de aanpak veenweide wordt nog gebouwd. Eind 2022 is naar verwachting meer duidelijk wat dit betekent voor benodigde budgetten en capaciteit. Vanaf 2022 doet zich de kans voor om de eerste subsidie uit de impuls gelden voor WIS (waterinfiltratiesysteem) te versterken met maatregelen voor waterkwaliteit en biodiversiteit. De regio is gezegd cofinanciering te regelen op de WIS-subsidie, die de provincie kan verdubbelen voor extra maatregelen om biodiversiteit te versterken.

Beleidsdoel 5-3 Leven met water

Beleidsprestatie 5-3-1 Waterveiligheid

Door meer vergunningsaanvragen op grond van de Waterwet, een verandering in de vergunningverlening voor drinkwater en meer vergunningen voor open bodem energiesystemen door de energietransitie, zijn wij geconfronteerd met toenemende VTH-taken bij de omgevingsdiensten. Ook sturen wij sinds 2021 de

werkpakketten van de omgevingsdiensten aan op het gebied van VTH-taken voor grondwater, drinkwater en bodemenergiesystemen. Uit de werkplannen van de omgevingsdiensten volgt daaruit de financiering van de uren die de provincie moet dekken.

Beleidsprestatie 5-3-2 Waterbeschikbaarheid en -kwaliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

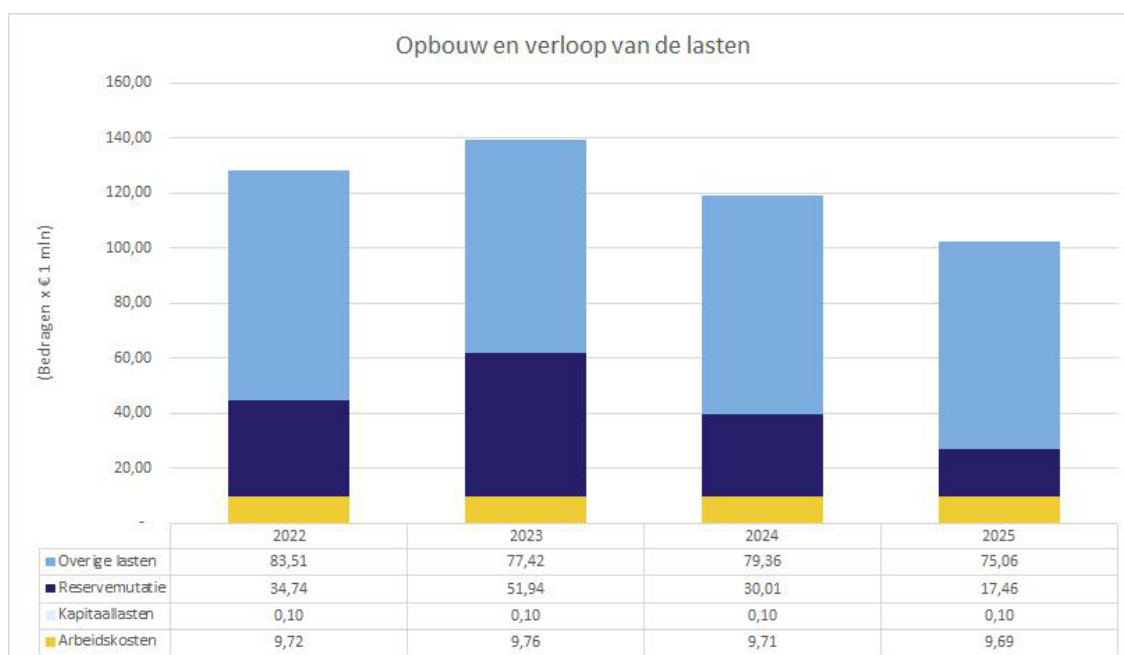
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur						
5-1-1 Natuur	84.224	-5.467	78.758	97.948	84.462	73.070
5-1-2 Bevorderen biodiversiteit	9.414	-821	8.594	4.454	2.995	2.995
5-1-3 Faunabeheer	5.757	299	6.056	6.448	5.466	5.466
Totaal beleidsdoel 5-1	99.395	-5.988	93.408	108.851	92.923	81.531
Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw						
5-2-1 Vitale landbouw	14.445	2.049	16.494	13.123	10.963	7.755
5-2-2 Aanpak bodemdaling (landelijk gebied)	11.701	-160	11.540	10.015	8.477	6.921
Totaal beleidsdoel 5-2	26.146	1.888	28.034	23.138	19.441	14.675
Beleidsdoel 5-3 Leven met water						
5-3-1 Waterveiligheid	3.361	158	3.519	4.018	4.355	3.644
5-3-2 Waterbeschikbaarheid en kwaliteit	3.314	-200	3.114	3.213	2.463	2.460
Totaal beleidsdoel 5-3	6.675	-42	6.633	7.231	6.818	6.103
Totaal Lasten	132.217	-4.141	128.075	139.220	119.182	102.309
Baten						
Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur						
5-1-1 Natuur	22.756	-2.128	20.628	21.139	26.935	26.144
5-1-2 Bevorderen biodiversiteit	0	739	739	0	0	0
5-1-3 Faunabeheer	726	0	726	726	313	313
Totaal beleidsdoel 5-1	23.482	-1.389	22.093	21.865	27.248	26.457
Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw						
5-2-1 Vitale landbouw	7.838	1.476	9.314	3.514	2.621	0
5-2-2 Aanpak bodemdaling (landelijk gebied)	6.179	-599	5.580	5.658	6.176	5.500
Totaal beleidsdoel 5-2	14.017	877	14.894	9.172	8.797	5.500
Beleidsdoel 5-3 Leven met water						
5-3-1 Waterveiligheid	53	0	53	53	53	0
5-3-2 Waterbeschikbaarheid en kwaliteit	772	0	772	772	430	430
Totaal beleidsdoel 5-3	825	0	825	825	483	430
Totaal Baten	38.324	-512	37.812	31.862	36.528	32.387
Saldo lasten en baten Ambitie 5	93.892	-3.629	90.263	107.358	82.654	69.922

Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur

NNN € -7 mln

Binnen NNN Krimpenerwaard wordt er € 7 mln doorgeschoven naar 2023 in verband met grondverwervingen en inrichtingsmaatregelen die naar verwachting in 2023 plaats gaan vinden. Realisatie van natuur is complex en arbeidsintensief. Door corona en vanwege krapte op de arbeidsmarkt is er een capaciteitstekort bij de provincie en bij de externe partners, waardoor in veel onderdelen van de keten vertraging optreedt. Dekking vanuit de reserve NNN.

Programma Natuur € -2,1 mln

Binnen het Programma Natuur wordt er € 2,1 mln doorgeschoven naar volgende jaren. De personele lasten worden verdeeld over de komende jaren. Daarnaast wordt een aantal maatregelen voor de N2000-gebieden doorgeschoven naar de volgende jaren. Dekking vanuit de OVP Uitvoeringsprogramma Natuur.

Natuurbeheer € 2,8 mln

Middels de Decembercirculaire 2021 is er € 1,4 mln toegevoegd aan het provinciefonds bestemd voor de verhoging van de beheervergoeding van 75% naar 84% over het beheerjaar 2021. Deze vergoeding zal in de declaratie over 2022 worden opgenomen.

Daarnaast zal naar verwachting in de Meicirculaire 2022 de verhoging van de beheervergoeding voor het beheerjaar 2022 worden gestort in het provinciefonds. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bijdrage van € 1,4 mln en naar verwachting leiden deze beheervergoedingen wel in 2022 tot lasten. Dekking ten laste van het begrotingsaldo.

Natura 2000 € -0,9 mln

Binnen het budget Natura 2000 wordt er € 0,9 mln doorgeschoven naar latere jaren. De uitvoering van een aantal beheermaatregelen vindt naar verwachting in de komende jaren plaats. Dekking vanuit de reserve N2000

Boerenlandvogels € 0,6 mln

De begroting wordt met € 0,6 mln opgehoogd voor Weidevogel Kerngebied Zoetermeerse Meerpolder. Dit betreft voor € 0,5 mln activiteiten uit 2021 die naar 2022 zijn doorgeschoven. Daarnaast draagt de provincie voor € 0,05 mln extra bij aan de uitvoering. Dekking van deze ophoging uit de OVP Zoetermeerse Meerpolder en uit de reserve Groene Ambities.

Nationale Parken € 0,1 mln

In 2021 is een toegezegde subsidie laat ontvangen. Door vertraging in de verwerking in 2021 vindt de verlening van die subsidie in 2022 plaats. Dekking ten laste van de reserve Groene Ambities

LIFE IP All4Biodiversity € 0,2 mln

Voor de inzet van het LIFE IP All4biodiversity project Donkse Laagten worden de beschikbare EU middelen in de begroting opgenomen. Dekking ten lasten van de OVP LIFE IP All4biodiversity.

Arbeidscapaciteit € 0,3 mln

Voor een aantal medewerkers die specifiek werkzaam zijn voor het NNN worden incidenteel middelen beschikbaar gesteld vanuit de reserve NNN. Dekking vanuit de reserve NNN.

Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw

Provinciaal landbouwbeleid € 1 mln

Vanwege looptijd wijzigingen van subsidies viel er een bedrag van in totaal € 6 mln vrij in 2021. Deze is bij Jaarrekening 2021 beklemd en wordt voor € 1 mln toegevoegd aan het budget van 2022. Het overige deel van € 5 mln wordt aan het budget van 2023 t/m 2026 toegevoegd. Dekking ten laste van de reserve Groene Ambities

Bodemdaling € 0,4 mln

In 2021 zijn voor € 1,3 mln middelen niet aangewend. De middelen worden in de jaren 2022 t/m 2024 (jaarlijks € 0,4 mln) ingezet voor klimaattafel landbouw en landgebruik (KALL). Dekking ten laste van het begrotingssaldo

IBP VP Hollands en Utrechts Veenweidegebied € -0,6 mln

In 2021 is meer gerealiseerd dan begroot. In de begroting van 2022 t/m 2024 wordt dit verwerkt om aansluiting te houden met de door LNV beschikbaar gestelde middelen. Dekking ten laste van de OVP IBP VP Hollands & Utrechts Veenweidegebied.

POP3 € 1,1 mln

Voor de POP3-maatregelen wordt het budget met 1,1 mln verhoogd. Het betreft voor € 1,6 mln een verhoging van watergerelateerde maatregelen. Dekking ten laste van EU-middelen en middelen van derden
Daarnaast nemen de overige maatregelen met € 0,5 mln af. Dekking ten laste van EU-middelen en reserves UPG40 en Groene Ambities

Beleidsdoel 5-3 Leven met water

VTH taken Omgevingsdiensten € 0,5 mln

Als gevolg van de toegenomen VTH-taken uitgevoerd door de Omgevingsdiensten is voor 2022 een budget van € 0,5 mln en vanaf 2023 structureel een budget van € 1 mln benodigd. Dekking ten laste van het begrotingssaldo.

Ontwikkeling Restveengebied € -0,2 mln

Het budget voor de ontwikkeling van het Restveengebied wordt voor 2022 met € 0,2 mln naar € 0,4 mln verlaagd. De reden hiervoor is dat er vorig jaar een zeer forse onderschrijding was. De verwachting is dat de planning voor dit jaar ook te hoog ingeschat is. Vrijval ten gunste van de reserve Zuidplaspolder.

Programma Grevelingen € -0,2 mln

De verwachting is dat net als in 2021 een budget van € 0,2 mln voor project- en proceskosten Grevelingen niet uitgegeven gaat worden en eenmalig in 2022 vrij kan vallen. Vrijval ten gunste van de algemene middelen van de provincie.

Kustbeleid € - 0,2 mln

De verwachting is dat een budget van € 0,2 mln voor kustbeleid met de huidige plannen niet uitgegeven gaat worden en eenmalig in 2022 vrij kan vallen. Vrijval ten gunste van de algemene middelen van de provincie.

Toelichting baten

Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur

Programma Natuur € -2,1 mln

Door een verschuiving van de activiteiten voor het Programma Natuur naar latere jaren (zie lasten) verschuift ook de bijdrage uit de OVP Uitvoeringsprogramma Natuur.

Boerenlandvogels € 0,5 mln

Door doorgeschoven activiteiten uit 2021 naar 2022 (zie lasten) neemt de bijdrage uit de OVP Zoetermeerse Meerpolder.

LIFE IP All4Biodiversity € 0,2 mln

Wijziging van de begroting (zie lasten) leidt ook tot wijziging van de bijdrage uit de OVP LIFE IP All4biodiversity

Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw**POP3 € 1,5 mln**

De verhoging van watergerelateerde maatregelen (zie lasten) worden voor € 1,6 mln gedekt met bijdragen uit de EU en van derden.

De verlaging van de andere overige maatregelen (zie lasten) leiden tot een verlaging van de bijdrage uit de EU van € 0,1 mln.

IBP VP Hollands & Utrechts Veenweidegebied € -0,6 mln

Wijziging van de begroting (zie lasten) leidt ook tot wijziging van de bijdrage uit de OVP IBP VP Hollands & Utrechts Veenweidegebied.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties originele Begroting 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Groene ambities	5-1	-4.847	0	189	-5.036
MJP Bodem, ondergrond en grondwater	5-1	0	87	0	87
Beheerplannen Natura 2000 en PAS	5-1	-866	0	-866	0
Reserve Ontwikkelopgave natuur	5-1	-6.924	0	280	-7.204
NatuurNetwerk Nederland	5-1	-24.013	0	-6.970	-17.043
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold	5-1	-20	0	0	-20
IODS	5-1	0	0	32	-32
Groene ambities	5-2	-3.411	0	560	-3.971
Reserve UPG 40	5-2	-876	0	122	-998
Groene ambities	5-3	-75	0	0	-75
Res Project duurz ontw. Zuidplaspold	5-3	-640	0	-240	-400
Zandmotor	5-3	-50	0	0	-50
Eindtotaal		-41.722	87	-6.893	-34.742

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 5.](#)

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 6](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek

Beleidsprestatie 6-1-1 Versnelling Woningbouw

Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland

De provincie heeft van het Rijk € 6,2 mln aan specifieke uitkering gekregen voor de periode 2021-2022. Dit budget is bestemd voor de flexibele inzet van expertise en capaciteit aan gemeenten om de snelheid in de voorfase van woningbouwprojecten te bevorderen. De provincie heeft € 0,7 mln gereserveerd voor de uitvoering van de impulsmaatregelen ontheffing verlening beschermde soorten om de woningbouw te versnellen. Het resterende budget wordt via de Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland aan gemeenten beschikbaar besteld voor de inhuur van expertise en capaciteit om de planvorming voor woningbouwprojecten te versnellen. Het subsidiebudget bedroeg in 2021 € 3 mln. Daarvan resteert een bedrag van € 0,3 mln. Provinciale Staten wordt voorgesteld het subsidiebudget 2022 de Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland te verhogen met € 0,3 mln wat leidt tot een nieuw subsidiebudget 2022 van € 2,9 mln.

Subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland

Doel van deze subsidieregeling is de bouw van zelfstandige en onzelfstandige woningen sociale huur en middenhuur te versnellen. Hiervoor hebben wij op 23 maart 2021 de Subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland vastgesteld. Gemeenten kunnen een bijdrage aanvragen zodat het financieel tekort op een woningbouwproject kleiner wordt en het project uitgevoerd kan worden. In 2021 is een eerste tranche opengesteld met een budget van € 10 mln. De subsidieregeling was binnen een paar dagen uitgeput. In de Begroting 2022 is een subsidiebudget vastgesteld van € 2,2 mln. De subsidieregeling is per 11 mei 2022 opengesteld voor aanvragen. Gezien het grote aantal aanvragen voor vooroverleg hebben we besloten het budget te verhogen met € 0,5 mln tot € 2,8 mln. De budgettaire ruimte voor deze ophoging is binnen de bestaande middelen voor Ambitie 6 gevonden.

Wonen

Gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke vragen op het terrein van Wonen is extra inzet nodig. Hierbij denken we met name aan de volgende zaken: de afspraken met het Rijk over woningbouw en doelgroepen, monitoring van afspraken, toekomstbestendig bouwen, ruimtelijke vraagstukken zoals woon-werkakkoorden en aan de afwikkeling van planschadeprocedures rond eerder vastgestelde inpassingsplannen voor infrastructuur, windmolens en groenontwikkeling. De dekking wordt gevonden binnen de bestaande budgetten binnen Ambitie 6.

Tot slot wijzen we op de afronding van het traject rond de wet Natuurbescherming-vergunningverlening voor woningbouw. In Beleidsprestatie 5-1-3 is voor de eventuele toekomstige opgaven opgenomen dat de budgetuitputting gemonitord wordt en in de Najaarsnota zullen we zo nodig, een voorstel tot begrotingsbijstelling doen.

Beleidsprestatie 6-1-2 Betaalbare woningvoorraad op peil

Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland

In de Begroting 2022 waren geen middelen voor een budget 2022 voor deze subsidieregeling opgenomen. De in 2021 ingestelde subsidieregeling Woonvormen senioren is zeer succesvol gebleken. Het beschikbare budget van € 2,3 mln was binnen een paar dagen overvraagd. We hebben subsidie verstrekt in 14 gemeenten, om zo een bescheiden bijdrage te leveren aan plekken waar senioren straks prettig kunnen wonen. De bouw van nieuwe

woonvormen voor senioren kan leiden tot meer doorstroming op de woningmarkt waardoor er (betaalbare) koop- en huurwoningen vrijkomen. Gezien het succes van de subsidieregeling in 2021 en de maatschappelijke urgentie om doorstroming te bevorderen, is het voornemen om in 2022 met nieuwe middelen een 2e tranche open te stellen. Provinciale Staten wordt voorgesteld het subsidieplafond 2022 voor de Subsidieregeling woonvormen senioren Zuid-Holland te verhogen met € 2,3 mln en vast te stellen op € 2,3 mln.

Subsidieregeling Collectieve plankosten

De provincie Zuid-Holland stelt in 2022 in totaal € 0,3 mln beschikbaar voor de planvorming voor (innovatieve) collectieve wooninitiatieven. Verenigingen, wooncoöperaties en stichtingen kunnen hiervan gebruikmaken om de haalbaarheid van hun project te onderzoeken. Hiermee komt de provincie tegemoet aan de behoefte aan specifieke en nieuwe woonvormen voor mensen die bijvoorbeeld met een groep gelijkgestemden willen wonen, innovatieve woonideeën hebben of mensen die afhankelijk zijn van zorg.

Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland

Uit het subsidiebudget 2021 (€ 2,4 mln) is op ingekomen aanvragen voor 270 woningen subsidie verleend. Een bedrag van € 0,4 mln van dit budget is niet benut. Hierover is PS geïnformeerd bij brief [PZH-2022-798255983](#) van 2 februari 2022. Voorgesteld wordt het subsidiebudget 2022 voor deze regeling te verhogen met het resterende bedrag uit 2021.

We stellen Provinciale Staten voor het budget 2022 van de Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland te verhogen met € 0,4 mln naar een budget van € 1,4 mln.

Subsidieregeling sociale woningbouw regio Haaglanden Zuid-Holland

Uit het subsidiebudget 2021 (€ 2,7 mln) is op ingekomen aanvragen voor 337 woningen subsidie verleend. Een bedrag van € 0,2 mln van dit budget is niet benut. We stellen voor het subsidiebudget 2022 voor deze regeling te verhogen met het resterende bedrag uit 2021. Daarmee wordt het budget 2022 van de Subsidieregeling sociale woningbouw regio Haaglanden Zuid-Holland verhoogd met € 0,2 mln tot een subsidiebudget van € 1,4 mln.

Subsidieregeling sociale woningbouw regio Holland Rijnland Zuid-Holland

Uit het (opgehoogde) subsidiebudget 2021 (€ 3,6 mln) is op ingekomen aanvragen voor 426 woningen subsidie verleend. Het naar voren gehaalde bedrag, bestemd voor aanvraagfase 2 in 2022, van € 0,4 mln is door 4 gemeenten (4x € 0,1 mln) nog niet benut in 2021. Na weer toevoegen van het (op grond van de subsidieregeling aanvraagfase 2) voor hen gereserveerde deel zullen zij hier in 2022 alsnog een aanvraag voor doen. Daarnaast resteert € 5.000 vanuit het subsidiebudget van 2021, als gevolg van afrondingsverschillen. We stellen voor het subsidiebudget 2022 voor deze regeling te verhogen met het resterende bedrag uit 2021. Daarmee wordt het budget 2022 van de Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Haaglanden Zuid-Holland verhoogd met € 0,4 mln tot een subsidiebudget van € 1,8 mln.

Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving

Beleidsprestatie 6-2-1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit

Vrijwel alle opgaven in Zuid-Holland vragen om meer ruimte. Zoals wonen, werken (bedrijventerreinen, maar ook circulaire economie), energietransitie (zowel zon en wind op land als omschakeling van fossiele industrie), landbouw- en voedseltransitie, natuurherstel en biodiversiteit (stikstof), klimaatadaptatie en -mitigatie, recreatie, balans tussen gebruik en bescherming van de ondergrond. Al langere tijd zet Zuid-Holland in op meervoudig ruimtegebruik. Hierdoor vervult de ruimte meerdere functie en verbetert bij goede inpassing ook de ruimtelijke kwaliteit Zoals wonen en werken (o.a. wonen boven winkels) of mobiliteit en groen (ecoduct combineren met fietsbrug). Tegelijk zijn er functies die lastig te mengen zijn met andere. Sommige (bestaande en nieuwe) functies zitten elkaar in de weg. In de module wonen en ruimte zijn ook enkele nieuwe locaties voor wonen buiten BSD opgenomen. Dit in de wetenschap dat de bebouwing van landbouwgrond een doorgaans onomkeerbaar proces is. Het is duidelijk dat niet alles overal kan. Inpassing van nieuwe functies is een ingewikkelde puzzel en vraagt

om een herordening van de ruimte en keuzes. Het Rijk trekt mede daarom de ruimtelijke ordening weer meer naar zich toe. Maar het Rijk verwacht ook dat de provincies de ruimtelijke puzzel gaan leggen en wil hierover in juli 2023 afspraken maken met de provincies.

Beleidsprestatie 6-2-2 Aanpak klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen en verduurzaming bestaande woningvoorraad

Circulair en industrieel bouwen

Vanwege de grote hoeveelheden materiaalverbruik is er voor de bouwsector een cruciale rol weggelegd om de circulaire doelstellingen te halen. Deze sector gebruikt ongeveer 40% van de CO₂-uitstoot in de keten. De manier waarop we bouwen, de materialen waarmee, hoe we met deze materialen omgaan – veel hiervan zal moeten veranderen onderweg naar een circulaire bouweconomie.

Biobased staat voor materialen uit de natuur. Denk aan bomen, vlas, (olifants)gras, hennep, en meer gewassen die we gewoon kunnen planten en die gevoed door de zon en water, nooit opraken en dus hernieuwbaar zijn. Een toepassing hiervan is kruislaaghout (cross-laminated timber, CLT) dat de potentie heeft om beton en staal te vervangen in de hoofdconstructie en daarmee houten hoogbouw mogelijk te maken. Biobased bouwmaterialen vanuit gewassen, teelten en reststromen kunnen gebruikt worden voor verschillende soorten toepassingen zoals bouwblokken en isolatiemateriaal. Ze hebben daarmee potentie om de renovatie van bijvoorbeeld woningcorporatiewoningen te verduurzamen. Door biobased te bouwen kan de bouw positief zijn voor de natuur. De provincie steunt biobased projecten en onderzoeken en faciliteert het vernieuwersnetwerk 'Biobased Bouwen Zuid-Holland'. Onder begeleiding van de transitie-experts heeft dit netwerk in het voorjaar 2022 een transitieagenda opgesteld, en wordt er nu gewerkt aan een aantal doorbraakprojecten. Er wordt hierbij gekeken naar de grootschalige toepassing van biobased isolatiematerialen.

De provincie heeft zich aangesloten bij het landelijke netwerk van de City Deal Circulair en Conceptueel Bouwen. Samen met 90 partijen wordt er op landelijk niveau gewerkt aan de circulaire bouw. De provincie ondersteunt de Zuid-Hollandse ondertekenaars van de City Deal: Dordrecht, Leiden, Den Haag, Alphen aan den Rijn en Hoeksche Waard. Zij gaan met concrete circulaire gebiedsontwikkelingen aan de slag. Hierbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor houtbouw.

In februari 2022 is een [voortgangsmagazine](#) opgeleverd, waarin uitgebreider op deze resultaten wordt ingegaan.

Challenge Toekomstbestendige Woningbouw

Zuid-Holland staat de komende jaren voor een grote woningbouwopgave. De woningen moeten niet alleen snel gebouwd worden en betaalbaar zijn, maar ook voor de komende generaties toekomstbestendig zijn. Hoe krijgen we de sleutel tot de woning van de toekomst in handen? Hoe kunnen we voldoen aan de noodzaak om zowel energieneutraal, klimaatadaptief, natuurinclusief, gezond, emissieloos als biobased en circulair te bouwen? Omdat diverse partijen in de woningbouw dit regelmatig als een (te) moeilijke opgave zien, willen we aantonen dat dit kán en op onderdelen al vaak gebeurt. Door mensen uit verschillende werkvelden met elkaar te verbinden, bestaande bouwmethoden te combineren met nieuwe ideeën en hier uitgebreid over te communiceren werken we aan de opschaling van toekomstbestendige woningbouw. Zo maken we dit samen tot het nieuwe normaal. Om hier een stimulans aan te geven, organiseren we in juni 2022 een challenge in de vorm van een tweedaagse hackathon. Een hackathon is een live evenement waarin samengestelde teams oplossingen zoeken voor een vraagstuk en tegen andere teams strijden om het beste idee. Aan het einde van de hackathon worden de ideeën gepresenteerd aan een deskundige jury. De jury beoordeelt de voorstellen op basis van vier criteria: toekomstbestendig, haalbaar, betaalbaar en opschaalbaar. De beste vier voorstellen worden beloond. De juryleden kunnen bovendien besluiten om een voorstel te adopteren, zodat het uiteindelijk in de praktijk toegepast kan worden. De jury stelt ook vast welke teams meer dan de minimum score hebben behaald. Deze teams komen aanmerking voor ondersteuning van de provincie voor het vervolg. Zo willen we de oplossing laten uitwerken en daadwerkelijk toepassen..

Ook de Groene Cirkel Groene gezonde stad houdt zich bezig met toekomstbestendige steden. De gezamenlijke droom van de partners van de Groene Cirkel Groene gezonde stad is de steden radicaal te vergroenen en zo bij te dragen aan prettig leefbare, gezonde, biodiverse en klimaatadaptieve steden. Daarbij ligt de focus op bestaand stedelijk gebied omdat daar de gezondheidswinst het grootst is. Op 8 april hebben de partners een werkagenda opgesteld. We gaan aan de slag met pilotprojecten op verschillende schaalniveaus in onder meer Den Haag, Rotterdam, Dordrecht, Leiden en Alphen aan den Rijn en werken daarnaast aan vergroening van schoolpleinen, financiële vraagstukken en een toolbox om vergroening te faciliteren met onder meer monitoring en het praktisch maken van kennis.

Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's

Beleidsprestatie 6-3-1 Afspraken over wonen en werken in de regio en een passend woningaanbod voor alle doelgroepen

Om flexwonen te agenderen en te stimuleren voeren wij het in 2021 vastgestelde Programmaplan Flexwonen 2021-2024 verder uit. Door leegstaand vastgoed te transformeren en verplaatsbare woningen te plaatsen kunnen gemeenten tijdelijk extra woonruimte voor spoedzoekers creëren. Denk hierbij aan gescheidenen, dak- en thuislozen, jongeren, starters, statushouders en arbeidsmigranten. Wij geven gemeenten en woningcorporaties informatie en advies over procedures. In 2022 bieden we via Platform31 een leerkring aan waarin gemeenteambtenaren gecoacht worden bij concrete plannen. Met het Kadaster bieden we t in diverse regio's een tool aan om met geautomatiseerde kaarten systematisch op zoek te gaan naar geschikte locaties en gebouwen. In samenwerking met Rijk, gemeenten en andere provincies ontwikkelen we een stelsel waarmee toekomstige locaties en te verplaatsen eenheden te matchen zijn en meer zekerheid gegeven kan worden over herplaatsing van wooneenheden na een aantal jaren. Via de Vliegende Brigade bekostigt de provincie in een toenemend aantal gemeenten een deel van de inhuur van extra gespecialiseerde projectleiders voor flexwoningprojecten. De verdubbeling van de taakstelling huisvesting statushouders en de noodzaak tot opvang van oorlogsslachtoffers uit Oekraïne leiden tot een sterke stijging van de behoefte aan tijdelijke woonvormen. In het nieuwe woonbeleid van het Rijk zijn ambities opgenomen voor het aantal jaarlijks te transformeren kantoren naar woningen en verplaatsbare flexwoningen. Over de aantallen willen wij als provincie dit jaar wederzijdse afspraken met het Rijk maken en die vertalen naar woonregio's. Als PS instemt met voorgestelde aanpassing van het omgevingsbeleid (module wonen en ruimte) worden de mogelijkheden verruimd om goede logiesvoorzieningen voor arbeidsmigranten in greenportgebieden te bouwen. De verwachting is dat daarmee ook het aanbod toeneemt.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

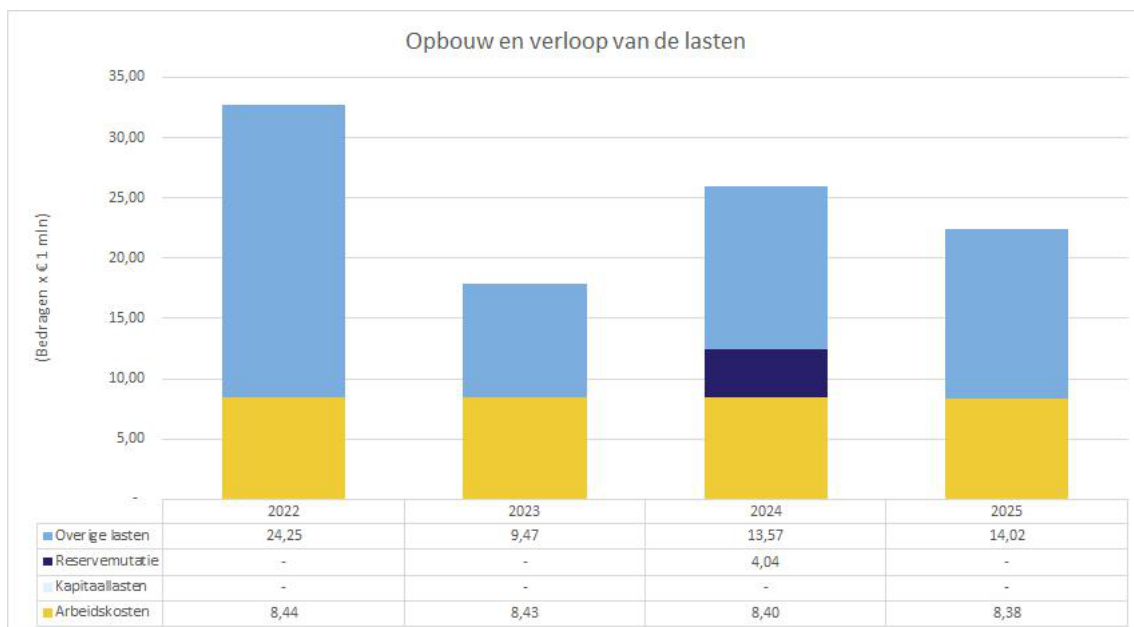
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek						
6-1-1 Versnelling woningbouw	10.759	3.148	13.908	4.586	10.041	10.378
6-1-2 Betaalbare woningvoorraad op peil	7.381	-731	6.650	2.115	944	893
Totaal beleidsdoel 6-1	18.140	2.417	20.558	6.701	10.985	11.271
Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving						
6-2-1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit	5.538	-751	4.787	4.318	4.014	4.162
6-2-2 Aanpak klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen	1.032	405	1.437	1.031	1.030	1.028
Totaal beleidsdoel 6-2	6.570	-346	6.224	5.350	5.044	5.190
Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's						
6-3-1 Afspraken over wonen en werken in de regio en een passend woningaanbod voor alle doelgroepen	5.972	-66	5.907	5.855	9.986	5.934
Totaal beleidsdoel 6-3	5.972	-66	5.907	5.855	9.986	5.934
Totaal Lasten	30.683	2.006	32.689	17.906	26.016	22.395

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Baten						
Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek						
6-1-1 Versnelling woningbouw	2.670	586	3.256	0	0	0
6-1-2 Betaalbare woningvoorraad op peil	190	165	356	487	48	38
Totaal beleidsdoel 6-1	2.860	751	3.612	487	48	38
Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving						
6-2-1 Versterken (ruimtelijke) kwaliteit en vitaliteit	150	-136	14	0	0	0
Totaal beleidsdoel 6-2	150	-136	14	0	0	0
Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's						
6-3-1 Afspraken over wonen en werken in de regio en een passend woningaanbod voor alle doelgroepen	0	84	84	0	0	0
Totaal beleidsdoel 6-3	0	84	84	0	0	0
Totaal Baten	3.010	700	3.710	487	48	38
Saldo lasten en baten Ambitie 6	27.672	1.306	28.979	17.419	25.968	22.357

Toelichting Lasten

Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek

Claim voor subsidieregeling Woonvormen senioren € 2,3 mln

Gezien de grote belangstelling en snelle uitputting van het subsidiebudget in 2021 wordt voorgesteld ook in 2022 budget hiervoor beschikbaar te stellen. Met de subsidieregeling Woonvormen senioren stimuleert de provincie de doorstroming op de woningmarkt, waardoor betaalbare koop- en huurwoningen vrijkomen. Dekking uit de Algemene reserve.

Aanwending Specifieke uitkering Flexpool € 0,6 mln

Dit betreft de aanwending van de Specifieke uitkering Flexpool in 2022, die voor € 0,3 mln bestaat uit inzet voor de subsidieregeling Vliegende Brigade en € 0,3 mln uit een opdracht aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Dekking komt uit bestaand budget Specifiek uitkering Flexpool.

Subsidieregeling Plankosten collectieve wooninitiatieven € 0,3 mln

Dit betreft een bijstelling waarbij het budget voor de subsidieregeling Plankosten collectieve wooninitiatieven toegevoegd wordt aan Beleidsdoel 6-1 vanuit bestaand budget uit Beleidsdoel 6-2. Dekking komt uit bestaand budget.

Subsidieregelingen sociale woningbouw € -0,8 mln

Dit betreft een bijstelling waarbij de budgetten voor deze subsidieregelingen verschuiven naar 2023 tot en met 2025 om reeds vastgelegde subsidie lasten te dekken. Dekking komt uit bestaand budget.

Begrotingssubsidie gemeente Alphen a/d Rijn € -0,2 mln

Dit betreft een bijstelling waarbij het budget voor deze begrotingssubsidie verschuift naar 2023 tot en met 2025 om reeds vastgelegde subsidie lasten te dekken. Dekking komt uit bestaand budget.

Ophoging budget subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur € 0,5 mln

Dit betreft een bijstelling waarbij het budget voor de subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur opgehoogd wordt vanuit bestaand budget uit Beleidsdoel 6-2 en 6-3. Het budget voor deze subsidieregeling wordt hiermee verhoogd. Dekking komt uit bestaand budget.

Inzet 5FTE Wonen € -0,3 mln

Dit betreft een bijstelling waarbij bestaand budget ingezet wordt om 5fte voor wonen aan het vaste loonkostenbudget toe te voegen. Dekking komt uit bestaand budget.

Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving**Kasrimte wijziging Programma Flexwonen € -0,1 mln**

Deze wijziging betreft een bijstelling van budget. Het budget wordt in lijn gebracht met de planning van het Programma Flexwonen. Op deze wijze is het budget gelijkmatiger verdeeld over de begrotingsjaren 2022 en 2023. Dekking komt deels uit Algemene reserve en deels uit bijdragen van het Rijk.

Vitale leefomgeving € -0,3 mln

Deze wijziging betreft een bijstelling van budget. Een deel van het budget wordt ingezet om de subsidieregeling Plankosten collectieve wooninitiatieven in Beleidsdoel 6-1 te dekken. Dekking komt uit bestaand budget.

Beklemming Transitie Omgevingswet € 0,4 mln

In 2022 is de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld naar 1 januari 2023. Uitstel van de datum is ook als risico in de risicoparagraaf aangeduid, waardoor er € 0,5 mln is toegevoegd in 2021. Deze middelen zijn niet geheel uitgegeven voor implementatie van de Omgevingswet. Een aantal kosten worden vlak voor de inwerkingtreding gemaakt. Met de jaarrekening 2021 is € 0,4 mln overgeheveld vanuit het restbudget voor het begrotingsjaar 2022 voor de inzet van de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dekking komt uit de Algemene reserve.

Ophoging budget subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur € -0,4mln

Dit betreft een bijstelling waarbij het budget binnen beleidsdoel 6-2 ingezet wordt voor de subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur (beleidsdoel 6-1). Het budget voor deze subsidieregeling wordt hiermee verhoogd. Dekking komt uit bestaand budget.

Beleidsdoel 6-3 - Afspraken met regio's**Arbeidsmigranten € 0,1 mln**

Dit betreft een kasritmebijstelling op het budget Arbeidsmigranten waarbij het niet benutte deel van 2021 is toegevoegd aan het huidige begrotingsjaar. Dekking komt uit de rijksbijdrage BZK.

Ophoging budget subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur € -0,2 mln

Dit betreft een bijstelling waarbij het budget binnen beleidsdoel 6-3 ingezet wordt voor de subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur (beleidsdoel 6-1). Het budget voor deze subsidieregeling wordt hiermee verhoogd. Dekking komt uit bestaand budget.

Toelichting baten

Beleidsdoel 6-1 Voldoende juiste woningen op de juiste plek

Specifieke uitkering Flexpool € 0,6 mln

In 2022 is de aanwending van de Specifieke uitkering Flexpool begroot, die voor € 0,3 mln bestaat uit inzet voor de subsidieregeling Vliegende Brigade en € 0,3 mln uit een opdracht aan de Omgevingsdienst Haaglanden. Dekking komt uit de specifieke uitkering Flexpool.

Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam € 0,2 mln

De gemeente Rotterdam ondersteunt de subsidieregeling Spreiding Sociale Woningbouw regio Rotterdam met een bijdrage van in totaal € 1 mln voor de gehele looptijd. Voor het huidig begrotingsjaar zijn de baten aangepast en gelijkgetrokken met de meerjarige subsidielasten van de verleende subsidies.

Beleidsdoel 6-2 Vitaliteit en kwaliteit in de leefomgeving

Kasrimte wijziging Programma Flexwonen € -0,1 mln

Deze wijziging betreft een bijstelling van budget. Het budget wordt in lijn gebracht met de planning van het Programma Flexwonen. Op deze wijze is het budget gelijkmatiger verdeeld over de begrotingsjaren 2022 en 2023. Dit leidt ertoe dat de baten vanuit het Rijk verschoven zijn naar het begrotingsjaar 2023. Dekking komt vanuit bijdragen van het Rijk.

Beleidsdoel 6-3 Afspraken met regio's

Arbeidsmigranten € 0,1 mln

Deze wijziging betreft een bijstelling van budget. Het programma Arbeidsmigranten wordt volledig gedekt uit de bijdrage van het Rijk voor dit onderwerp. Het nog niet bestede deel wordt in 2022 ingezet, daar staan de baten vanuit deze bijdrage tegenover.

Instrumentarium

Reserves

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 6.](#)

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

Voor meer informatie verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Ambitie 7](#)

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsdoel 7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid

Beleidsprestatie 7-1-1 Bevorderen van gezonde luchtkwaliteit

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 7-1-2 Verminderen van geluidhinder

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsprestatie 7-1-3 Voorkomen van risico's door ongevallen met gevaarlijke stoffen (transport/industrie)

De maatregelen voor externe veiligheid die de provincie zelf uit wil voeren, zijn beschreven in het Omgevingsprogramma (augustus 2021) en vloeien voort uit de door PS vastgestelde Omgevingsvisie. Deze maatregelen omvatten deels verkenningen en onderzoek naar relaties tussen externe veiligheid en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de energietransitie en de woningbouwopgave. Maar ook bijvoorbeeld producten voor gemeenten ontwikkelen en opstellen, om het provinciale beleid om grote groepen mensen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen te beschermen in lokale ruimtelijke plannen te vertalen. Voor de uitvoering van deze maatregelen externe veiligheid van het Omgevingsprogramma is meerjarig een beperkte extra inzet nodig.

Beleidsprestatie 7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (waarschijnlijk 1 januari 2023) worden de Nederlandse gemeenten voor veel bodemtaken het bevoegd gezag. De gemeenten krijgen dan bijvoorbeeld de taak om alle saneringsplannen goed te keuren en toezicht uit te oefenen op de uitvoering van een saneringsplan. De provincie blijft na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het bevoegd gezag voor alle gevallen die vallen onder het overgangsrecht en het bevoegd gezag voor complexe inrichtingen.

In 2020 is het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 afgelopen. De afgelopen jaren is grote voortgang geboekt met de aanpak van spoedlocaties. Er resteert nog een opgave van langdurige saneringen die al in uitvoering zijn én een aantal locaties die nog in de planfase zitten. In 2022 worden, net als voorgaande jaren, de inspanningen vooral gericht op complexe locaties waar een aanpak nog niet voldoende van de grond is gekomen. Het gaat daarbij om complexe situaties met meerdere stakeholders en verschillende belangen. Na de invoering van de Omgevingswet valt deze taak onder het overgangsrecht, wat betekent dat de provincie hiervoor verantwoordelijk blijft.

Omdat het convenant is afgelopen maar de Omgevingswet nog niet is ingevoerd, zijn er voor de financiële afspraken zogenaamde 'tussenjaar' afspraken gemaakt. Voor 2022 betekent dit dat er voor de opgave spoed/nazorg én de buitenproportionele opgaven (lood en PFAS) via een specifieke uitkering middelen bij het Rijk aangevraagd kunnen worden. Deze aanvragen worden conform werkplannen van de omgevingsdiensten voorbereid, net als in 2021. Voor bredere bodemtaken waarvoor materieel budget nodig is (warme overdracht bodemtaken, informatiebeheer, werkzaamheden in het kader van bodemdaling, klimaatadaptatie, 3D ordening) wordt voorgesteld de begrotingspost uitvoeringsprogramma bodem te continueren, die gevoed wordt uit de bodemreserve.

Sanering Broekpolder

De Broekpolder in de gemeente Vlaardingen is een waardevol natuur- en recreatiegebied met een oppervlakte van ruim 350 ha. In de zestiger/zeventiger jaren van de vorige eeuw is de Broekpolder opgespoten met baggerspecie uit de Rotterdamse haven. In 2010 is vastgesteld dat voor de gehele Broekpolder sprake is van een ernstige bodemverontreiniging, zoals bedoeld in de Wet Bodembescherming, en dat aanpak van enkele delen spoedeisend is vanwege risico's voor het ecosysteem.

De gemeente Vlaardingen, Staatsbosbeheer, het Hoogheemraadschap van Delfland en de Federatie Broekpolder hebben de afgelopen jaren samen met de provincie een plan opgesteld om de ecologische risico's en de herinrichting van de Broekpolder versneld aan te pakken, te weten in een periode van 4 à 7 jaar na de start van de sanering.

Vanuit de provinciale wettelijke taak het aantal spoedeisende saneringslocaties te verminderen, overeenkomstig de wens van de partners en vanuit maatschappelijk belang wordt nu voorgesteld van de bodemreserves een bedrag van € 4,6 mln via begrotingssubsidie ter beschikking te stellen, op basis van 30% cofinanciering door de partners waarmee de sanering haalbaar wordt.

Sanering Oude Tonge

Op het bedrijventerrein aan de Heerendijk 17-21 te Oude Tonge is sprake van een ernstige en spoedeisend geval van bodemverontreiniging veroorzaakt door de voormalige gasfabriek die in het verleden op de locaties aanwezig was. Sanering is niet mogelijk zonder sloop van de bestaande bedrijfsbebouwing. Het beleid van de gemeente is er op gericht om bedrijfsactiviteiten vanwege betere ontsluiting elders te concentreren. De gemeente wil voor deze locatie de bestemming wijzigen naar woondoeleinden. Dit schept de mogelijkheid om bodemsanering en bouwrijp maken samen te laten lopen. Een projectontwikkelaar heeft voor de locatie een aanvraag ingediend voor nieuwe bestemming naar woondoeleinden. Vanwege de ruimtelijke beperkingen die gelden voor het buitengebied in combinatie met de hoge saneringskosten is een bijdrage in de saneringskosten nodig om het project te realiseren. Met de sanering wordt een groot deel van de verontreiniging verwijderd, de risico's weggenomen en de locatie geschikt gemaakt voor het toekomstig gebruik.

Meerkosten worden verwacht vanwege de problemen in de keten om de verontreinigde grond te verwerken. Door afzetproblemen van het eindproduct kunnen reinigers (voorlopig) de grond niet accepteren. Een mogelijk alternatief is de verontreinigde grond te storten. Om reinigen te stimuleren geldt voor storten een stortbelasting. Door een ophoging van de begrotingssubsidie met € 0,5 mln is voorzien in deze extra kosten.

Sanering Amaliastraat

Op basis van de Verordening en het Beleidskader Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014 is de gemeente Ridderkerk op 9 februari 2012 een bestuursovereenkomst aangegaan met de provincie Zuid-Holland voor de aanpak van 3 spoedlocaties. Op basis van de toenmalige regeling is hiervoor destijds subsidie verleend. In 2014 is de subsidie vastgesteld. Twee locaties zijn afgerond en met de gemeente is afgesproken dat zij de sanering aan de Amaliastraat zou afronden. Inmiddels bestaat de ISV-regeling niet meer. De gemeente heeft de bodemsanering aan de Amaliastraat voortvarend opgepakt. Eerst is er een ontgraving geweest, gevolgd door een grondwatersanering waarbij de omstandigheden voor natuurlijke afbraak zijn geoptimaliseerd. De natuurlijke afbraak stagneert echter en er zijn extra werkzaamheden nodig om de sanering te kunnen afronden. De aanvullende subsidie is bedoeld om deze werkzaamheden mogelijk te maken. Op dit moment loopt er nog onderzoek naar de oplossingsrichting. Naar verwachting zal de gemeente in het tweede kwartaal van 2022 de aanvraag voor subsidie indienen.

Fonds Nazorg, gesloten stortplaatsen

In 2021 is besloten om het huidige tekort in het doelvermogen van de gesloten stortplaatsen te dichten door de voorziening Nazorg gesloten stortplaatsen over te hevelen naar Fonds Nazorg. Dit was ook een aanbeveling vanuit de controlerende accountant. In 2022 vindt de overheveling plaats na vaststelling van de jaarrekening van de provincie en het fonds. Het gevolg van deze overheveling naar het fonds is om de voorziening Nazorg gesloten stortplaatsen op te heffen. Dit betekent dat het structureel budget, dat werd ingezet om het misgelopen

rendement in de voorziening jaarlijks aan te vullen, niet meer benodigd is. Het structureel budget valt vrij in de Algemene reserve.

Beleidsprestatie 7-1-5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving, uitgevoerd door de ZH omgevingsdiensten

Het programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) vormt de invulling van behandelvoorstel Motie 813 (versterking uitvoering vergunningverlening). De projecten die in 2021 niet uitgevoerd konden worden, zullen in 2022 worden uitgevoerd. Deze projecten komen dus bovenop de al geplande en begrote projecten voor 2022, maar vallen binnen de beschikbaar gestelde middelen.

Beleidsprestatie 7-1-6 Samenhangend beleidskader Gezond en Veilig met kennisontwikkeling en innovatie

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving

Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie

Indexatie bijdragen beheer recreatieschappen

Bij de uittreding van de provincie is met de schappen overeengekomen dat de provinciale bijdrage een vast bedrag is en er geen verplichting is tot inflatiecorrectie. Die afspraak vloeide voort uit het concernbeleid dat bij het uittreden van de schappen van kracht was: geen indexatie van de materiële budgetten. In de uittreedovereenkomsten is daarom wel het principe van 'gelijke trap af' (als gemeenten de bijdragen verlagen, verlaagt ook de provincie haar bijdrage), maar niet van 'gelijke trap op' vastgelegd. Sinds het uittreden per 1 januari 2018 is toch 1 keer de provinciale bijdrage (structureel) verhoogd vanwege inflatie. De bijdrage van de deelnemers (gemeenten) is in de schappen afgelopen jaren wel aan de inflatie aangepast.

Door niet te indexeren kan met de provinciale subsidie minder worden gerealiseerd. Afgelopen jaren was de inflatie beperkt, maar de huidige hoge inflatie stelt de schappen voor problemen omdat deze niet in de lopende begroting kunnen worden opgevangen. De schappen staan voor de keuze minder uit te voeren of de hogere kosten op te vangen uit reserves. Zij zien indexatie van de provinciale middelen dan ook als zeer gewenst.

Op dit moment is er indexatiebeleid in ontwikkeling en wordt er voor indexatie gewerkt op basis van de uitgangspunten zoals opgenomen in de grondslagen

Toepassing van deze grondslagen leidt tot de volgende aanpassingen van de uitgangspunten van de provinciale subsidies aan de schappen:

- Loslaten van het beleid dat het provinciale budget niet wordt geïndexeerd
- De verhoging van de provinciale subsidie in lijn laten lopen met de verhoging van de deelnemersbijdrage: 'gelijke trap af' en 'gelijke trap op'.
- Dit uitgangspunt toepassen vanaf het moment dat provinciale indexatiebeleid van kracht is: vanaf de budgetten Begroting 2021.

Deze lijn zal in de Najaarsnota 2022 voor de hoogte van de begrotingssubsidies 2022 aan de schappen worden uitgewerkt. GS zal al wel nieuwe beschikkingen aan de schappen verstrekken voor de subsidies 2022 waarin bovenstaande uitgangspunten zijn verwerkt en dit doen onder voorbehoud van goedkeuring van de aanpassing van subsidiehoogtes door Provinciale Staten.

Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling

Beleidsprestatie 7-3-1 Klimaatadaptatie en aanpak bodemdaling stedelijk gebied

Er hebben geen beleidsmatige bijstellingen plaatsgevonden.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

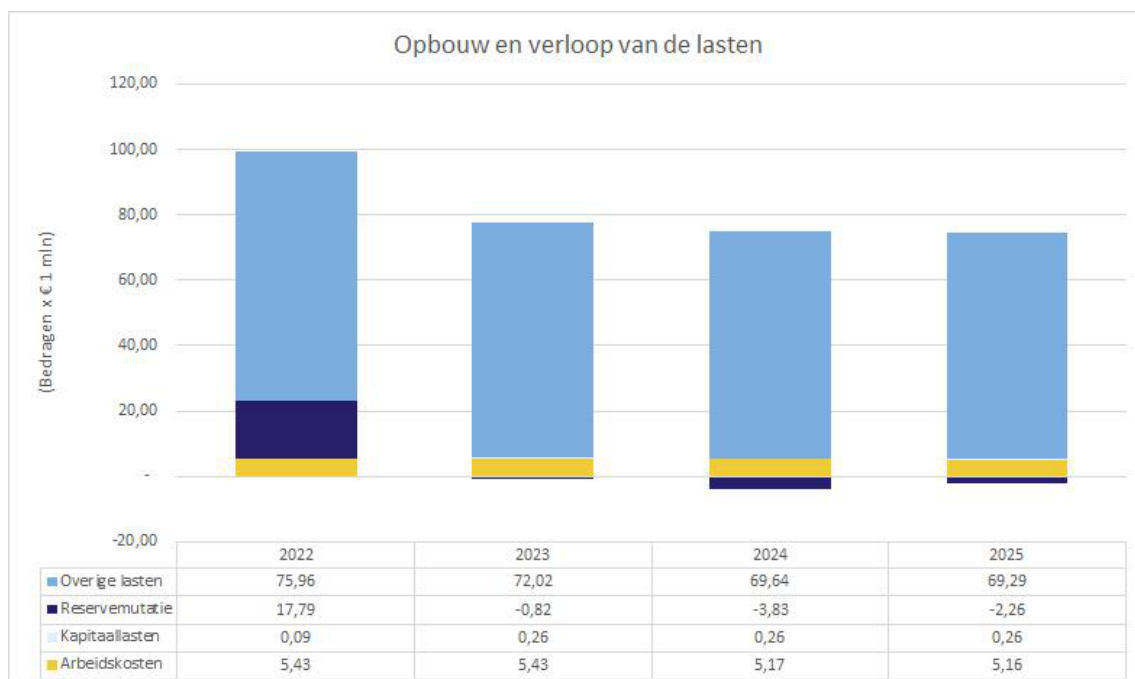
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid						
7-1-1 Bevorderen van gezonde luchtkwaliteit	932	0	932	1.082	1.082	1.082
7-1-2 Verminderen van geluidhinder	163	0	163	163	163	163
7-1-3 Voorkomen van risico's door ongevallen met gevaarlijke stoffen (transport/industrie)	809	-17	792	792	791	623
7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem	6.844	6.025	12.869	2.645	2.087	2.007
7-1-5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving, uitgevoerd door de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	54.605	344	54.949	52.068	51.696	51.578
7-1-6 Samenhangend beleidskader Gezond en Veilig met kennisontwikkeling en innovatie	1.276	0	1.276	1.376	676	675
Totaal beleidsdoel 7-1	64.629	6.352	70.981	58.126	56.495	56.127
Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving						
7-2-1 Recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie	23.456	3.204	26.660	16.959	14.465	16.038
Totaal beleidsdoel 7-2	23.456	3.204	26.660	16.959	14.465	16.038
Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling						
7-3-1 Klimaatadaptatie en aanpak bodemdaling stedelijk gebied	1.377	250	1.627	1.807	279	278
Totaal beleidsdoel 7-3	1.377	250	1.627	1.807	279	278
Totaal Lasten	89.463	9.806	99.268	76.891	71.239	72.444
Baten						
Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid						
7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem	344	176	520	925	1.009	932
7-1-5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving, uitgevoerd door de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	3.400	0	3.400	3.400	3.400	3.400
Totaal beleidsdoel 7-1	3.744	176	3.920	4.325	4.409	4.332
Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving						
7-2-1 Recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie	155	0	155	155	155	155
Totaal beleidsdoel 7-2	155	0	155	155	155	155
Totaal Baten	3.899	176	4.075	4.479	4.563	4.487
Saldo lasten en baten Ambitie 7	85.564	9.630	95.194	72.412	66.676	67.957

Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid

Werkplannen omgevingsdiensten € 4,7 mln

De bijstelling betreft het in de begroting opnemen van de werkplannen 2022 Spoed en Nazorg (bodemsanering) aan de omgevingsdiensten. De dekking komt uit de reserve Bodem, ondergrond en grondwater.

Uitvoeringsprogramma bodem en aanpak bodemlocaties € 1,3 mln

Deze bijstelling betreft het opnemen van budget voor uitvoeringsprogramma Bodem en Aanpak bodemlocaties. Voor het onderwerp spelen diverse overige projecten vanuit verleden en nieuwe activiteiten vanuit het werkplan 2022. De dekking komt uit de reserve Bodem, ondergrond en grondwater.

Begrotingssubsidie Amaliastraat € 0,2 mln

Dit betreft een begrotingssubsidie voor de spoedlocatie Amaliastraat. De dekking komt uit de reserve Bodem, ondergrond en grondwater.

Aanwending Specifieke uitkering Tijdelijke regeling Bodem - PFAS € 0,2 mln

Vanuit het ministerie van IenW is een specifieke uitkering ontvangen. Hiervan wordt een deel ingezet voor het onderwerp PFAS. Dekking komt uit de Specifieke uitkering Tijdelijke regeling Bodem buitenproportioneel.

Budget voor Externe Veiligheid € 0,1 mln

Dit betreft nieuw budget voor de uitvoering van de maatregelen 'externe veiligheid' uit het Omgevingsprogramma 2021. De uitvoering van deze maatregelen omvat deels verkenningen, onderzoek naar relaties tussen externe veiligheid en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Maar ook het ontwikkelen en opstellen van producten ten behoeve van gemeenten om het provinciale beleid naar lokale ruimtelijke plannen te vertalen. Het betreft in totaal een budget van € 1,1 mln voor de periode 2022 tot en met 2031. Dekking komt vanuit de Algemene reserve.

Budget voor Altijd Actuele Digitale Vergunning € 0,2 mln

Dit betreft nieuw budget voor de uitvoering van de maatregelen 'externe veiligheid' uit het Omgevingsprogramma 2021. De uitvoering van deze maatregelen omvat deels verkenningen, onderzoek naar relaties tussen externe veiligheid en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Maar ook producten voor gemeenten ontwikkelen en opstellen om het provinciale beleid naar lokale ruimtelijke plannen te vertalen. Het betreft in totaal een budget van € 1,1 mln voor de periode 2022 tot en met 2031. Dekking komt uit de Algemene reserve.

Vrijval budget dotatie voorziening Nazorg gesloten stortplaatsen € -0,4 mln

Het structurele budget voor de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Nazorg gesloten stortplaatsen valt volledig vrij ten bate van het begrotingssaldo. De vrijval vindt plaats vanwege het besluit om de huidige middelen in deze voorziening over te hevelen aan Fonds Nazorg. Hierdoor wordt het huidige tekort op de doelvermogens van de gesloten stortplaatsen gedicht en is de voorziening niet meer nodig. Daarmee vervalt ook de noodzaak om het structureel budget aan te houden. Vrijval komt ten gunste van de Algemene reserve.

Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving

Beheerregeling Recreatiegebieden € 0,2 mln

Om de begrote budgetten gelijk te laten lopen met de lastneming van de subsidies voor het flexibel deel van de schapsbijdragen is over de jaren 2022-2025 een budgettair neutrale wijziging tussen de jaren verwerkt. Dekking ten laste van begrotingssaldo.

Opvangen coronadrukke € 0,2 mln

Voor een deel van de in 2021 beschikte subsidies om extra drukte in recreatie- en natuurgebieden op te vangen, worden de lasten genomen in 2022. Het budget dat hiervoor is beklemd bij de jaarrekening wordt nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Kwaliteitsimpuls recreatiegebieden € 1,2 mln

Voor een in 2021 toegekende projectsubsidie kwaliteitsimpuls Rods-gebieden is een looptijdverlenging aangevraagd en verleend. Hierdoor worden € 0,4 mln in 2022 verantwoord. Daarnaast is er in 2021 voor € 1 mln aan subsidies voor kwaliteitsimpulsen beschikt waarvan de subsidieactiviteiten starten of doorlopen in 2022 en 2023. Deze lasten worden voor € 0,8 mln in 2022 en voor € 0,2 mln in 2023 verantwoord. De budgetten die hiervoor beklemd zijn bij de jaarrekening worden nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Waterrecreatie € 0,2 mln

Voor een deel van de in 2021 beschikte subsidies voor waterrecreatie worden de lasten genomen in 2022. Het budget dat hiervoor is beklemd bij de jaarrekening wordt nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Ruiterpaden € 0,2 mln

Van een in 2021 beschikte subsidie voor het herstel van ruiterpaden worden de lasten genomen in 2022. Het budget dat hiervoor is beklemd bij de jaarrekening wordt nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Kassensloop Lansingerland € 0,5 mln

De mogelijke aanwezigheid van uilen in het kassencomplex heeft tot vertraging geleid bij de verlening van de vereiste ontheffingen voor de sanering en kassensloop Lansingerland, waardoor de werkzaamheden zijn opgeschoven naar 2022. Het budget dat hiervoor is beklemd bij de jaarrekening wordt nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Verbeteren Stad-landverbindingen € 0,2 mln

Voor een deel van de in 2021 beschikte subsidies om stad-landverbindingen te verbeteren, worden de lasten genomen in 2022. Het budget dat hiervoor is beklemd bij de jaarrekening wordt nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Looptijdverlenging projectsubsidies € 0,5 mln

Voor eerder toegekende projectsubsidies Oranjebonnen en Van Zee tot Zweth is een looptijdverlenging aangevraagd en verleend. Hierdoor worden € 0,5 mln in 2022 verantwoord. De budgetten die hiervoor zijn beklemd bij de jaarrekening worden nu verwerkt in de Begroting 2022. Dekking uit de reserve Groene Ambities.

Beleidsdoel 7-3 Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling

Klimaatadaptatie € 0,3 mln incidenteel

GS heeft aangegeven voor 2022 € 0,3 mln en voor 2023 € 0,8 mln beschikbaar te willen stellen voor klimaatadaptatie om te kunnen bijdragen aan concrete kleine en grote uitvoeringsprojecten in buitengebieden. Hiervoor is een subsidieregeling in voorbereiding. Dekking uit het begrotingssaldo.

Toelichting baten

Beleidsdoel 7-1 Bevorderen en verbeteren milieukwaliteit en gezondheid

Specifieke uitkering Tijdelijke regeling Bodem - PFAS € 0,2 mln

Dit betreft de aanwending van de Specifieke uitkering die gelijk zijn aan de opgenomen lasten.

Dekking komt uit de Specifieke uitkering Tijdelijke regeling Bodem.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties originele Begroting 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
MJP Bodem, ondergrond en grondwater	7-1	-5.033	1.621	6.235	-9.646
Groene ambities	7-2	-4.839	0	3.087	-7.925
Reserve UPG 40	7-2	-217	0	0	-217
Eindtotaal		-10.089	1.621	9.321	-17.789

Subsidies

[Zie paragraaf Subsidies, Ambitie 7.](#)

Overzicht Algemene middelen en Organisatie

Dit hoofdstuk bevat de overzichten van algemene dekkingsmiddelen en organisatie en het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen

Voor meer informatie over Algemene dekkingsmiddelen verwijzen we u naar de [Begroting 2022 - Algemene dekkingsmiddelen](#).

Wat gaan we doen om dit te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Financieel-strategisch beleid

Het provinciefonds is via het zogeheten accres gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Verder hebben de onderschrijving van plafond van het BTW-compensatiefonds en diverse ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven, zoals wijziging van het peiljaar van de eigen inkomsten uit de opcenten Motorrijtuigenbelasting, invloed op de hoogte van de uitkering.

Heffen van opcenten motorrijtuigenbelasting

De belangrijkste inkomstenbron waar de provincie zelf invloed op heeft bestaat uit de belasting opcenten motorrijtuigenbelasting (mrb). Naast het door de provincie vastgestelde opcententarief zijn de werkelijke inkomsten uit de opcenten Motorrijtuigenbelasting afhankelijk van externe factoren, zoals de ontwikkeling van het wagenpark in Zuid-Holland.

Er heeft een budgettaire bijstelling plaatsgevonden. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de mutatie mrb.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

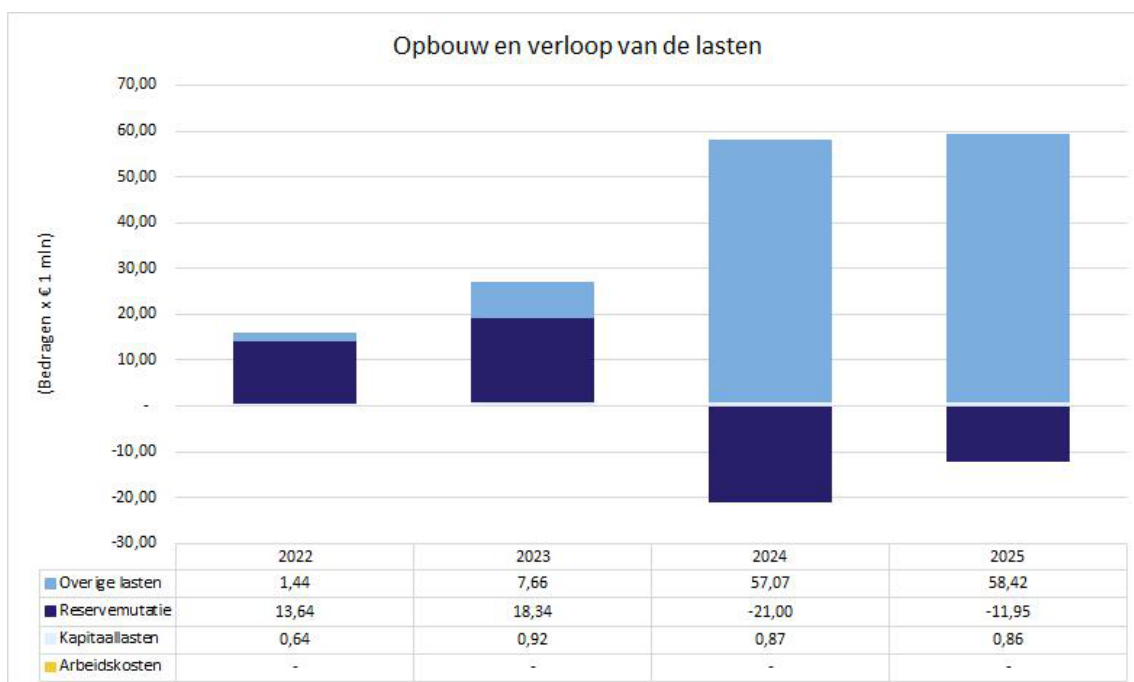
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Algemene middelen						
Financieel-strategisch beleid	16.030	-305	15.725	26.922	36.938	47.335
Totaal Lasten	16.030	-305	15.725	26.922	36.938	47.335
Baten						
Algemene middelen						
Financieel-strategisch beleid	293.705	-250	293.455	297.587	304.224	313.852
Heffen van opcenten motorrijtuigenbelasting	350.903	9.475	360.377	366.266	372.547	378.828
Totaal Baten	644.608	9.225	653.832	663.853	676.771	692.680
Saldo lasten en baten	-628.578	-9.529	-638.108	-636.931	-639.834	-645.345

Toelichting Lasten

Beleidsprestatie - Financieel-strategisch beleid

Kapitaallasten € -0,3 mln

Dit betreft bijstelling van planning en budget.

Door verschuiving van de investeringen in de tijd wijzigen ook de afschrijvingen, de begrote rentelasten vallen lager uit door verschuivingen van investeringen en veranderingen van de reservepositie. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo en daarmee van de Algemene reserve.

Toelichting baten

Beleidsprestatie - Financieel-strategisch beleid

Kapitaallasten € -0,3 mln

Dit betreft bijstelling van planning en budget.

Door verschuiving van de investeringen in de tijd wijzigen ook de afschrijvingen, de begrote rentelasten vallen lager uit door verschuivingen van investeringen en veranderingen van de reservepositie. Dekking ten laste van het begrotingssaldo en daarmee van de Algemene reserve.

Beleidsprestatie - Heffen van opcenten Motorrijtuigenbelasting

Bijstelling opcenten motorrijtuigenbelasting € 9,5 mln

Dit betreft aanpassing van budget.

De opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting wordt aangepast op basis van de prognose van de belastingdienst. Ten opzichte van 2020 is het totaal aantal auto's in Zuid-Holland dat onder het volle opcententarief valt in 2021 licht gestegen. Daarnaast neemt het aandeel auto's dat valt in het half-tarief en het 0% tarief sterker toe dan het aandeel van de 'reguliere' auto's. De stijging van het aandeel volledig elektrische auto's en hybride auto's leidde in 2021 nog niet tot een daling van het absolute aantal 'reguliere' auto's. In de meerjarenbegroting is momenteel wel rekening gehouden met een lichte daling van het aantal reguliere auto's. In deze aanpassing is de aanname van deze daling verwijderd en zijn de bedragen aangepast aan de stijging van de belastinggrondslag in 2021. Dekking ten gunste van de Algemene reserve.

Instrumentarium

Reserves

Reservenaam (bedragen x € 1.000)	Beleids- doel	Saldo mutaties originele Begroting 2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo mutaties Gewijzigde Begroting 2022
Algemene reserve	9-1	66.562	10.000	17.838	58.724
Risicoreserve Waste to Chemistry	9-1	0	0	3.000	-3.000
Erfgoedlijnen	9-1	0	0	14	-14
Begrotingssaldo 2024-2031	9-1	-69.354	0	0	-69.354
Eindtotaal		-2.792	10.000	20.852	-13.644

Subsidies

Niet van toepassing.

Onvoorzien

Vanuit de huidige risicomanagement methodiek, waarbij onder andere gepoogd wordt een stapeling van risicobuffers te voorkomen, is er geen behoefte aan een structurele algemene post onvoorzien. Binnen project- en programmareserves en de algemene reserve zijn immers voldoende incidentele middelen aanwezig voor het afdekken van incidentele risico's. Daarnaast zijn er andere bronnen voor structurele weerstand zoals onbenutte belastingcapaciteit. De post onvoorzien is daarom als nihil opgenomen.

Organisatie

Organisatie zijn de overheadkosten die bestaan uit alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Zie de [paragraaf Bedrijfsvoering](#) voor verdere informatie.

Wat mag dat kosten?

Inleiding

Wat mag het kosten is opgebouwd in 2 delen:

- Opbouw en verloop lasten
- Raming baten en lasten

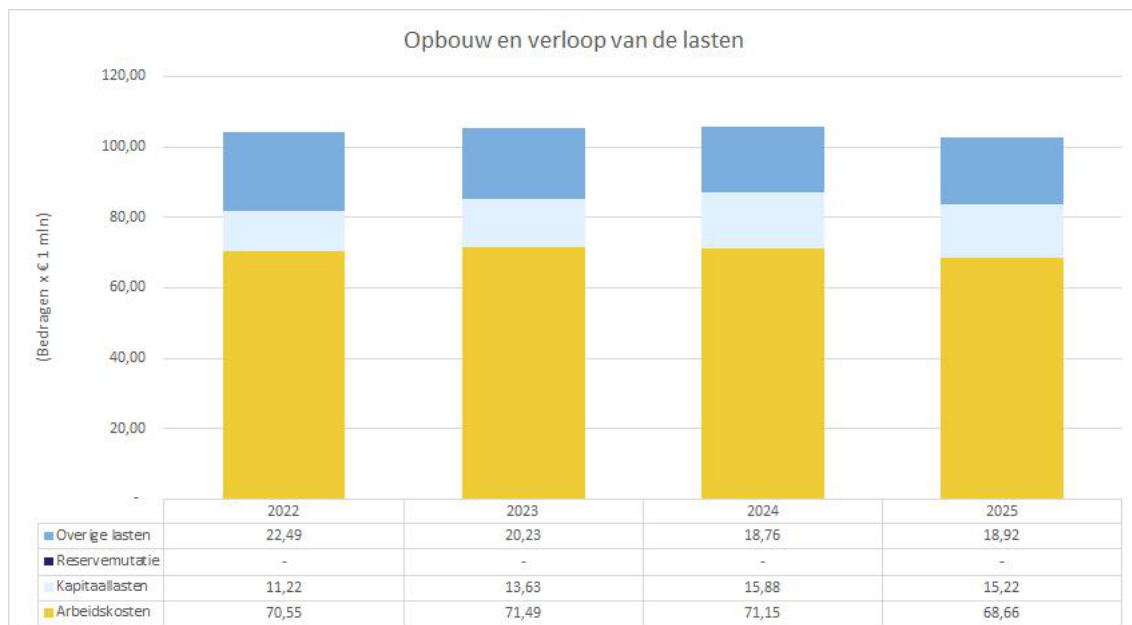
'Wat mag het kosten' is nu samengevat in 1 tabel. Provinciale Staten hebben budgetrecht op het niveau beleidsdoel. Daarom zijn de toelichtingen ook geschreven op de bijstellingen per beleidsdoel, binnen een ambitie. De mutaties op beleidsprestaties zijn daarnaast ter informatie vermeld.

Opbouw en verloop lasten

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de lasten van de ambitie zijn opgebouwd.

- Arbeidskosten: betreft de loonkostenformatie zoals opgenomen onder A in de paragraaf Arbeidskosten
- Kapitaallasten: betreft de kapitaallasten als gevolg van een investering
- Reserves: het saldo van de toevoegingen en onttrekkingen vanuit reserves*
- Overige lasten: betreft de lasten niet zijnde de eerste 3

*In de uitwerking van het presenteren van de reserves binnen de lasten en baten is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om deze automatisch uit te splitsen. Doordat het merendeel van de toevoegingen en onttrekkingen aan en vanuit de reserves plaats vindt in relatie tot de lasten in de exploitatie, is de inzet van reserves binnen de lasten in onderstaande grafiek opgenomen. Er wordt nu gewerkt aan het geautomatiseerd mogelijk maken van deze informatiewens.

Raming baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Primaire Begroting 2022	Bijstellingen	Gewijzigde Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Lasten						
Duurzame organisatie						
Een duurzame informatievoorziening en digitalisering	22.580	-1.798	20.782	21.002	22.378	21.682
Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, incl&vit.	65.011	268	65.279	65.652	64.193	62.618
Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland	15.248	26	15.273	15.980	16.690	15.971
Een solide financieel en juridisch beleid	2.728	200	2.928	2.728	2.528	2.528
Totaal Lasten	105.567	-1.304	104.263	105.361	105.788	102.799
Baten						
Duurzame organisatie						
Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, incl&vit.	371	0	371	371	371	371
Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland	2.016	0	2.016	2.616	2.616	2.616
Een solide financieel en juridisch beleid	131	0	131	131	131	131
Totaal Baten	2.518	0	2.518	3.118	3.118	3.118
Saldo lasten en baten	103.049	-1.304	101.745	102.243	102.670	99.681

Toelichting Lasten

Beleidsprestatie - Een duurzame informatievoorziening en digitalisering

Kapitaallasten -€ 1,8 mln

Dit betreft bijstelling van planning en budget.

Door verschuiving van de investeringen in de tijd wijzigen ook de afschrijvingen, de begrote rentelasten vallen lager uit door verschuivingen van investeringen en veranderingen van de reservepositie. Dekking ten gunste van het begrotingssaldo en daarmee van de algemene reserve.

Beleidsprestatie - Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland

Opening gebouw C € 0,3 mln

Dit betreft bijstelling van budget.

Voor de organisatie van alle activiteiten rondom de opening van gebouw C is afgesproken dat hiervoor een budget beschikbaar wordt gesteld vanuit het projectbudget voor de renovatie. De begroting en het investeringsbudget wordt hierop aangepast. De dekking komt ten laste van het investeringsbudget voor de renovatie van gebouw C.

Beleidsprestatie - Een solide financieel en juridisch beleid

Juridische expertise Warmtebedrijf € 0,2 mln

Dit betreft bijstelling van budget.

De provincie heeft een aantal verbonden partijen waaronder het Warmtebedrijf Rotterdam. Voor de uitdagingen van het Warmtebedrijf wordt gespecialiseerde juridische expertise ingeschakeld. Dekking uit de Algemene reserve.

Toelichting baten

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Instrumentarium

Reserves

Niet van toepassing.

Subsidies

Niet van toepassing.

Indicatoren

Wettelijke indicatoren

Ambitie	Omschrijving	Nulmeting	2022	2023	2024	2025
1	Aantal gemeenten onder preventief financieel toezicht	PM	0	0	0	0
1	Opkomst verkiezingen	PM	55% (gemeenteraads- verkiezingen)	55% (provinciale staten verkiezingen)	55%	55%
2	Waardering openbaar vervoer op basis van de Klantenbarometer	7,5	≥ landelijk gemiddelde 2022	≥ landelijk gemiddelde 2023	≥ landelijk gemiddelde 2024	
3	Totale emissie broeikasgassen in Zuid-Holland (Mton)	40 Mton	38,6	38		
3	Totale productie van hernieuwbare energie in Zuid-Holland (PJ)	13.4 PJ	31,3	56		
4	Procentuele groei BRP	PM	3,5	1,5	1,3	1,3
4	Procentuele werkgelegenheid	PM	71,7	72,0	72,3	72,3
4	Restauratievolume	15	12,4%	12,1%	11,8%	11,5%
5	Aantal KRW-grondwaterlichamen dat aan de KRW-doelen voldoet	3	4	4	4	4
5	Jaarlijkse groei van het aantal ha nieuw ingericht natuurgebied ten opzichte van de opgave	-	500	500	1.000	1.000
5	Jaarlijkse groei van het aantal ha nieuw natuurgebied in beheer ten opzichte van de opgave	27.476	50 (0%)	50 (0%)	50 (0%)	50 (0%)

Toelichting

Er hebben geen bijstellingen plaatsgevonden.

Financiële indicatoren

In de Financiële verordening die in december 2020 door PS is vastgesteld is aangegeven dat Provinciale Staten in de kadernota de signaleringswaarden vaststelt voor een 5-tal financiële indicatoren. Bij iedere indicator leveren GS een korte analyse over de desbetreffende signaleringswaarde. Als twee of meer signaleringswaarden worden bereikt kunnen Provinciale Staten een uitgebreidere analyse aanvragen of direct maatregelen treffen.

Achtergrond van deze nieuwe artikelen in de financiële verordening is de behoefte om op een gestructureerde wijze de ontwikkeling van de financiële situatie van de provincie Zuid-Holland in de gaten te houden.

De indicatoren die dit moeten bewerkstelligen zijn een mix van al bekende indicatoren die al enkele jaren in de paragraaf Weerstandsvermogen worden weergegeven en nieuwe indicatoren.

In de Kadernota 2022- 2025 is de hoogte van de signaleringswaarde van de voorgestelde indicatoren vastgesteld. Het gaat hierbij om de volgende kengetallen: schuldquote, solvabiliteit, weerstandsvermogen, structurele lasten investeringen, garant- en borgstellingen.

De signaleringswaardes worden per P&C product afgezet tegen de gemeten waardes. Waarbij de signaleringswaarde vier keer (kadernota, begroting, voorjaarsnota en najaarsnota) wordt afgezet tegen een begrote (geplande) waarde en één keer (jaarrekening) tegen een gerealiseerde waarde.

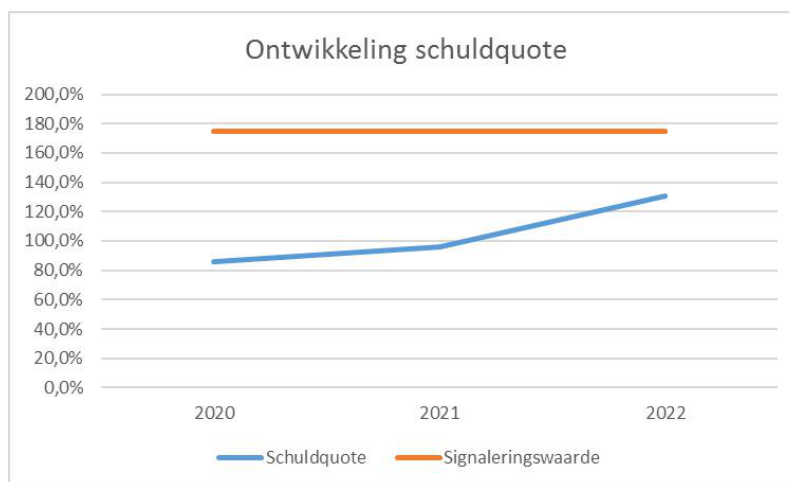
In deze Voorjaarsnota blijven alle indicatoren onder de vastgestelde signaleringswaarde.

Netto schuldquote

De netto schuldquote wordt berekend conform de "Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten". Dit kengetal wordt dus al enkele jaren in de begroting weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Dit kengetal wordt berekend door de schuld van de provincie te delen door de jaarlijkse baten van de provincie.

Gemeenten zijn met name gericht op exploitatie-uitgaven. De VNG houdt voor gemeenten een bovengrens van 130% aan. Bij waterschappen is juist sprake van intensieve investeringsuitgaven, daar is geen formele bovengrens gesteld maar wordt een grens van <250% als acceptabel gezien. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat er gewerkt wordt aan het verlagen van de schuldquote. Voor provincies is geen formele bovengrens gesteld, van alle provincies heeft de provincie Zuid-Holland momenteel de hoogste schuldquote. De provincie Zuid-Holland is een organisatie die het naast het inzetten van de exploitatie middelen ook het investeringsinstrument structureel inzet.

Vastgestelde signaleringswaarde: 200%

Korte analyse

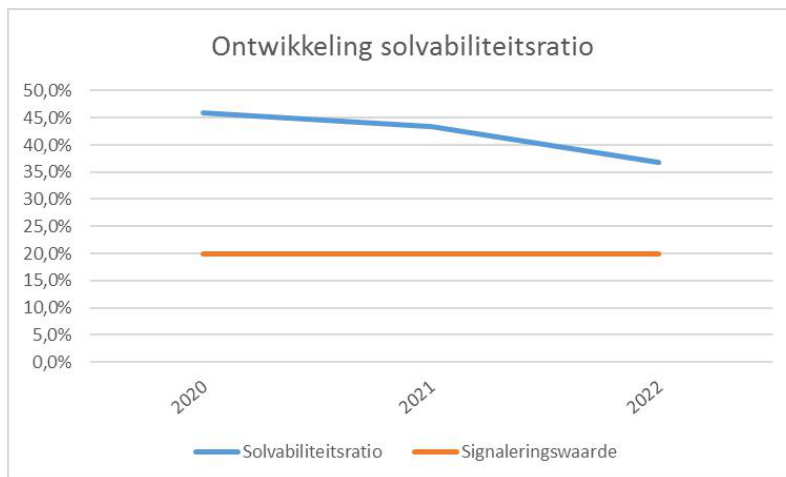
Naar aanleiding van de wijzigingen in deze voorjaarsnota wordt de schuldquote aan het einde van dit jaar geraamd op 136%. Zoals al eerder aangegeven gaat het hier om de begrote (geplande) schuldquote, de historie laat zien dat de realiseerde schuldquote substantieel lager uitvalt.

De stijging van de schuldquote wordt veroorzaakt door inzet van reserves en investeringen. Voor verder informatie zie de Kadernota 2023 - 2026.

Solvabiliteit

De solvabiliteit wordt berekend conform de "Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten". Dit kengetal wordt dus al enkele jaren in de begroting weergegeven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Deze ratio geeft aan welk percentage van de bezittingen is gefinancierd door eigen vermogen.

Vastgestelde signaleringswaarde: 20%

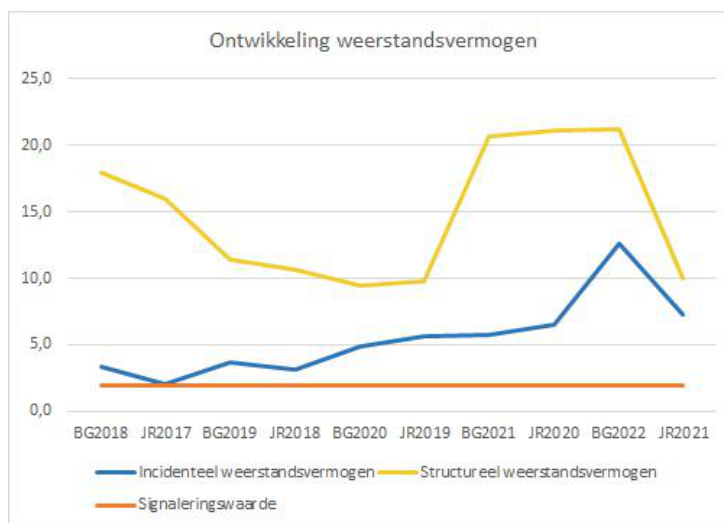
Korte analyse:

Door de beoogde onttrekkingen van de reserves in de komende jaren en de stijging van de balanstotalen wordt een steeds groter gedeelte van de balans gefinancierd door vreemd vermogen. Op dit moment is de verhouding vreemd vermogen / eigen vermogen ongeveer 57-43.

Ook hier geldt dat de verschillen tussen de begrote waarden en de gerealiseerde waarden de afgelopen jaren substantieel waren. Voor verder informatie zie de Kadernota 2023 - 2026.

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen het incidenteel en structureel weerstandsvermogen. In de Financiële verordening provincie Zuid-Holland 2021 is vastgesteld dat voor beide ratio's de provincie een waarde van minimaal twee handhaaft en is de berekeningsmethode voor het incidenteel weerstandsvermogen gewijzigd. In onderstaande grafiek is deze berekeningsmethode met terugwerkende kracht toegepast op alle voorgaande jaren.

Korte analyse:

Zowel het incidenteel als het structureel weerstandsvermogen is de afgelopen jaren ruim boven de signaleringswaarde gebleven. Dit betekent dat er ruim voldoende structurele en incidentele middelen zijn om de geïdentificeerde risico's op te vangen. De incidentele en de structurele weerstandscapaciteit kennen een licht stijgende trend. De fluctuaties in het weerstandsvermogen komen vooral voort uit schommelingen in de omvang van de risico's. Zowel het incidentele als het structurele weerstandsvermogen is bij Jaarrekening 2021 gedaald door een toename van respectievelijk de incidentele en de structurele risico's. De toename van de incidentele risico's betekent dat in de algemene reserve € 37,4 mln beklemd wordt als incidentele weerstandscapaciteit om te voldoen aan de norm van een minimaal weerstandsvermogen van '2'.

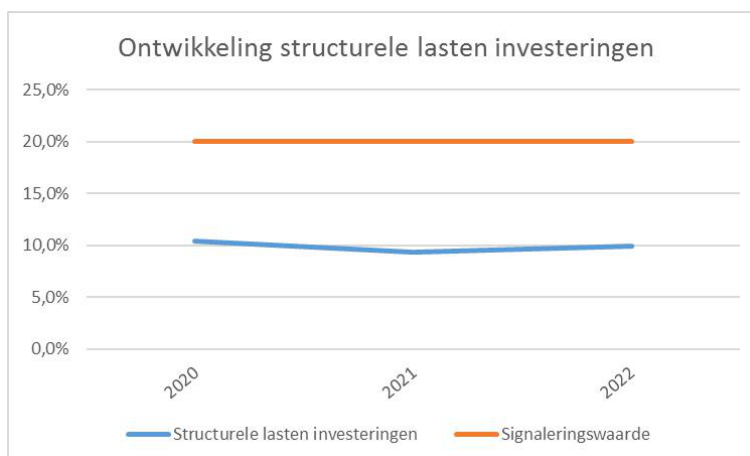
Structurele lasten investeringen

Deze ratio geeft de verhouding tussen de structurele lasten van meerjarige investeringen en de baten in een begrotingsjaar weer. Deze lasten bestaan uit de totale som van de afschrijvingslasten en rentelasten van geactiveerde investeringen en uit de lasten van meerjarige (lease)verplichtingen.

Door naast de kapitaallasten ook rekening te houden met o.a. leaseconstructies wordt niet alleen rekening gehouden met de lasten van investeringen die geactiveerd zijn maar met de totale jaarlijkse kosten van alle meerjarige investeringen. Dit ongeacht de manier waarop deze gefinancierd zijn.

Deze lasten zijn niet meer beïnvloedbaar voor PS en drukken voor langere tijd op de begroting.

Vastgestelde signaleringswaarde: 20%

Korte analyse:

Het aandeel structurele lasten investeringen blijft op de korte termijn constant. Voor verder informatie zie de Kadernota 2023 - 2026.

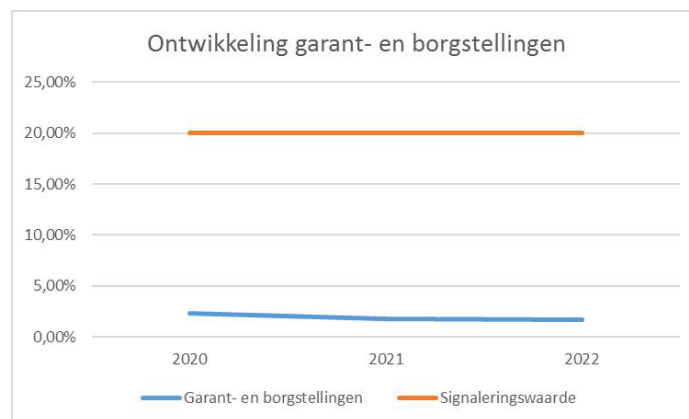
Garant- en borgstellingen

Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen de hoogte van de garant -en borgstellingen die de provincie heeft afgegeven en de baten in een jaar.

De garant -en borgstellingen zijn verplichtingen die (behalve in de Risicoparagraaf) niet cijfermatig op de balans worden meegeteld. Het gaat hierbij om de garant -en borgstellingen. Conform artikel 50 van het BBV moet het bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt, worden vermeld.

Doordat de totale hoogte van deze garant -en borgstellingen potentiële toekomstige verplichtingen zijn en de (uitkomsten) van het benodigd weerstandsvermogen beïnvloeden is de verhouding tussen het totaal van deze posten en de totalen baten van belang.

Vastgestelde signaleringswaarde: 20%

Korte analyse:

Het huidige saldo garant- en borgstelling is zeer beperkt. Het betreft hier incidentele besluiten en nieuwe garant- en borgstellingen worden momenteel niet begroot in de meerjarenbegroting.

Paragrafen

Paragraaf Arbeidskosten (loonkosten en inhuur)

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de inzet van personeel en de daarmee samenhangende kosten. Het totaal aan kosten geldt als onze arbeidscapaciteit. De arbeidskosten bestaan uit loonkosten en kosten voor inhuur van externen. Het BBV schrijft voor dat de arbeidskosten voor de uitvoering van beleidsprogramma's (de directe arbeidskosten) worden opgenomen bij de beleidsprogramma's. De arbeidskosten van ondersteunende taken (overhead) worden apart verantwoord in Overzichten en Middelen. Het gevolg van deze BBV-werkwijze is dat geen inzicht bestaat in het totaal van de arbeidskosten en de richtlijnen die hierop van toepassing zijn. Deze paragraaf voorziet in de behoefte aan een totaalinzicht in onze arbeidskosten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de samenstelling en de omvang van de benodigde arbeidskosten, bestaande uit:

- loonkosten voor de formatie van de provincie Zuid-Holland;
- loonkosten voor medewerkers in dienst van de provincie die worden gedekt vanuit materiële budgetten;
- kosten voor de inhuur van externen.

De wijze van registreren, sturen en rapporteren is volop in beweging. Dit komt onder andere voort uit de behoefte van Provinciale Staten om meer inzicht te krijgen in de externe inhuur. De provincie ontwikkelt zich tot een opgavegerichte organisatie die de eigen ambities verbindt en realiseert met de omgeving. Onderdeel van de ontwikkeling naar opgavegericht werken is het scherp inzichtelijk hebben van de benodigde arbeidskosten om het provinciale doel te bereiken.

Totaalbeeld arbeidskosten

In de onderstaande tabel is het begrote bedrag van de arbeidskosten opgenomen, onderverdeeld naar de loonkosten en de kosten voor inhuur van externen. Voor elk jaar is zowel de stand na de begroting als de stand na de bijstellingen in de voorjaarsnota opgenomen.

Totaalbeeld arbeidskosten

Omschrijving (bedragen x € 1 mln)	2022		2023		2024		2025	
	Begroting	Na VJN	Begroting	Na VjN	Begroting	Na VJN	Begroting	Na VJN
A. Loonkosten formatie	141,5	143,0	141,6	143,8	141,1	143,4	138,7	139,5
B. Loonkosten gefinancierd uit materiële middelen	10,2	11,7	9,9	12,6	10,1	10,8	9,2	10,1
C. Kosten voor inhuur van externen	22,8	22,8	19,8	21,0	17,9	18,6	17,2	17,1
Totaal arbeidskosten	174,5	177,6	171,3	177,4	169,1	172,8	165,1	166,8
Percentage inhuur	13,0%	12,8%	11,6%	11,8%	10,6%	10,8%	10,4%	10,3%

Toelichting A. Loonkosten voor de formatie van de provincie Zuid-Holland

Het formatiebudget bestaat uit vaste en variabele loonkosten en uit personeelsgerelateerde kosten uit het frictiebudget. Vaste loonkosten zijn de reguliere beloningen volgens de salarisschaal en vaste toelagen. Variabele loonkosten hebben betrekking op betalingen met een incidenteel karakter zoals overwerkkosten, toelagen onregelmatigheid en reis- en verblijfkosten. Personeelsgerelateerde kosten uit het frictiebudget zijn beschikbaar voor bijzondere omstandigheden, overgangsregelingen, specifieke afspraken en onvoorziene zaken.

Er is een geringe toename in de loonkosten, veroorzaakt door een versterking van de inzet op de transitie-opgaven. Deze wordt dan ook deels betaald uit de rijksbijdragen die beschikbaar worden gesteld voor de uitvoering van deze transitie's.

Toelichting B. Loonkosten voor medewerkers in dienst van de provincie die worden gedekt vanuit materiële budgetten

Dit onderdeel betreft de medewerkers in dienst van de provincie, waarvan de loonkosten worden gedekt uit materiële budgetten. Hierbij gaat het vaak om capaciteitsinzet als onderdeel van (extra) beschikbaar gestelde middelen voor intensivering van beleid. Ook hier is sprake van een kleine stijging door de extra inzet op de transitieopgaven.

Toelichting C. Kosten voor de inhuur van externen

De omvang van de inhuur is een managementkeuze op grond van een aantal criteria, zoals specifieke expertise en opvang van fluctuaties in de personele bezetting en vervanging bij ziekte of piekbelasting. Daarnaast is gekozen voor een flexibele schil bij de uitvoering van programma's en projecten. Het management is verantwoordelijk voor aansluiting van de gevraagde prestaties op de (geplande) arbeidscapaciteit.

De verwachte omvang van de inhuur is niet exact te voorspellen, ook al omdat deze deels wordt bepaald door niet direct te beïnvloeden factoren zoals personeelsverloop dat kan worden opgevangen door tijdelijke inhuur. In de begroting wordt het bedrag opgenomen voor inzet van de flexibele schil, benodigde specifieke expertise en extra capaciteit bij piekbelasting. Voor de jaren 2023 tot en met 2024 is er sprake van een lichte stijging door de extra inzet op de transitieopgaven.

Paragraaf Bedrijfsvoering

De paragraaf over de bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering. De dekking voor beleidsdoelstelling van deze paragraaf is onderdeel van de [Organisatie](#).

Beleidsdoel Duurzame organisatie

We zijn een kennisintensieve organisatie, waar vakmensen hun werk doen en waarde toevoegen aan complexe maatschappelijke opgaven. Binnen onze organisatie werken daarom mensen met diverse achtergronden en expertises. Zuid-Holland is een regenboogprovincie. Wij zijn een diverse en inclusieve organisatie. Racisme, antisemitisme, discriminatie en uitsluiting worden niet getolereerd. Instroom van jonge medewerkers, doorstroom en behoud van kennis en ervaring in de organisatie vinden we belangrijk. We zetten in op talent. We lopen bij het aanbieden van participatiebanen voorop.

De Zuid-Hollandse organisatie zet samen met haar werknemers in op het vergroten van de slagkracht van de provinciale organisatie. We zetten in op een doelgerichte en kostenbewuste organisatie. Het is belangrijk dat we in onze eigen organisatie voldoende kennis en capaciteit hebben om onze taken uit te voeren. We grijpen niet te snel naar tijdelijke teams en contracten, maar erkennen dat een flexibele schil nodig is. Zeker voor bijzonder gespecialiseerde kennis blijft inhuur noodzakelijk. We werken steeds meer opgavegericht en integraal en daarmee werken we aan één uitvoeringsagenda. De Omgevingswet biedt goede mogelijkheden om dit verder te ontwikkelen.

Digitalisering verandert fundamenteel de wijze waarop onze samenleving functioneert en daarmee de wijze waarop wij onze provinciale doelen realiseren. Nieuwe processen, nieuwe mogelijkheden en nieuwe samenwerkingen ontstaan door intensief gebruik van data en snel veranderde technologische mogelijkheden. Wij zien duurzame informatievoorziening en digitalisering als middelen om onze ambities als provincie te bereiken waarbij inwoners en samenleving centraal staan. Digitalisering raakt namelijk elke taak die de provincie uitvoert en elke opgave waaraan zij werkt, zeker in de uitvoeringsfase.

Onze werkwijze kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:

1. 'Practice what you preach'. Wat de provincie vertelt aan anderen voert zij in haar eigen organisatie ook door;
2. Opgavegericht werken en het inzetten van strategische personeelsplanning;
3. Leren en professionaliseren. Als organisatie leren we voortdurend, maken we meer participatie mogelijk, en werken we aan inclusiviteit en digitaalvaardigheid;
4. Wij stellen ons op als proeftuin en 'launching customer'. De provincie verwerkt leerervaringen vervolgens in beleid en projecten;

Alle bedrijfsvoeringdisciplines zijn betrokken bij de realisatie van de opgaven.

Wat gaan we doen om het beleidsdoel te realiseren?

Om de verschillende beleidsdoelen voor de ambitie Bereikbaar Zuid-Holland te realiseren, hebben we elk doel vertaald in een aantal beleidsprestaties. Die staan hieronder beschreven.

Beleidsprestatie - Een duurzame informatievoorziening en digitalisering

Inmiddels wordt steeds duidelijker dat door de coronacrisis onze manier van werken blijvend is veranderd: minder tijd- en plaatsgebonden en het samenwerken zal niet alleen fysiek, maar ook vaak digitaal of in hybride vorm plaats vinden. Dit vraagt aanpassingen in de digitale infrastructuur, hard- en software voorzieningen, goede ondersteuning en een gericht trainingenaanbod. En een blijvende inspanning in de race om aan het vereiste veiligheidsniveau te blijven voldoen.

Sinds 2005 luiden inspectierapporten regelmatig de noodklok over het digitale archiefbeheer. Met telkens dezelfde waarschuwing: het digitale gereedschap is verouderd, goede archivering is belangrijk maar niet urgent en te veel tech-optimisme. Onze provincie is hier geen uitzondering op. Daarbij neemt de stroom aan informatie

alsmaar toe en vraagt de wetgeving rond privacy, digitale toegankelijkheid en transparantie steeds meer van de organisatie. We besteden daarom onverminderd aandacht aan bewustwording, gebruikersvriendelijkheid en coaching. Maar er is meer nodig om onze informatievoorziening op niveau te krijgen. In 2022 komt de visie op het informatiebeheer gereed. Op basis daarvan wordt een investeringsplan gemaakt om het inmiddels 15 jaar oude archiveringssysteem en ons informatiebeheer te vernieuwen.

In de organisatie wordt het datagedreven werken steeds meer onderdeel van het reguliere werk. Kwaliteit van beleid, uitvoering en efficiency nemen daardoor toe, evenals de aandacht voor de ethische aspecten. De digitale wereld verandert snel. We gaan extra aandacht besteden aan leren en ontwikkelen om zo kennis te hebben van de nieuwste technieken en hun toepasbaarheid (zoals blockchain, artificiële intelligentie en virtual reality) om onze beleidsdoelen efficiënter en effectiever te blijven realiseren. Tegelijk gaan we meer investeren in het beheer van alle data, hier dreigt een achterstand te ontstaan, waardoor we, als we niets doen, verdrinken in het 'datalake'.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn onderdeel van een grotere beweging. Onze systemen zijn gebouwd en ingericht op basis van uitgangspunten uit het begin van deze eeuw en passen steeds minder bij een moderne organisatie die denkt in opgaven in plaats van in taken, wendbaar en flexibel dient te zijn en in nauwe interactie met haar omgeving opereert. Begin deze eeuw is circa € 25 mln geïnvesteerd om de ICT voorziening aan te passen aan de eisen van die tijd. Daarna is het budget redelijk constant gebleven. De komende jaren zullen opnieuw investeringen nodig zijn om onze systemen aan te passen aan het digitale tijdperk. Onderdeel van de begroting 2022 zijn opstartkosten voor de vernieuwing van onze informatiesystemen. Externe onderzoeken naar onze informatiehuishouding laten zien dat er fundamentele veranderingen nodig zijn om gesteld te staan voor de toekomst.

Beleidsprestatie - Maatschappelijk betrokken werkgeverschap: divers, inclusief en vitaal

We willen een duurzame organisatie zijn die aantrekkelijk is om voor te werken en wendbaar en slagvaardig op nieuwe ontwikkelingen weet in te spelen. Dat vraagt om modern werkgeverschap en goed personeelsbeleid. Door de toepassing van Strategische Personeelsplanning (SPP) krijgen en houden wij zicht op de personele bezetting die wij in de toekomst nodig hebben om onze ambities te kunnen verwezenlijken. In het SPP proces worden toekomstscenario's gedefinieerd op basis waarvan wordt beschreven hoe ons toekomstige werknemersbestand in kwalitatieve en kwantitatieve zin er uit zou moeten zien. Na het vergelijken van de huidige bezetting met de toekomstig gewenste bezetting wordt duidelijk welke interventies nodig zijn. Denk daarbij aan in-, door- en uitstroom, leren en ontwikkelen, recruitment en arbeidsmarktcommunicatie.

We investeren in gerichte arbeidsmarktcommunicatie en in een traineeprogramma waarbij jonge getalenteerde mensen een tweejarig leer-werkprogramma doorlopen. We voeren de Participatiewet uit en dragen zorg dat meer mensen met een arbeidsbeperking een baan binnen onze organisatie krijgen. We inspireren, stimuleren en faciliteren alle medewerkers proactief met zowel een generiek aanbod als maatwerk op individueel- of teamniveau, om gezond en vitaal te leven en in het bijzonder te werken. In het kader van de pilot levensfasebewust personeelsbeleid volgen wij een werkwijze die maximaal recht doet aan de casuïstiek die in de praktijk voorkomt, rekening houdend met de geldende wet- en regelgeving. Het hiervoor gereserveerde budget wordt ingezet voor individueel maatwerk bij de ondersteuning van medewerkers die fysiek en/of mentaal niet meer in staat zijn om gezond en vitaal te werken tot aan de pensioengerechtigde leeftijd.

Beleidsprestatie - Een duurzame huishouding van de provincie Zuid-Holland

Een duurzame organisatie vraagt om een duurzame huishouding. Wij streven hierbij naar tevreden medewerkers en klanten. Facilitaire activiteiten dragen bij aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven, of het nu gaat om duurzame inkoop, een energieneutrale verbouwing van ons kantoor of de elektrificering van ons wagenpark. We ondersteunen daarom de beleidsmatige doelstellingen, zoals energietransitie, innovatie en slim datagebruik.

We zetten in op verduurzaming van ons vastgoed in lijn met de bestuurlijke afspraken binnen het Interprovinciaal Overleg en EnergieRijk Den Haag (ERDH). De renovatie van gebouw C loopt conform planning. Daarin is meegenomen de ontwikkeling van een integrale oplossing voor de warmte-koude-opslag van zowel gebouwdeel C als de andere bouwdelen. In 2020 is gestart met de verkenningsfase voor het renoveren van de overige bouwdelen van het provinciehuis en de buitenlocaties. De meest urgente aanpassingen aan gebouwen vanwege brandveiligheid zijn gedaan, de minder urgente aanpassingen zullen medio 2023 afgerond zijn.

Gezien de coronapandemie zijn aanpassingen doorgevoerd in de facilitaire dienstverlening. Dit heeft ook zijn doorwerking in onder andere huisvesting en vastgoed, catering en financiën. De financiële gevolgen van het minder intensief gebruiken van onze huisvesting door de coronapandemie en de extra kosten voor de aanpassingen voor thuis en op kantoor werken hebben elkaar tot op heden nagenoeg uitgemiddeld.

Beleidsprestatie - Een solide financieel en juridisch beleid

De begroting biedt ruimte voor het realiseren van veel van onze ambities, maar dwingt ook tot scherpe keuzes. Uitgangspunt is een solide financieel en juridisch beleid voor de lange termijn. Hierbij zijn de lasten voor onze inwoners niet hoger dan strikt noodzakelijk en de inkomsten en uitgaven zijn meerjarig structureel in evenwicht. We verbeteren onze financiële planning om zo realistisch mogelijk te begroten. We houden financiële ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe ambities waarbij rekening wordt gehouden met tegenvallers. Daarnaast worden jaarlijks verschillende Planning & Control-producten opgeleverd en wordt op juridisch en financieel gebied geadviseerd over onder andere (complexe) financieringsvormen mede in relatie tot staatssteun, Europese aanbestedingen en bezwaar- en beroepschriften. Met ingang van het verslagjaar 2022 moeten Gedeputeerde Staten als gevolg van een wetswijziging een Rechtmatigheidsverantwoording opstellen. Een plan van aanpak om te komen tot een tijdige implementatie van deze wetswijziging wordt voorbereid. We herijken met PS de financiële spelregels. Verder zal er uitvoering worden gegeven aan de brief [Onderwerpen Financiële Verordening van 6 augustus 2021](#).

Paragraaf Subsidies

Inleiding

Een samenvatting van de totale subsidieomvang voor begrotings-, boekjaar- en de projectsubsidies staat in de onderstaande tabellen. Wijziging worden toegelicht.

Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
1-1	1.6.91	Subsidierегeling bevorderen intergemeentelijke samenwerking Zuid-Holland 2020	100.000		150.000		150.000
1-1		Subsidierегeling verplaatsing en beëindiging veehouderij Zuid-Holland				1.000.000	1.000.000
1-2	1.6.99	Subsidierегeling Kwaliteitsimpuls Zuid-Hollandse Journalistiek	664.000		332.000		332.000
Totaal			764.000		482.000	1.000.000	1.482.000

Voor Subsidierегeling verplaatsing en beëindiging veehouderij Zuid-Holland een plafond van € 1.000.000 (Beleidsdoel 1-1)

Met de Subsidierегeling verplaatsing en beëindiging veehouderij Zuid-Holland kan subsidie worden verstrekt aan agrariërs die hun bedrijf willen verplaatsen of beëindigen en hierdoor kunnen bijdragen aan provinciale opgaven zoals stikstofreductie, CO₂-reductie vanwege bodemdaling, realisatie van het Natuurnetwerk Nederland of de energietransitie. Voorwaarde is dat het bedrijf is gevestigd in een bij openstellingsbesluit door gedeputeerde staten aan te wijzen gebied waar een of meer van deze opgaven – al dan niet als onderdeel van een gebiedsplan als bedoeld in de Omgevingsverordening Zuid-Holland - gerealiseerd moeten worden. Subsidieerbare kosten voor verplaatsing betreffen o.a.. makelaarskosten, verhuiskosten en kosten van demontage, verplaatsing en montage van installaties en bedrijfsonderdelen. Deze kosten zijn 100% subsidiabel. Indien in het kader van de bedrijfsverplaatsing tevens wordt geïnvesteerd in modernisering (verduurzaming) dan zijn deze investeringskosten voor 40% subsidiabel. De maximaal te verlenen subsidie per aanvrager bedraagt € 500.000. Subsidie vanwege bedrijfsbeëindiging betreft de waardedaling van de achterblijvende gronden en gebouwen die niet meer mogen worden ingezet voor veehouderij, dan wel andere stikstofemissiedepositie activiteiten, en de vergoeding van de kosten vanwege productievernieuwing. Dit laatste betreft de kosten van sloop van bedrijfsgebouwen of het verwijderen en afvoeren van de installaties en onderdelen van de bedrijfsgebouwen die nodig zijn om vee te kunnen houden. Ook hier geldt dat de subsidieerbare kosten 100% subsidiabel zijn en dat de maximaal te verlenen subsidie per aanvrager € 500.000 bedraagt. In de VJN 2022 wordt € 20 mln beschikbaar gesteld voor de verwerving, verplaatsing en beëindiging van veehouderijbedrijven.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 1-1-2 Vitaal provinciaal bestuur. Dit draagt bij aan de provinciale opgaven stikstofreductie, CO₂-reductie vanwege bodemdaling, realisatie van het NNN, versterking biodiversiteit, realisatie wateropgaven, realisatie energietransitie. Door verplaatsing en bedrijfsbeëindiging komt tevens grond vrij die meer natuurgericht kan worden ingezet dan wel kan worden benut voor de realisatie van die opgaven waarvoor fysieke ruimte nodig is.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Vanuit gedeputeerde staten is verzocht om deze subsidierегeling zodat agrariërs op vrijwillige basis willen en kunnen vertrekken of stoppen in hiervoor aan te wijzen gebieden. Omdat bij verplaatsing of beëindiging vrijwilligheid het uitgangspunt is, kan de provincie alleen een marktconforme prijs bieden voor de gronden (en in voorkomende gevallen de gebouwen), die lager is dan de vergoeding die een agrariër zou krijgen op basis van

volledige schadeloosstelling. Dit laatste is alleen mogelijk als er een onteigeningstitel is. In de praktijk blijkt dat de koopsom op basis van vrijwillige verkoop onvoldoende is om te kunnen verplaatsen naar een andere locatie, gelegen in een gebied waar geen provinciale opgaven hoeven te worden gerealiseerd. De grondprijzen zijn daar hoger omdat de locatie gunstiger is voor agrarische bedrijfsvoering. Bij beëindiging speelt het probleem dat een agrariër kosten moet maken die niet kunnen worden meegenomen in de door de provincie te betalen koopsom voor de landbouwgronden. Tevens blijft de agrariër wonen op grond met bedrijfsgebouwen die niet meer agrarisch mogen worden ingezet. Dit heeft waardedaling van de achterblijvende gronden en gebouwen als gevolg. Door deze waardedaling, de sloopkosten en de kosten voor verwijdering van in de bedrijfsgebouwen aanwezige installaties te subsidiëren, kunnen agrariërs worden gestimuleerd – eerder – hun bedrijfsvoering te staken. Bijkomend voordeel bij subsidiëring van de sloopkosten is dat hierdoor verrommeling van het landelijk gebied en ondernemende activiteiten worden tegengegaan.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 1 mln en deze op te nemen in de begroting.

Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
2-1	Vereniging Fietsersbond	43.000		43.000		43.000
2-1	Gemeente Noordwijk t.b.v. aansluiting van 1 verkeersregelinstallatie	10.000				
2-1	Gemeente Voorschoten t.b.v. aansluiten van 13 verkeersregelinstallaties	88.000				
2-1	Prorail Utrecht t.b.v. project viersporig Schiedam	6.577.500			404.700	404.700
2-1	AquaSwets BV t.b.v. veerdienst Maassluis-Rozenburg	2.229.922		876.071		876.071
2-1	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk t.b.v. het koppelen van vijf verkeersregelinstallaties op de centrale	18.000				
2-1	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid t.b.v. bijdrage mobiliteitsmanagement A20 NKG	400.000				
2-1	Gemeente Bodegraven Reeuwijk t.b.v. frequentieverhoging spoorverbinding Leiden-Utrecht in de brede spits				553.549	553.549
2-1	Gemeente Leiden t.b.v. Leidse Ring Noord				32.700.000	32.700.000
2-1	Gemeente Den Haag t.b.v. Verlengde Velostrada				4.000.000	4.000.000
2-3	Zero Emission Services BV t.b.v. pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water				1.100.000	1.100.000
Totaal		9.366.422		919.071	38.758.249	39.677.320

De begrotingssubsidie aan ProRail Utrecht t.b.v. project viersporigheid Schiedam van € 6.577.500 te verhogen met € 404.700 naar een bedrag van € 6.982.200 (Beleidsdoel 2-1)

De viersporigheid op het spoortracé Schiedam-Rotterdam is belangrijk als volgende stap naar de integrale viersporigheid op het spoortraject Den Haag – Rotterdam. De Viersporigheid Den Haag- Rotterdam vergroot de betrouwbaarheid van de treindienst en maakt hogere frequenties mogelijk. Daarmee draagt het project bij aan de economische ontwikkeling van de Zuidelijke Randstad. Daarom is de Viersporigheid Den Haag-Rotterdam een beleidsprioriteit voor de Zuidelijke Randstad en is het als prioritair project opgenomen in het Regionaal Investeringsprogramma Zuidelijke Randstad. De afspraken over de uitvoering en financiering van spoortracé

Schiedam zijn vastgelegd in een Bestuursvereenkomst tussen de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, het bestuur van de Metropoolregio Rotterdam en Den Haag (MRDH) en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. De provincie draagt middels een subsidie bij aan 25% van de realisatiekosten. Het besluit past in het Gebiedsprogramma Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag van Rijk en Regio, en de samenwerkingsagenda van Provincie en de MRDH. De in 2019 besloten provinciale subsidie ten behoeve van de viersporigheid Schiedam wordt conform artikel 4 lid 9 van de Bestuursvereenkomst Viersporigheid Schiedam (Stct. 2020, 7408) verhoogd met een indexatiebedrag ad € 404.700 tot een totaal van € 6.982.200. Voor de Viersporigheid Rotterdam Den Haag is € 12,2 mln gereserveerd in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur Ambitie 2, Beleidsdoel 2-1. Snel van A naar B. De subsidie wordt hieruit gedekt.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer. Het project draagt bij aan meer capaciteit en betrouwbaarheid voor een goede treinverbinding. Het project is essentieel voor de bereikbaarheid van de Zuidelijke Randstad en draagt daarmee bij aan de agglomeratiekracht, de realisatie van het met Openbaar Vervoer ontsloten woningbouwlocaties langs de spoorlijn Leiden-Dordrecht.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is immers het meest geëigende instrument, aangezien het project onderdeel is van het hoofdtrainnet, waar niet Provincie maar het Rijk eigenaar en concessie-verlener is, zodat de provincie alleen via subsidie haar bijdrage kan verlenen.

gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 6.982.200 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan gemeente Bodegraven-Reeuwijk t.b.v. frequentieverhoging spoorverbinding Leiden-Utrecht in de brede spits voor een bedrag van € 553.549 (Beleidsdoel 2-1)

Op 13 december 2021 is de eerste stap gezet in de verbetering van de spoorverbinding Leiden – Utrecht.

Sindsdien is de frequentie in de brede spits omhoog gegaan van 2 naar 4 keer per uur. Reizigers kunnen nu op werkdagen van circa 6 tot 10 uur en van circa 15 tot 20 uur 4 keer per uur met de trein reizen tussen Leiden en Utrecht. De provincie is als initiatiefnemer (Provinciale Staten hebben hiervoor in januari 2013 een uitvoeringsbesluit genomen) de opdrachtgever voor de te realiseren werkzaamheden en is op 9 oktober 2020 met ProRail voor dit werk een realisatieovereenkomst aangegaan. Het project draagt de naam: Frequentieverhoging Spoorverbinding Leiden-Utrecht in de brede spits.

Om meer treinen te kunnen laten rijden tussen Leiden-Utrecht is het vanuit de spoorwet verplicht om als compensatie hiervoor de overwegveiligheid te verbeteren. Hiertoe heeft ProRail een risicoanalyse laten uitvoeren en is deze door de Inspectie voor Leefomgeving & Transport geaccordeerd. In deze analyse zijn voor het gehele traject de risico's en bijbehorende uit te voeren overwegveiligheidsmaatregelen in beeld gebracht. Bij een aantal spoorwegovergangen binnen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk moet hiervoor ook de gemeentelijke weginfrastructuur worden aangepast. Deze wegwerkzaamheden heeft de gemeente Bodegraven-Reeuwijk gerealiseerd. De overige (spoorse) werkzaamheden zal ProRail realiseren.

Om die reden is er een drie partijenovereenkomst aangegaan tussen de provincie Zuid-Holland, ProRail en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Deze is ondertekend op 24 september 2021. Hierin zijn nadere afspraken (wie doet wat en wie betaalt wat) gemaakt over realisatie, beheer, onderhoud en vernieuwing van de te realiseren werkzaamheden/objecten op het grondgebied van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Voor het werk dat de gemeente Bodegraven-Reeuwijk zal realiseren, is in de drie partijenovereenkomst overeen gekomen dat de provincie Zuid-Holland de investeringskosten hiervan voor 100% financiert en de gemeente hiervoor een subsidieaanvraag zal indienen bij de provincie.

Op verzoek van de provincie Zuid-Holland zijn de meeste werkzaamheden door de gemeente al vóór 13 december 2021 uitgevoerd en is een voorschot van 80% verstrekt onder de opschortende voorwaarde dat bij de voorjaarsnota 2022 in de provinciale begroting 2022 ten behoeve van het project Frequentieverhoging Spoorverbinding Leiden-Utrecht in de brede spits een bedrag van € 553.549,00 als begrotingssubsidie wordt opgenomen.

De subsidie is opgenomen in PZI paragraaf Openbaar Vervoer – HOV-NET Zuid-Holland Noord – Spoorcorridor Leiden-Utrecht.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer.

Deze subsidie draagt bij aan de frequentieverhoging van 2 naar 4 keer uur in de brede spits op de spoorlijn Leiden-Utrecht per 13 december 2021.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Deze subsidie voor de Frequentieverhoging Spoorverbinding Leiden-Utrecht in de brede spits is vastgelegd in de tussen de provincie Zuid-Holland, ProRail en de gemeente Bodegraven-Reeuwijk aangegane drie partijenovereenkomst, die op 24 september 2021 is getekend.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 553.549 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan gemeente Leiden t.b.v. Leidse Ring Noord voor een bedrag van € 32.700.000 (Beleidsdoel 2-1)

In de bestuursovereenkomst met Leiden over het HOV-net Zuid-Holland Noord uit 2013 is afgesproken om bij te dragen aan de Leidse Ring Noord. De bijdrage is opgenomen in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur in de paragraaf Openbaar Vervoer onder het programmabudget HOV-net Zuid-Holland Noord met projectnummer B210054.

Met het project Leidse Ring Noord (LRN) werken Leiden en Leiderdorp aan een betere doorstroming van het autoverkeer op het noordelijk deel van de ring, namelijk de Plesmanlaan, Schipholweg, Willem de Zwijgerlaan en de Oude Spoorbaan. Het doel van het project LRN is om de doorstroming op en betrouwbaarheid op de noordzijde van de Leidse ring te verbeteren en de huidige knelpunten in de doorstroming op te lossen. Daarmee ontstaat een robuust, betrouwbaar en toekomstig bestendige ringstructuur die inspeelt op de toenemende mobiliteitsvraag.

Autoverkeer wordt om het stadscentrum van Leiden en de dorpskern van Leiderdorp geleid zodat meer ruimte ontstaat voor bestemmingsverkeer, openbaar vervoer, fietsers en voetgangers.

Daarnaast faciliteert het project het openbaar vervoer, de fiets en voetganger en het project draagt zorg voor inpassing in de omgeving. Hiermee verbeteren we leefbaarheid van de binnenstad, woonwijken en de dorpskern. De Leidse Ring Noord is van wezenlijk belang voor de bereikbaarheid van de Leidse regio als geheel, en daarmee voor economie, werkgelegenheid, aantrekkelijkheid en leefbaarheid. De Leidse Ring Noord is bij uitstek een project van regionaal belang, dat impact heeft op zowel regionaal als lokaal niveau.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer. Dit draagt bij aan een betere doorstroming en betrouwbaarheid (reistijd) op de noordzijde van de Leidse ring inclusief het busvervoer en ontlast het stadscentrum van Leiden en de dorpskern van Leiderdorp zodat daar meer ruimte ontstaat voor bestemmingsverkeer, openbaar vervoer, fietsers en voetgangers.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument omdat de infrastructuur betreft die niet in eigendom en beheer is bij de provincie.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 32.700.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan gemeente Den Haag t.b.v. Verlengde Velostrada voor een bedrag van € 4.000.000 (Beleidsdoel 2-1)

Eén van de maatregelen uit het No-regret realisatieplan (16 juli 2019) is het realiseren van ontbrekende schakels op de regionale fietsroute Verlengde Velostrada tussen de Binckhorstlaan en station Laan van NOI in Den Haag en Leidschendam-Voorburg. Dit is als project Verlengde Velostrada fase 2 in het PZI opgenomen. De Verlengde Velostrada is een vervolg op de reeds aangelegde regionale fietsroute Velostrada tussen Leiden en Den Haag station Mariahoeve. Deze regionale snelfietsroute is een route door een aantrekkelijke groene omgeving. Sinds de opening is het fietsgebruik op deze route met ca. 50% gestegen. Om de verstedelijking en de gebiedsontwikkeling in CID-Binckhorst mede mogelijk te maken en om bij te dragen aan de bereikbaarheid van dit gebied en de regionale ambities rond openbaar vervoer en fiets, zijn meerdere fietsroutes opgenomen in realisatieplan No regret. De fiets kan in het gebied CID Binckhorst een belangrijke rol spelen. Op dit moment wordt de fietsbereikbaarheid echter gehinderd door een aantal grote infrastructurele barrières zoals de Utrechtsebaan, diverse spoorlijnen en de Trekvljet. Met het oplossen van deze infrastructurele barrières c.q.

ontbrekende schakels ontstaat er een comfortabele, veilige en snelle fietsroute op provinciaal, regionaal en lokaal niveau. Het verwachte gebruik op de toekomstige Verlengde Velostrada is ca. 5.000 – 8.000 fietsers per dag. De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 2-1-2 Passend en efficiënt personenvervoer . De subsidie draagt bij aan het completeren van het regionale fietsnetwerk. Het project de Verlengde Velostrada maakt onderdeel uit van het No-regret pakket CID-Binckhorst.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. In artikel 6.4 van de bestuursovereenkomst No-Regret pakket Central Innovation District Binckhorst welke is afgesloten met de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, de MRDH en de ministeries van BZK en I&W, is afgesproken dat de uitvoeringsorganisatie (i.c. de gemeente Den Haag) de subsidie zal aanvragen bij de provincie Zuid-Holland onder voorwaarden van de vigerende Provinciale Subsidieverordening. De subsidie voor de Verlengde Velostrada is vastgelegd in het No-regret pakket. Realisatieplan CID-Binckhorst wat bestuurlijk is afgesproken in 2019. Dit Realisatieplan No-Regret (16 juli 2019) is als bijlage opgenomen bij de hiervoor vermelde bestuursovereenkomst.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 4 mln en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Zero Emission Services BV t.b.v. pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water voor een bedrag van € 1.100.000 (Beleidsdoel 2.3)

In 2020 is er bij kaderbesluit door PS besloten om een budget van € 3 mln vrij te maken voor de 'pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water'. Hierbij is besloten om dit te dekken met middelen vanuit de reserve bereikbaarheid (Ambitie 2), reserve luchtkwaliteit NSL (Ambitie 7) en het budget schone energie (Ambitie 4). In PO Water van november 2020 is besloten door portefeuillehouder om verder te gaan met twee mogelijke laadlocaties, namelijk Alblasterdam en Rotterdam-Maasvlakte. Dit heeft voor Alblasterdam geleid tot een (succesvolle) aanvraag binnen de SPUK Schone Luchtakkoord van € 500.000. Begin december is de intentieverklaring van het consortium in Alblasterdam besproken voorbereidend op een daadwerkelijke allocatie van € 0,6 mln. uit de 'pilot elektrificatie laadinfrastructuur Goederenvervoer over water'. Op 21 december 2021 hebben GS besloten om € 600.000 beschikbaar te stellen uit het budget van € 3 mln. Dekking voor de begrotingssubsidie komt uit Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland, Beleidsdoel 2.3 Veilig en schoon waarvan € 600.000 vanuit het budget van € 3 mln en € 500.000 vanuit de op 6 juli 2021 toegekende beschikking regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord (SPUK SLA 2021) Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 2-3-1 Duurzame mobiliteit . De subsidie draagt bij aan de verduurzaming binnenvaart met als resultaat schonere lucht.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1,1 mln en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
2-2	1.6.74	Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland 2017	22.648.000		10.187.263		10.187.263
Totaal			22.648.000		10.187.263		10.187.263

Ambitie 3 Schone energie voor iedereen

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
3-1	Stichting Duurzaam Financier t.b.v. waterschapsbank	1.700.000				
3-3	The Green Village t.b.v. fieldlab	200.000				
3-3	NetVerder BV t.b.v. de realisatie van een open netwerk voor stoom			2.000.000		2.000.000
3-3	Havenbedrijf Rotterdam Shore Power BV t.b.v. walstroomprogramma			700.000		700.000
3-3	FME t.b.v. versterken organisatie en uitbreiden Fieldlab Industriële Elektrificatie				300.000	300.000
3-3	Platform Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE) t.b.v. programmatische aanpak GCNE				160.000	160.000
3-2, 3-3 en 4-1	InnovationQuarter t.b.v. innovatieprogramma energie en klimaat	1.250.000				
Totaal		3.150.000		2.700.000	460.000	3.160.000

De begrotingssubsidie aan FME t.b.v. versterken organisatie en uitbreiden Fieldlab Industriële Elektrificatie voor een bedrag van € 300.000 (Beleidsdoel 3-3)

Vanuit ons beleid transitie industrie werken we in drie stappen naar de verduurzaming van de industrie (efficiëntie, energiesysteemtransitie en grondstoffentransitie). Elektrificatie van de industrie helpt de industrie een stap te zetten in de efficiency en in de transitie van het energiesysteem. Om de innovatie op dit terrein gereed te krijgen op industriële schaal hebben wij de ontwikkeling van een Fieldlab Industriële Elektrificatie (FLIE) ondersteund (partners FLIE: FME, Deltalinqs, Havenbedrijf Rotterdam, InnovationQuarter en TNO). Halverwege 2022 zal het fieldlab fysiek moeten gaan functioneren. Dat betekent opstarten en de organisatie uitbouwen en draaiende krijgen. het op 12 november wereldkundig maken van het contract met Plant-one voor de ontwikkeling van het fysieke deel van het Fieldlab heeft er toe geleid dat de portfolio overvol raakt. Dat betekent dat er ook organisatorisch en fysiek een tandje bijgezet moet worden. De bedoeling is wel dat het Fieldlab na een paar jaar steeds meer zelfstandig gaat draaien. Dat kan nu nog niet en daarom zal de provincie voor de komende twee jaar aan het FLIE bijdragen. Extra investering voor komende twee jaar is naar schatting 650k. subsidievraag 300k. Dekking vindt plaats uit de bestaande exploitatiemiddelen van Beleidsdoel 3-3 Duurzame energie- en grondstoffensysteem uit de industrie.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 3-3-1 Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infra . Dit draagt bij aan diverse technieken zoals power to Heat en power to X (X=producten, waterstof, chemicaliën/ Carbon Capture & Usage).

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Het betreft hier een ondersteuning van een organisatie waar in feite geen product uit voort komt die ten dienste is van de provincie Zuid-Holland, maar een organisatie die helpt onze doelen voor de transitie industrie te bereiken. Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 300.000 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Platform Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE) t.b.v. programmatische aanpak GCNE voor een bedrag van € 160.000 (Beleidsdoel 3-3)

De wereld verandert, is in transitie; waar er eerst overvloed aan grondstoffen was, bewegen we naar een tijd van schaarse grondstoffen, waarbij ook de aard van de grondstoffen gaat veranderen: van fossiel naar

klimaatneutraal en regeneratief.. Om de doelen voor 2050 te halen moet er werk gemaakt worden van de opschaling van verschillende kansrijke innovaties. Denk aan innovaties die de inzet van duurzame grondstoffen en nieuwe, op groene elektriciteit gebaseerde, processen voor chemie en materialen mogelijk maken. In ons drie stappen beleid voor de transitie industrie (efficiency, energiesysteemtransitie en grondstoffentransitie) zet dit project vol in op stap 3, de grondstoffentransitie. Voor dit project is cofinanciering gevonden bij de provincies Limburg, Noord-Brabant, Zeeland en Groningen/Drenthe (vanwege cluster Chemport) (€ 640.000). Dekking vindt plaats uit bestaande exploitatiemiddelen van Beleidsdoel 3-3 (duurzaam energie- en grondstoffensysteem in de industrie).

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 3-3-2 Vernieuwen en innoveren van het energie- en grondstoffen (eco-) systeem . Dit draagt bij aan de transitie van de Chemische industrie.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de beste optie te zijn. De subsidie wordt verdeeld over de industrieprovincies. Ieder draagt even veel bij. Meefinancierende provincies zijn: Zeeland, Noord Brabant, Limburg, Groningen/Drenthe (Chemport). Staatssteuntoets wordt door Noord Brabant uitgevoerd voor alle provincies tegelijk.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 160.000 en deze op te nemen in de Begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
3-1	1.6.78	Subsidieregeling Lokale initiatieven energietransitie 2017					
3-1	1.6.93	Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland	4.000.000			-1.000.000	3.000.000
3-3	1.6.94	Subsidieregeling energie infrastructuur op industrieterreinen Zuid-Holland	2.000.000				
Totaal			6.000.000			-1.000.000	3.000.000

Voor 1.6.93 Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland het subsidieplafond van € 4.000.000 te verlagen met € 1.000.000 naar een bedrag van € 3.000.000 voor de periode van 2020 tot en met 2023 (doel 3-1)

Met deze subsidieregeling stimuleert de provincie dubbel ruimtegebruik voor het opwekken van zonne-energie. Zo dragen we bij aan het vergroten van de hoeveelheid duurzame energie die opgewekt wordt. We kiezen voor PV-panelen op daken, waterbassins en parkeerterreinen, om het landschap van Zuid-Holland zoveel mogelijk te ontzien. De regeling is met ingang van het jaar 2022 overigens uitgebreid met paragraaf 3a: Zon op waterbassins en parkeerterreinen. Het subsidieplafond wordt met € 1 mln verlaagd. Niet zozeer het aantal aanvragen blijft achter op de verwachting, echter blijkt het gemiddeld aangevraagde bedrag per aanvraag wel lager dan bij voorbaat verwacht. De vrijkomende middelen zullen worden ingezet ten behoeve van de exploitatie van Beleidsdoel 3.1 Schone en duurzame elektriciteitsvoorziening.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 3-1-1 Duurzame en ruimtelijk passende elektriciteitsvoorziening Dit draagt bij aan de verhoging van de opwek van duurzame energie in de vorm van zon op dak en andere vormen van dubbel ruimtegebruik (waterbassins en parkeerterreinen). Volgens provinciaal beleid en de zonneladder een gewenste vorm van duurzame energie-opwek wegens minimale impact op het open landschap. Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond te verlagen en deze vast te stellen op een bedrag van € 3 mln en deze op te nemen in de begroting.

Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4-1	InnovationQuarter t.b.v. duurzaam versterken van de economische structuur en het ontsluiten van het innovatieve vermogen in Zuid-Holland	550.000		5.245.000		5.245.000
4-1	Stichting Biobased Delta	242.000				
4-1	Regmed XB t.b.v. ontwikkelen regeneratieve geneeskunde	37.500				
4-1	Stichting Greenport West-Holland innovatie	100.000				
4-1	Planet B.io t.b.v. Biotech Campus Delft				1.000.000	1.000.000
4-1	InnovationQuarter t.b.v. innovatieprogramma zorg	750.000				
4-1	Gemeente Dordrecht t.b.v. leerpark Drechtsteden	3.000.000				
4-1	NECSTGEN t.b.v. ontwikkelen van de LSH-sector	2.000.000				
4-1	Stichting Spacecampus Noordwijk t.b.v. ontwikkelen spacecampus	572.000				
4-1	InnovationQuarter t.b.v. European Digital Innovation Hub	500.000			570.000	570.000
4-1	InnovationQuarter t.b.v. innovatie in industriële 5G toepassingen in Zuid-Holland	200.000				
4-1	InnovationQuarter t.b.v. SMITZH-3 blok 2	51.328				
4-1	Delft Circuits BV t.b.v. ImpaQT Quantumtechnologie (Digitalisering)	200.000				
4-1	Hoogheemraadschap van Delfland t.b.v. Collectieve zuivering AWZI Nieuwe Waterweg garantstelling	1.866.341				
4-1	Stichting Space Expo Noordwijk t.b.v. etalage van Nederlandse (en Europese) ruimtevaartactiviteiten op NL Space Campus			250.000		250.000
4-1	InnovationQuarter t.b.v. innovatieprogramma Agritech			750.000		750.000
4-1	Coöperatie Broekpolder2040 U.A. t.b.v. Broekpolder2040			50.000		50.000
4-1	gemeente Dordrecht t.b.v. herstructurering Dolderman			1.500.000		1.500.000
4-1	BlueCity t.b.v. trainingen				50.000	50.000
4-1	Gemeente Alphen aan den Rijn t.b.v. Platform Groene Hart				25.000	25.000
4-1	InnovationQuarter t.b.v. Maritieme Delta 2022				120.000	120.000
4-3	Erfgoedhuis Zuid-Holland	2.056.591	2.056.591	-71.895		1.984.696
4-3	Stichting molenviergang Aarlanderveen	25.000	25.000			25.000
4-3	Kunstgebouw	1.612.937	1.612.937	20.504		1.633.441
4-3	Stichting Educatie Orkest Projecten (SEOP)	38.038	38.038	513		38.551
4-3	Zuid-Hollandse Popunie	157.492	157.492	2.136		159.628
4-3	Bevrijdingsfestival	23.648	23.648			23.648

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4-3	Stichting Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland	313.088	313.088	3.417	13.618	330.123
4-3	Nederlandse Limessamenwerking			180.000	-180.000	0
4-3	Stichting Restauratie Opleidingsprojecten Zuid-West	20.000	20.000			20.000
4-3	Probiblio	5.007.640	5.007.640			5.007.640
4-3	Prins Bernhard Cultuurfonds t.b.v. het Themafonds digitalisering erfgoedcollecties Zuid-Holland	50.000	50.000	-50.000		0
4-3	Vlaardingen Fishery Ventures BV t.b.v. wagenschuur met repenzolder Vlaardingen	100.000				
4-3	St Boerderij de Vlietwoning t.b.v. overkapping boerderij Vlietwoning Naaldwijk	300.000				
4-3	St Fort 1881 t.b.v. restauratie Commandantswoning en officierswoning Fort 1881	220.000				
4-3	Gemeente Hoeksche Waard t.b.v. herbestemming Fort Buitensluit Numansdorp	250.000				
4-3	provincie Utrecht t.b.v. Centrumregeling Limes	180.000				
Totaal		20.423.603	9.304.434	7.879.675	1.598.618	18.782.727

De begrotingssubsidie aan Planet B.io t.b.v. Biotech Campus Delft voor een bedrag van € 1.000.000 (Beleidsdoel 4-1)

De regio Zuid-Holland wil één van de eerste volledig circulaire regio's in de wereld worden. Industriële ecosystemen zijn belangrijke bouwstenen in de transitie naar een circulaire economie. Het ondersteunen van kansrijke biotechnologie hoort daar bij - gericht op (internationale) bedrijven die zich willen vestigen op de Biotech Campus Delft, zodat de Campus haar belangrijke rol als broedplaats voor de ontwikkeling en toepassing van duurzame voeding, chemie en brandstoffen kan ontwikkelen. De provincie draagt voor 1 mln. bij aan de tweede investeringsfase om de campus fysiek in te richten. Deze subsidie wordt naar huidige verwachting in één keer verstrekt en verantwoord. Dekking van de middelen vindt plaats in programma 4 van de provincie (Concurrerend), vanuit de middelen die via het huidige coalitie akkoord 2020-2023 beschikbaar zijn gesteld. Daartoe worden bij Voorjaarsnota mede middelen onttrokken aan de programmareserve.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-1 Innovatieve economie stimuleren. Impuls wordt gegeven aan het vormen van de Biotech Campus in Delft, opdat een relevante bijdrage wordt geleverd aan het innovatieklimaat in de regio.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument aangezien de bijdrage van de provincie bestemd is voor de maatschappij en niet voor de provincie-organisatie. Ook andere partijen verstrekken hun bijdrage in de vorm van een subsidie.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1.000.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan InnovationQuarter t.b.v. European Digital Innovation Hub van € 500.000 te verhogen met € 570.000 naar een bedrag van € 1.070.000 (Beleidsdoel 4-1)

European Digital Innovation Hub (EDIH) is een instrument vanuit Europees beleid op gebied van Digitale transformatie. Het is bestemd voor de opbouw van een Europees netwerk van regionaal verankerde fieldlabs en een portfolio van digitale services voor MKB. Het gebruik van deze services helpt het MKB bij dit onderwerp. Plan is verder om de faciliteiten en services in dit netwerk ter beschikking te stellen aan MKB in de overige Nederlandse en Europese regio's. Daarnaast is er ook ruimte voor het ontwikkelen van gezamenlijke services tussen twee of meer 'hubs'. De Zuid-Hollandse kandidaat voor EDIH is SMITZH in een verder uitgewerkte en

geprofessionaliseerde vorm met een interregionale dimensie: EDIH- SMITZH. EDIH-SMITZH richt zich op Maakindustrie, HIC, Greenports en Aerospace. EDIH-SMITZH ondersteunt de capaciteitsopbouw van hubs in alle regio's van Europa die het MKB en de publieke sector kunnen helpen bij hun digitale transformatie, waaronder toepassing van Artificial Intelligence (AI), HPC en Cybersecurity. De verwachte toeleiding van buitenlands MKB naar de fieldlabs (onderdeel van EDIH) zal bijdragen aan het weerbaarder maken van de field labs. De EU financiert vanaf 2023 ca € 700.000 per jaar (€ 2,1 mln.); het Ministerie van EZK idem (€ 2,1 mln.). PZH heeft al eerder € 500.000 klaar gezet en verhoogt dit bij deze met € 570.000 vanuit het reeds in de exploitatie aanwezige budget voor PZH-cofinanciering van EU-inzet binnen Ambitie 4 Concurrerend. Daarnaast is er private financiering. Dekking van deze verhoging ad. € 570.000 euro wordt gevonden in de PZH cofinanciering voor EFRO- en overige EU-middelen.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-4 Digitale economie stimuleren.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

De combinatie met rijks- en EU-geld maakt subsidie tot het enige beschikbare instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1.070.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan BlueCity t.b.v. trainingen voor een bedrag van € 50.000 (Beleidsdoel 4-1)

Sinds 2015 activeert CIRCO-NL met ondersteuning vanuit het Rijk productiebedrijven en creatieve professionals om concreet aan de slag te gaan met circulair ondernemen. Hiervoor ontwikkelde CIRCO een – inmiddels bewezen – trainingsmethode. Daarbij richt CIRCO zich op verschillende circulaire transitithema's. Om slagkracht en regionaal bereik te vergroten zijn in het afgelopen jaar op provinciaal niveau zogeheten CIRCO-hubs opgezet. De organisatie BlueCity dient in Zuid-Holland als CIRCO-hub, waar vanuit CIRCO-trainingen worden ontwikkeld en gegeven. Partners van deze hub zijn provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam, Rabobank en MKB Rotterdam Rijnmond. Het is in het belang van de circulaire ambities van de provincie dat ondernemers in staat worden gesteld om hun activiteiten en ketens met meer/ gerichte aandacht voor circulair te organiseren. Hiervoor zijn de CIRCO trainingen een geëigend instrument. De provincie wil met een subsidie de organisatie en het geven van vier trainingen per jaar mogelijk maken. De subsidiekosten zijn opgenomen in de begroting van het jaar 2022 van opgave Circulair, onderdeel van doel 4-1 Innovatie, binnen Ambitie 4 Concurrerend.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-5 Circulaire economie stimuleren. Dit draagt bij aan het behalen van de provinciale doelen op het gebied van circulair voor 2030 en 2050, namelijk per 2050 een volledig circulaire economie met als tussenstap 50 procent minder gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metaal) in 2030.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

In het kader van door CIRCO-NL gevraagde cofinanciering en om BlueCity te ondersteunen bij het oprichten van de CIRCO hub heeft de provincie in het verleden CIRCO-gerelateerde opdrachten gegeven. De provincie had bij die opdrachten inspraak bij de uitkomsten. Nu de hub en trainingen naar tevredenheid staan, ligt de verantwoordelijkheid voor de organisatie, de vermarkting en de nazorg rondom de trainingen volledig bij BlueCity. De provincie gaat noch over de inhoud van de training, de vermarkting en deelnemers, noch profiteert zij zelf van de trainingen (alleen indirect doordat bedrijven in de provincie circulaireder gaan ondernemen). Opdrachtverlening is derhalve niet toepasselijk en subsidie blijft als enig geëigend instrument in deze fase over.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 50.000 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan Gemeente Alphen aan den Rijn t.b.v. Platform Groene Hart voor een bedrag van € 25.000 (Beleidsdoel 4-1)

Het stimuleren en versterken van de circulaire economie gebeurt binnen regio's. Platform Groene Hart werkt, een project van gemeente Alphen, staat dicht bij gemeenten en bedrijven in het Groene Hart en kan met verschillende projecten en hun verbindende rol een belangrijke rol vervullen in het verder brengen van de circulaire economie in

Zuid-Holland. Dekking vindt plaats binnen de middelen in de Begroting 2022, Beleidsdoel 4-1 Innovatie, onderdeel van Ambitie 4 Concurrerend.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-5 Circulaire economie stimuleren. Dit draagt bij aan een circulair Zuid-Holland in 2050. Met de subsidie wordt circulaire samenwerking versterkt en gestimuleerd tussen gemeenten in het groene hart en van daaruit richting bedrijven en organisaties.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn. De dienst die wordt geleverd komt niet direct ten goede aan de provincie. De subsidie wordt ingezet voor het versterken van de circulaire samenwerking tussen gemeenten in het groene hart en van daaruit richting bedrijven en organisaties. Wij huren dus als provincie niet direct in.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 25.000 en deze op te nemen in de Begroting.

De begrotingssubsidie aan InnovationQuarter t.b.v. Maritieme Delta 2022 voor een bedrag van € 120.000 (Beleidsdoel 4-1)

De inzet van de provincie in de topsector maritiem is gericht op het beter benutten van kennis en innovatie en het behoud van goede maritieme locaties. Om bedrijven daarbij te betrekken is er een centrale rol voor het samenwerkingsverband Maritieme Delta waaraan wij deelnemen met de gemeente Rotterdam, Dordrecht en InnovationQuarter (IQ). Half januari is een gezamenlijke Regionale Maritieme Agenda voor de komende 4 jaar bestuurlijk goedgekeurd, namens PZH door gedeputeerde Baljeu. Verdere intensivering van de samenwerking vanuit de Maritieme Delta met financiële steun van PZH wordt daarom van belang geacht. IQ coördineert de Maritieme Delta samenwerking en zal de gevraagde subsidie gebruiken voor operationele kosten/ coördinerende activiteiten (opstellen agenda, partijen bijeen brengen, acties inplannen, coördineren). De subsidie zal dus niet gebruikt worden voor economische activiteiten. De dekking voor deze subsidielasten is opgenomen in de exploitatie voor het jaar 2022, doel 4-1 Innovatie, binnen Ambitie 4 Concurrerend, onderdeel Haven Industrieel Complex.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-3 Transitie Havencomplex . Dit draagt bij aan de versterking en behoud van de Zuid-Hollandse maritieme sector. De enorme werkgelegenheid die de maritieme sector voor deze regio biedt, alsmede de hoge mate van betrokkenheid van het bedrijfsleven en kennisinstellingen en de diverse (innovatieve) uitdagingen waar deze branche voor staat maakt dat er een grote noodzaak en behoefte is, om met behulp van een aanjagende en faciliterende overheid, de maritieme sector in de provincie Zuid-Holland te verenigen. De Maritieme Delta speelt hierbij een belangrijke rol.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Het betreft hier een ondersteuning van een organisatie waar in feite geen product uit voort komt die ten dienste is van de provincie Zuid-Holland, maar een organisatie die helpt onze doelen voor de maritieme sector te bereiken. Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 120.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Stichting Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland van € 316.505 te verhogen met € 13.618 naar een bedrag van € 330.123 (Beleidsdoel 4-3)

De kwaliteit van de leefomgeving speelt een grote rol bij het vasthouden van inwoners en het aantrekken van gekwalificeerde nieuwe inwoners. Binnen die leefomgeving zijn cultuur en erfgoed een belangrijke bepalende factor. Zuid-Holland wil daarom haar cultuur en erfgoed beschermen, beleefbaar maken en benutten. De kwaliteit van de leefomgeving neemt toe als mensen kunnen deelnemen aan cultuur. Dit begint al door kinderen op jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst en cultuur. Jeugdtheaterhuis is de organisatie die voor de provincie kinderen en jongeren kennis laat maken met theater, zowel binnen schools als buitenschools.

Jeugdtheaterhuis valt vanaf 2022 onder de verbindend verklaarde CAO kunsteducatie en is verplicht hieraan te voldoen. Hierdoor wordt Jeugdtheaterhuis in 2022 geconfronteerd met extra kosten ter hoogte van € 13.618 voor de centrale organisatie. Daarom wordt het subsidieplafond in 2022 eenmalig verhoogd met dit bedrag. Hiermee heeft het Jeugdtheaterhuis de tijd om met ingang van 2023 en binnen de eigen begroting, in samenhang met de provinciale indexering, hier een oplossing voor te vinden. De eenmalige verhoging in 2022 is reeds, onder

voorbehoud van goedkeuring van de voorjaarsnota 2022 door PS, verleend. In de begroting 2022 was een subsidie van € 316.505 opgenomen. De verhoging van de boekjaarsubsidie 2022 met € 13.618 leidt tot een totaal subsidiebedrag van € 330.123. Dekking van de verhoging vindt plaats binnen de beschikbare middelen 2022 van Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme.

De maatschappelijke baten zijn: meer kinderen en jongeren in aanraking laten komen met cultuur door kwalitatief goede en gespreide cultuurparticipatie aan te bieden via gemeenten en onderwijsinstellingen.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 330.123 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Nederlandse Limes Samenwerking van € 180.000 te verlagen met € 180.000 naar een bedrag van € 0 (Beleidsdoel 4-3)

De Neder Germaanse Limes, die reikt van Katwijk tot aan Remagen (net onder Bonn) is - na de nominatie op 27 juli 2021- binnen deze internationale familie een zelfstandige wereld erfgoedsite geworden. Voor het Werelderfgoed Neder Germaanse Limes werken de drie provincies Zuid Holland, Utrecht en Gelderland samen met het Rijk (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed), de Limesgemeenten, en de Duitse partners tot behoud en versterking van dit erfgoed. Voor deze samenwerking, verankerd in een Centrumregeling met Utrecht als centrumprovincie, is een goede management organisatie vereist die zorgdraagt voor het in standhouden van de wereld erfgoedsite en de uitvoering van het managementplan; draagkracht heeft en in staat is het erfgoed langdurig in stand te houden; waarin de belangen van de stakeholders vertegenwoordigd zijn; op het niveau van de wereld erfgoedsite als geheel opereert. Daarom is € 180.000 opgenomen in de jaarlijkse begroting onder Beleidsdoel 4-3 Erfgoed, cultuur en toerisme. De middelen dienen niet zoals in 2021 is gedaan via een begrotingssubsidie te worden weggezet maar via een opdracht aan de provincie Utrecht conform de Centrumregeling Limes. Daarom wordt de begrotingssubsidie op € 0 gezet met ingang van het jaar 2022.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-3-1 Behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed en toerisme in balans met de omgeving . Dit draagt bij aan het behoud en ontwikkeling van de Neder Germaanse Limes zoals opgenomen in de Werelderfgoed nominatie.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 0 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regelings-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4-1	1.6.65	Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland	16.110.000		12.672.000	1.408.000	14.080.000
4-1	1.6.86	Subsidieregeling Campussen Zuid-Holland	2.640.000		1.500.000	205.000	1.705.000
4-1	1.6.64	Subsidieregeling Cofinanciering EFRO Zuid-Holland (interreg)			750.000		750.000
4-1	1.6.85	Subsidieregeling regionale netwerken voor innovatie Zuid-Holland	1.500.000		1.500.000		1.500.000
4-1	1.6.103	Subsidieregeling MKB-Deals Zuid-Holland	1.000.000				
4-1		Subsidieregeling circulair Zuid-Holland				500.000	500.000
4-1		Subsidieregeling cofinanciering EFRO 2022-2027 Zuid-Holland				2.300.000	2.300.000
4-2	1.6.89	Subsidieregeling deelakkoorden human capital Zuid-Holland	5.000.000				

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
4-2	1.6.101	Subsidieregeling tegemoetkoming loonkosten onlangs gediplomeerden Zuid-Holland.	1.500.000				
4-2	1.6.100	Subsidieregeling Verduurzaming bedrijventerreinen Zuid-Holland	2.000.000		2.500.000		2.500.000
4-2	1.6.82	Subsidieregeling Planvorming Detailhandel Zuid-Holland	500.000		500.000		500.000
4-2	1.6.47	Subsidieregeling planvorming bedrijventerreinen Zuid-Holland 2017	500.000		500.000		500.000
4-3	1.6.36	Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013	4.416.957	1.550.000	2.000.000		3.550.000
4-3	1.6.90	Subsidieregeling Erfgoedlijnen Zuid-Holland 2020	3.400.000	3.350.000			3.350.000
4-3	1.6.46	Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013	875.000	790.000	-200.000		590.000
4-3	1.6.92	Subsidieregeling publieksbereik Archeologie Zuid-Holland 2020	200.000				
4-3	1.6.102	Subsidieregeling toerisme provincie Zuid-Holland 2020	500.000		500.000		500.000
Totaal			40.141.957	5.690.000	22.222.000	4.413.000	32.325.000

Voor 1.6.65 Subsidieregeling MKB-innovatiestimulering topsectoren het hoofdplafond van € 12.672.000 te verhogen met € 1.408.000 naar een bedrag van € 14.080.000 (Beleidsdoel 4-1)

Het ministerie van Economische Zaken en de regio's (provincies) werken vanuit een gezamenlijke instrumentenkoffer aan het doel om nationale en regionale innovatiestimuleringsinstrumenten in de Topsectoren zo veel mogelijk te harmoniseren en onderling te verbinden. De regeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland (MIT Zuid-Holland) is voortgekomen uit deze samenwerking met het ministerie van Economische Zaken. Deze regeling is het instrument dat aansluit bij de ambitie uit het coalitieakkoord 2020-2023 om de meest innovatieve regio van Nederland zijn, waarbij we inzetten op de kruisbestuiving tussen de verschillende sectoren en waarbij wordt ingezet op diensten en producten die veel waarde toevoegen. Daarnaast stimuleren we ontwikkeling en toepassing van innovaties in het MKB. Met de MIT-subsidieregeling wordt het innovatiepotentieel van Zuid-Holland beter benut. Het valoriseren van kennis en versterken van het MKB draagt zorg voor vernieuwing en groei van de regionale economie in Zuid-Holland. De regeling wordt in 2022 voor 45% betaald uit provinciale middelen en voor 55% uit de rijksbijdrage van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Details van de dekking uit de rijksbijdrage worden onder meer beschreven in de risicoparaagraaf van de begroting 2022. Het plafond ligt in lijn met de oorspronkelijke plafonds van 2020 en 2021. Bij Voorjaarsnota 2022 wordt het oorspronkelijke plafond van € 12,7 mln. verhoogd met € 1,4 mln. wegens het recente bekend worden van de definitieve rijksbijdrage aan de provincies. In de begroting van 2022 ging onze provincie veiligheidshalve nog uit van een terughoudende bijdrage. De dekking van de provinciale middelen voor deze subsidie is opgenomen in Beleidsdoel 4-1 Innovatie, in de jaren 2022 t/m 2024.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-1 Innovatieve economie stimuleren. MKB-ers kunnen een aanvraag indienen als ze een innovatieve oplossing hebben voor maatschappelijke opgaven die beschreven zijn in de Kennis en Innovatieagenda's (KIA's): Energie en Duurzaamheid, Gezondheid en Zorg, Landbouw Water en Voedsel, Veiligheid, Sleutel technologieën en Maatschappelijk verdienvermogen.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om het plafond vast te stellen op € 14.080.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.86 Subsidieregeling campussen Zuid-Holland het plafond van € 1.500.000 te verhogen met € 205.000 naar een bedrag van € 1.705.000 (Beleidsdoel 4-1)

Campussen nemen een belangrijke positie in voor innovatie en nieuw ondernemerschap. Ze zijn de kraamkamer van talent, toekomstige technologische ontwikkelingen en daarmee de ontwikkeling van de Nederlandse kenniseconomie. Om deze positie te behouden en verder uit te kunnen bouwen, zijn investeringen noodzakelijk. Met de Subsidieregeling campussen Zuid-Holland draagt de provincie bij aan de versterking en doorontwikkeling van campussen. De Subsidieregeling is in 2019 voor het eerst beschikbaar gesteld voor de campussen Leiden Bio Science Park, TU Delft Campus en Space Campus Noordwijk. Als campussen van 'nationaal belang' zijn zij de belangrijkste bron van werkgelegenheid, innovatie en ondernemerschap. Het coalitieakkoord noemt deze campussen als belangrijke plek waar talrijke startups en innovatieve bedrijven gehuisvest zijn. Vanwege de grote animo voor de subsidieregeling is voortzetting wenselijk. Er is voor de regeling € 1,5 mln. bij de begroting opgenomen voor 2022. Voor de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk zijn in de begroting middelen a € 205.000 beschikbaar. Deze worden nu als financiering gebruikt voor de verhoging van het subsidieplafond voor de campusregeling. Dekking van de verhoging vindt plaats binnen de begroting 2022-2023; Beleidsdoel 4-1 Innovatie: richting duurzaam en digitaal. Vanuit de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de Regio Deal ESTEC en Space Campus Noordwijk.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-1 Innovatieve economie stimuleren. En een impuls geven aan het innovatieklimaat in de regio. En daarmee aan een sterke economie. Dat sluit aan bij de doelen uit het coalitieakkoord 2020-2023 van de provincie Zuid-Holland.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Aangezien de bijdrage van de provincie beschikbaar komt als een maximumbedrag waarbinnen meerdere partijen kunnen aanvragen, is een subsidieregeling het geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om het plafond vast te stellen op € 1.705.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor Subsidieregeling circulair Zuid-Holland een plafond van € 500.000 (Beleidsdoel 4-1)

De provincie Zuid-Holland stimuleert via haar coalitieakkoord en de strategische nota Samen Versnellen de ontwikkeling van een circulaire economie in de regio. In de uitwerking hiervan staat een reeks instrumenten ter beschikking, passend bij de transitieaanpak. Nieuw onderdeel daarbinnen is het instellen van een subsidieregeling voor betrokken partijen, de koplopers uit de maatschappij en ondernemers uit het bedrijfsleven. Deze regeling is nu niet aanwezig. Uit het onderzoek van bureau RHDHV (juni 2021) bleek dat er een ommissie in de innovatiecurve aanwezig is en het nodig is om een nieuwe innovatieregeling op te zetten voor deze 'circulaire doorbraakprojecten' zodat de provincie haar transitieaanpak goed kan uitvoeren. Doel van deze subsidieregeling is om circulaire doorbraakprojecten te stimuleren: doorbraakprojecten die de beoogde fundamentele systeemverandering op circulair gebied in de praktijk gaan toepassen.

Dekking is aanwezig in de huidige budgetten 2022-2024 voor het onderwerp Circulair (Beleidsdoel 4-1 Innovatie). Dit onderwerp hoort bij de begroting van Ambitie 4 Concurrerend.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 4-1-5 Circulaire economie stimuleren. Dit draagt bij aan de transitie naar een circulair Zuid-Holland.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om het plafond vast te stellen op € 500.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor Subsidieregeling cofinanciering EFRO 2022-2027 Zuid-Holland een plafond van € 2.300.000 (Beleidsdoel 4-1)

Op 26 oktober 2021 stelden Gedeputeerde Staten het Programma EFRO West-Nederland 2021-2027 vast, ook bekend onder de naam Kansen voor West 3. Kansen voor West is het samenwerkingsverband tussen de vier

Randstedelijke provincies (Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (P4G4) dat uitvoering geeft aan het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor landsdeel West. Doel is om de regionale economie in de Randstad een duurzame en innovatieve impuls te geven. Dit gebeurt door het verstrekken van subsidies aan het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden in de regio. Het nieuwe programma is de afgelopen jaren gezamenlijk met de P4G4 vormgegeven. Binnen de gedeelde kaders van het programma heeft de provincie Zuid-Holland zeggenschap over een vastgesteld deel van het budget, waarvoor het onder de prioriteiten innovatie en klimaat openstellingen kan doen. In totaal komt er voor de provincie Zuid-Holland € 41,2 mln. aan EFRO-middelen beschikbaar voor de periode 2021-2027. In samenspraak met de Europese Commissie en de programmapartners is afgesproken om 70% van de middelen in te zetten op de prioriteit innovatie en 30% op de prioriteit klimaat. Dit bedrag wordt aangevuld met € 9 mln. aan rijks cofinanciering, waarvan GS eerder hebben besloten om dit naar rato over de twee prioriteiten te verdelen. In 2022 vinden vanuit de EU-middelen in het kader van Innovatie twee openstellingsrondes plaats, waarvan één zal worden aangevuld met provinciale cofinancieringsmiddelen uit de eigen begroting (€ 2,3 mln). Via de Voorjaarsnota 2022 wordt aan Provinciale Staten goedkeuring gevraagd voor het opnemen van deze cofinancieringsmiddelen in de openstelling. Het ligt in de verwachting dat zowel de EU- en Rijksmiddelen als de eigen cofinanciering besteed zullen worden aan de onderwerpen fieldlabs en campussen. De dekking van deze subsidieregeling vindt plaats via het exploitatiebudget 2023 van Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland dat in de huidige begroting van de provincie Zuid-Holland is opgenomen. De uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten verbonden aan de openstelling in 2022 zal naar verwachting in 2023 plaats vinden. De maatschappelijke baten zijn verwoord in de Beleidsprestatie 4-1-1 Innovatieve economie stimuleren. Dit draagt bij aan de beoogde stimulans voor de regio op gebied van innovatieve investeringen in het bedrijfsleven in samenwerking met kenniscentra en overheden.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. De cofinanciering is gelieerd aan de EFRO-subsidieregeling van de EU. Er is daarom geen andere optie dan het subsidie-instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om het plafond vast te stellen op € 2.300.000 en deze op te nemen in de begroting.

Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5-1	Faunabeheer eenheid Zuid-Holland	480.000	480.000		200.000	680.000
5-1	Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhooon	5.000.000		3.000.000		3.000.000
5-1	Zuid-Hollands landschap t.b.v. Kadijk-West	350.000				
5-1	Stichting Natuurmonumenten t.b.v. het gebied Bovenlanden	285.000				
5-1	Stichting Natuurmonumenten t.b.v. het gebied Meijegraslanden	1.600.000				
5-1	Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard t.b.v. bijdrage in de opstartkosten	150.000				
5-1	Stichting Natuurbeheer Collectief Krimpenerwaard t.b.v. het natuurbeheer op de provinciale gronden			2.115.000		2.115.000
5-1	Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden t.b.v. Natura 2000 gebied De Haeck	800.000				
5-1	Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden t.b.v. verbeteren waterkwaliteit Bodegraven-Noord	1.900.000				

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5-1	Staatsbosbeheer t.b.v. natuurverbinding in de Zuidpolder en polder Abessinië	4.500.000				
5-1	Zuid-Hollands Landschap DGM t.b.v. weidevogelvrijwilligers	75.000				
5-1	Stichting Zuid-Hollands Landschap t.b.v. actieplan weidevogels ondersteuning vrijwilligers	600.000				
5-1	Hoogheemraadschap van Rijnland t.b.v. bodemcoaches	25.000				
5-1	Nationaal Park Hollandse Duinen t.b.v. uitvoering samenwerkingsovereenkomst	282.000				
5-1	Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhooon t.b.v. nieuw bestemmingsplan en initiatieven recreatieve ontwikkelingen			500.000		500.000
5-1	BoerenNatuur t.b.v. implementatie verbreed agrarisch natuurbeheer				175.000	175.000
5-1	Federatie Particulier Grondbezit t.b.v. bodemcursussen voor pachters en verpachters				1.460	1.460
5-1	Stichting Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard t.b.v. coördinatie beheer NNN Krimpenerwaard 2022-2031				680.000	680.000
5-2	Coöperatie Hoeve Biesland BA t.b.v. Boeren voor Natuur	139.422	120.000			120.000
5-2	Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland t.b.v. het project Duin- en Bollenstreek Kloosterschuur-Trappenberg-uitleglocatie	192.215				
5-2	gemeente Gouda t.b.v. Nationaal Kennis- en Belevingscentrum Bodemdaling	670.000				
5-2	Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) t.b.v. een regiodeal bodemdaling project Groene Hart	194.500				
5-2	Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling (NKB) t.b.v. regiodeal project Deelexpedities Stad	100.000				
5-2	provincie Utrecht t.b.v. regiodeal project Grondwater weten meten en sturen	12.500				
5-2	stichting Weids Bloemendaal t.b.v. regiodeal project bodemdaling polder Bloemendaal	119.000				
5-2	Veenweide Innovatie Centrum t.b.v. project boeren met perspectief Nieuwkoop	193.600				
5-2	provincie Utrecht t.b.v. regiodeal project versterken van dialoog transitie via onderwijs	55.000				
5-2	stichting Deltares t.b.v. het project GHRIB	219.956				
5-3 en 7-2	Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard t.b.v. Ringvaart Zuidplas- automatiseren Zevenhuizer Verlaat incl. vispassage				300.000	300.000
5-3	Gemeente Westland t.b.v. toezicht en beheer Zandmotor	175.000		100.000		100.000
5-3	Gemeente Den Haag t.b.v. toezicht en beheer Zandmotor	115.000				
5-3	stichting Nieuw-Holland t.b.v. Zuid-Hollands kunst initiatief verkenningsfase	100.000				

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5-3	WUR/ vakgroep milieutechnologie t.b.v. project Aquaconnect	75.000				
5-3	gemeente Katwijk t.b.v. Limes Bubble Barrier	150.000				
Totaal		18.558.193	600.000	5.715.000	1.356.460	7.671.460

De begrotingssubsidie aan Faunabeheereenheid Zuid Holland van € 480.000 te verhogen met € 200.000 naar een bedrag van € 680.000 (Beleidsdoel 5-1)

De Faunabeheereenheid Zuid-Holland vervult een belangrijke (wettelijke) taak binnen de provincie. Door middel van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming heeft de Faunabeheereenheid diverse taken gekregen, waaronder taken op het gebied van planvorming, coördinatie en registratie. Dit draagt bij aan een zorgvuldig onderbouwd en uitgevoerd faunabeleid binnen de provincie Zuid-Holland. Dit draagt vervolgens weer bij aan het begrotingsdoel behouden en versterken van de biodiversiteit, maar ook aan het beperken van schade aan landbouwgewassen en waterkwaliteit en het beperken van risico's voor openbare veiligheid en volksgezondheid. Bij kadernota 2022 is reeds een subsidiebedrag van € 480.000 vastgesteld. De werklust bij de Faunabeheereenheid is de afgelopen jaren toegenomen door een toename van de gestelde eisen aan de faunabeheerplannen, juridische procedures en verbreding van het werkveld. De ophoging met € 200.000 is nodig om de toename in de werklust te dekken. De (ophoging van de) subsidie wordt financieel gedekt uit de bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen voor faunabeheer in Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur. De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 5-1-3 Faunabeheer. Een zorgvuldig onderbouwd en uitgevoerd faunabeleid, ten behoeve van het behouden en versterken van de biodiversiteit, het beperken van schade aan landbouwgewassen, het behouden en verbeteren van de waterkwaliteit, het waarborgen van openbare veiligheid en volksgezondheid.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 680.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan BoerenNatuur t.b.v. implementatie verbreed agrarisch natuurbeheer voor een bedrag van € 175.000 (Beleidsdoel 5-1)

De Nederlandse invulling van het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid voor de periode 2023 tot en met 2027 is door Nederland verwoord in het Nationaal Strategisch Plan (ook bekend als NSP). Vanuit dit NSP worden de maatregelen de komende jaren vanuit Europa ge-cofinancierd. Vooruitlopend op de uitvoering van het NSP per 2023 moeten er al implementatievoorbereidingen gedaan worden. Het Rijk verzorgt de totale implementatie zoals de goedkeuring door de Europese Commissie en de voorbereidingen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (betaalorgaan Europese subsidies). Het huidige Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer wordt in grote mate voortgezet maar vanaf 2023 worden de doelen verbreed met het oog op waterkwaliteit en klimaat. De provincies staan aan de lat voor de implementatie van de verbrede doelen binnen het ANLB. Extra kosten zijn voorzien voor proces: BoerenNatuur en de agrarische collectieven moeten naast het zichzelf eigen maken van de verbrede doelen en het creëren van passende beheerpakketten ook met potentiële deelnemers (agrariërs) in gesprek om de nieuwe beheerpakketten op het bedrijf af te spreken. Daarnaast moeten er aanpassingen aan het ICT-systeem gemaakt worden om de nieuwe maatregelen in te kunnen voeren. De landelijke totaalkosten zijn begroot op € 1,7 mln en de provincies hebben een verdeelsleutel voor deze kosten afgesproken. Voor de provincie Zuid-Holland komt het bedrag neer op € 154.700. Omdat de exacte kosten nog verder uitgewerkt worden en nog iets hoger uit kunnen vallen, wordt een subsidieplafond van € 175.000 voorgesteld. Dit bedrag kan worden voldaan uit de bestaande exploitatiemiddelen omdat het beheerjaar 2022 voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer een wat hogere bijdrage in Europese cofinanciering kent. Dit

komt voor uit een door de Minister van LNV besloten extra overheveling van Europese middelen richting het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Hierdoor is er voldoende ruimte in Beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur om deze kosten te dragen.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 5-1-1 Natuur . Dit draagt bij aan het behoud en ontwikkeling van agrarische natuurgebieden en landschappen waardoor de biodiversiteit niet meer achteruit gaat.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn. Landelijk is uitgezocht wat de beste route is om de benodigde middelen door de verschillende provincies aan BoerenNatuur Nederland en de agrarische collectieven beschikbaar te stellen. Een subsidie aan BoerenNatuur Nederland als centrale en overkoepelende organisatie is daarbij door de provincies als best passende route beoordeeld en als zodanig afgesproken.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 175.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Federatie Particulier Grondbezit t.b.v. bodemcursussen voor pachters en verpachters voor een bedrag van € 1.460 (Beleidsdoel 5-1)

De urgentie van een toekomstbestendige landbouw is de laatste jaren toegenomen. Om een vitale en toekomstbestendige sector te behouden lijkt een ingrijpende verduurzaming van de landbouw en het landgebruik noodzakelijk. Federatie Particulier Grondbezit heeft als doel om grondeigenaar en grondgebruiker bewust te maken van bodembioïologie, duurzaam bodembeheer en een vruchtbare bodem door het geven van bodemcursussen aan pachters en verpachters die op Zuid-Hollands grondgebied actief zijn. De opgedane kennis wordt ook in het bredere netwerk van de Federatie gedeeld. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen voor Landbouwbeleid in Beleidsdoel 5-1 Toekomstbestendige landbouw.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 5-1-1 Vitale landbouw . Dit draagt bij aan het verbeteren van landbouwbodems en daarmee aan een vitale landbouw. Een goede bodem draagt bij aan verbeteren van biodiversiteit, waterkwaliteit, stikstofreductie en koolstofvastlegging in de bodem.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Omdat er adviezen en cursussen worden aangeboden aan agrariërs is subsidie de geëigende optie. Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1.460 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Stichting Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard t.b.v. coördinatie beheer NNN Krimpenerwaard 2022-2031 voor een bedrag van € 680.000 (Beleidsdoel 5-1)

In de Krimpenerwaard wordt circa 2.250 ha van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) gerealiseerd, gecombineerd met een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de KRW en het tegengaan van bodemdaling. De realisatie vindt plaats door de Stuurgroep Krimpenerwaard en het beheer wordt door de provincie gesubsidieerd. Er zijn meerdere natuurbeheerders in de Krimpenerwaard. Om versnippering van beheer te voorkomen, heeft de provincie in het gebiedsproces de wens neergelegd dat er één beheerorganisatie komt voor het NNN Krimpenerwaard: één loket voor alle gebruikers / beheerders en één aanspreekpunt voor de provincie. Op verzoek van de provincie heeft de Stuurgroep Krimpenerwaard in 2018 het initiatief genomen om met de gebiedspartijen te komen tot een gezamenlijke ambitie en aanpak voor een beheercollectief. Dit heeft in oktober 2020 geleid tot de oprichting van de stichting Natuurbeheercollectief Krimpenerwaard (NBC). Dit is een unieke organisatie in Nederland, waarbij natuur en landbouw zijn verenigd in één organisatie. De vier partijen die samen het Natuurbeheercollectief vormen, zijn het Zuid-Hollands Landschap, de Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Weide hof, de Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard en de agrarische Natuurcoöperatie Krimpenerwaard. De provincie heeft in het bestuurlijk overleg Krimpenerwaard van 4 mei 2018 toegezegd het collectief financieel te ondersteunen. Specifiek gaat het om een vergoeding voor de coördinerende activiteiten van het NBC, zijnde beheeradvisering over de nog uit te voeren natuurinrichting, ondersteuning particuliere zelfrealisatoren, advisering en uitwerking beheerplannen, afstemming en uitvoeren gezamenlijke pachtuitgifte, afstemming met omliggend agrarisch weidevogelbeheer en coördineren monitoring. Voorwaarde voor subsidie is dat het NBC een meerjarige samenwerkingsovereenkomst (SOK)

ondertekent met het Zuid-Hollands Landschap. De vergoeding geldt voor maximaal 12 jaar, ingaande vanaf 2020. Deze langere periode is nodig vanwege de inrichtingswerkzaamheden de komende jaren en vanwege de implementatie van de zelfrealisatie. Voor de periode 2020 – medio 2022 zijn al subsidies verleend. Dit betekent dat de voorliggende subsidie, op basis van de SOK, een looptijd heeft van medio 2022 tot en met december 2031. De provincie hanteert bij de subsidie nadrukkelijk een afbouwgedachte: de meeste werkzaamheden worden verwacht in de inrichtingsfase tot en met 2026, met een uitloop en gevolgd door meer reguliere coördinatie tot en met 2031. Na deze periode wordt het NBC geacht op eigen benen te staan. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen voor Natuurbeheer in Beleidsdoel 5.1 Gezonde Natuur.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 5-1-1 Natuur. Dit draagt bij aan behoud en ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen waardoor de biodiversiteit niet meer achteruitgaat.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 680.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard t.b.v. Ringvaart Zuidplas-automatiseren Zevenhuizer Verlaat incl. vispassage voor een bedrag van € 300.000 (Beleidsdoel 5-3 en 7-2)

Om de waterrecreatie in Zuid-Holland te bevorderen wordt sinds een aantal op de drie speerpunten 'Gastvrij en Beleefbaar, Smart Waternetwerk en Groene Waterrecreatie' tussen de regio's Hollandse Plassen, Midden-Holland en de gemeenten uit de regio Hof van Delfland samengewerkt. Samen met betrokken en enthousiaste gemeenten, regio's en waterschappen en recreatieschappen werken we onder andere aan het robuuster en groener maken van het vaarnetwerk, door bijvoorbeeld het realiseren van aanlegvoorzieningen en laadvoorzieningen voor elektrisch varen, oplossen van knelpunten in het netwerk en versterken van nieuwe schakels. Een van de knelpunten betreft de Ringvaart Zuidplas in combinatie met het Zevenhuizer Verlaat. De Ringvaart is een beperkt functionerende vaarverbinding op een strategische plek in het regionale vaarnetwerk tussen Rottemeren en de Hollandse IJssel. Het probleem is dat de Hennipsloot en Ringvaart op meerdere plekken ondiep en smal is, dat de bediening van bruggen en sluizen beperkt is en bestemmingen niet of nauwelijks zijn te bezoeken. Het Zevenhuizer Verlaat is een historische handmatig bediende sluis die in het zomerseizoen zeer beperkt kan worden bediend. Kortom: het is nu geen volwaardige vaarverbinding, terwijl het wel onderdeel is van het landelijke recreatietoerwaartnetwerk (BRTN).

Daarnaast staat de waterkwaliteit onder druk vanwege door onder meer het opwervelen van bagger en de hoge frequentie waarmee in het zomerseizoen gemaaid moet worden om de doorvaart mogelijk te maken. Ook kan vis zich nauwelijks verplaatsen tussen paai- en leefgebieden in de Rotte en de Ringvaart via het Zevenhuizer Verlaat. Betrokken partijen hebben gezamenlijk een aanpak Ringvaart Zuidplas opgesteld. Dit betreft een samenhangend pakket aan maatregelen om de vaarverbinding tussen de Rotte (Rotterdam-gebied) en Hollandse IJssel (Gouda/Midden-Holland) op orde te krijgen en aantrekkelijker te maken voor kano's, sloepen, sub en kleine kajuitboten én om de waterkwaliteit van de Ringvaart te verbeteren. Dit project is een samenwerking tussen het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, de gemeente Zuidplas, het Recreatieschap Rotte meren en de provincie Zuid-Holland. Elke partij investeert en draagt bij in het verbeteren van de Ringvaart tot een volwaardige vaarverbinding. De totale kosten bedragen € 2,2 mln. Aan de provincie wordt een bijdrage van € 300.000 gevraagd. Meer informatie is genomen in de GS brief aan Provinciale Staten van 29 juni 2021 met kenmerk PZH-2021-778435384. Dekking van € 200.000 onder deelproduct 5394 Waterrecreatie (Reserve Groene Ambities) en € 300.000 onder deelproduct 003829 Mooi en schoon(kaderrichtlijn) water (Beklemming algemeen resultaat)

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestaties 5-3-2 Water-beschikbaarheid en -kwaliteit en 7-2-1 Recreatie, sport, kennisontwikkeling en innovatie.

Er zijn alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Toelichting: Het betreft een bijdrage aan een grotere ontwikkeling, de provincie koopt niets in.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 300.000 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
5-1	1.6.21	Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL)	55.000.000		55.000.000		55.000.000
5-1	1.6.68	Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016	5.995.000		2.860.000		2.860.000
5-1, 5-2 7-1 en 7-2	1.6.76	Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016	11.585.000		8.795.000	1.800.000	10.595.000
5-2	1.6.69	Uitvoeringsregeling POP 3 Zuid-Holland	15.500.000				
Totaal			88.080.000		66.655.000	1.800.000	68.455.000

Voor 1.6.76 Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016 het hoofdsubsidieplafond van € 8.795.000 te verhogen met € 1.800.000 naar € 10.595.000 (Beleidsdoel 5-1, 5-2, 7-1 en 7-2); Deze verhoging is als volgt verdeeld:

Voor § 2.10 Initiatieven voor Vitale Landbouw (Beleidsdoel 5-1) een deelplafond van € 200.000.

De uitvoering van de Hoofdlijnennotitie Vitale Landbouw gebeurt samen met allerlei partijen in Zuid-Holland; boeren, landschapsbeheerders, burgers, kennis- en ketenpartijen. Juist van onderop komen vaak oplossingen naar voren voor problemen die in gebieden spelen. Met deze subsidie willen we het maatschappelijk veld uitnodigen om met initiatieven te komen. Deze kunnen aansluiten bij de gebiedsprocessen in het landelijk gebied, maar kunnen ook anderszins bijdragen aan de doelen uit de Hoofdlijnennotitie Vitale Landbouw. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen voor Landbouwbeleid in Beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 5-1-1 Vitale landbouw . Dit draagt bij aan innovatie in de landbouw wat moet leiden tot betere verdienmodellen, ketensamenwerking, reductie in emissies (stikstof, broeikasgassen of fosfaat) toename biodiversiteit en betere relaties met de maatschappij.

Er zijn alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Met de subsidieregeling worden bottom-up aanpakken gesubsidieerd die een bijdrage leveren aan de transitie van de landbouw.

Voor § 2.12 Groene gezonde leefomgeving (Beleidsdoel 7-1) of middels openstellingsbesluiten onder bestaande paragrafen waarmee een link kan worden gelegd voor het programma Gezond en Veilig Zuid Holland. in totaal € 600.000 aan extra ruimte in het Srg hoofdplafond.

Niet alleen overheden investeren in de uitvoering gezondheidsmaatregelen. Als provincie willen wij ook de toepassing en uitvoering van innovatieve, kleinschalige maatregelen door particulieren stimuleren en verenigingen, die nu vaak niet binnen de subsidieregelingen van gemeenten vallen. Dan wel gericht grootschaligere voorbeeld projecten ondersteunen ter inspiratie voor anderen in Zuid-Holland. Hierbij wordt gedacht aan het vergroten van de wijkfunctie van schoolpleinen of het ondersteunen van (buurt)initiatieven rond bijvoorbeeld buurthuizen die uitvoering geven aan (enkele van) de 6 thema's van positieve gezondheid. De subsidie wordt financieel gedekt uit de bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting zijn opgenomen in Beleidsdoel 7-1 Bevorderen verbetering milieukwaliteit en gezondheid.

De maatschappelijke baten zijn: Ontwikkelen en stimuleren van interventies ter bevordering van de gezondheid en veiligheid in Zuid-Holland.

Hiermee willen we de gezondheidsverschillen in Zuid-Holland verkleinen en de verbinding tussen het fysieke en sociale domein vergroten. De leefomgeving wordt hiermee gezonder ingericht en de sociale cohesie versterkt. Er zijn alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. De provincie is in deze gevallen geen opdrachtgever of samenwerkingspartner.

Voor een nog te schrijven paragraaf in de Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016 voor klimaatadaptatie (Beleidsdoel 7-3) een deelplafond te zijner tijd voor een bedrag van € 1.000.000

Niet alleen overheden investeren in de uitvoering van klimaatadaptatie maatregelen. Ruim 60% van de bestaande bebouwde omgeving is in handen van particuliere eigenaren. Als provincie willen wij ook de toepassing en uitvoering van innovatieve, kleinschalige maatregelen door particulieren stimuleren, die nu vaak niet binnen de subsidieregelingen van gemeenten en waterschappen vallen. En willen wij bijdragen aan verder onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke maatregelen door derden. Dekking voor deze subsidieregeling komt uit de vrijval van IOV-middelen bij de jaarrekening 2021 (GS-besluit volgt nog).

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-3-1 Aanpak Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), Nationale Adaptatiestrategie (NAS) bodemdaling problematiek in stedelijk gebied. Dit draagt bij aan het klimaatbestendig en water robuust inrichten van Zuid-Holland.

Er zijn alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. De provincie is in deze gevallen geen opdrachtgever of samenwerkingspartner.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het hoofdplafond vast te stellen op een bedrag van € 10.595.000 en deze op te nemen in de begroting.

Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
6-1	gemeente Alphen aan den Rijn t.b.v. transformatie Rijnhaven-Oost	950.000				
Totaal		950.000				

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
6-1	1.6.88	Subsidieregeling Spreiding Sociale Woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland	2.442.500		1.000.000	417.500	1.417.500
6-1	1.6.104	Subsidieregeling sociale woningbouw Holland Rijnland Zuid-Holland	3.600.000		1.400.000	405.000	1.805.000
6-1	1.6.105	Subsidieregeling sociale woningbouw Haaglanden Zuid-Holland	2.700.000		1.300.000	172.500	1.472.500
6-1	1.6.106	Subsidieregeling knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland	10.000.000		2.250.000	500.000	2.750.000
6-1	1.6.107	Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland	3.000.000		2.538.083	315.877	2.853.960
6-1	1.6.108	Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland	1.500.000		0	2.250.000	2.250.000
6-2	1.6.110	Subsidieregeling plankosten collectieve wooninitiatieven Zuid-Holland			250.000		250.000

Totaal	23.242.500	8.738.083	4.060.877	12.798.960
--------	------------	-----------	-----------	------------

Voor 1.6.88 Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland het subsidieplafond van € 1.000.000 te verhogen met € 417.500 naar € 1.417.500 (Beleidsdoel 6-1)

De gemeenten van het Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam hebben, samen met de woningcorporaties en de provincie in het 'Regioakkoord Nieuwe Woningmarkt afspraken regio Rotterdam 2018-2030' o.a. afgesproken zich in te zetten voor een meer evenwichtige spreiding van de sociale voorraad over de regio. Het Regioakkoord bevat afspraken over de bijdrage (sociale woningbouw) die elke gemeente levert. Aan de provincie is een bijdrage gevraagd voor het inzetten van een instrument om een evenwichtiger verdeling van de sociale woningen over de regio te stimuleren. Gekozen is voor een provinciale subsidieregeling, waaraan ook de gemeente Rotterdam financieel bijdraagt. Deze subsidieregeling is opengesteld in 2020. Uit het subsidieplafond 2021 (€ 2.442.500) is op ingekomen aanvragen voor 270 woningen subsidie verleend. Een bedrag van € 417.500 van dit plafond is niet benut. Hierover is PS geïnformeerd bij brief PZH-2022-798255983 van 2 februari 2022. Voorgesteld wordt het subsidieplafond 2022 voor deze regeling te verhogen met het resterende bedrag uit 2021. De dekking voor de subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland staat onder Beleidsdoel 6-1 Voldoende woningen op de juiste plek. Dekking komt voort uit bestaande exploitatiemiddelen.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-2 Sociale woningvoorraad op peil .

Beoogd effect van de subsidieverstrekking aan randgemeenten in de regio Rotterdam is een meer evenwichtige spreiding van de sociale woningvoorraad over de gemeenten in de Rotterdamse regio.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Aanvullend op het provinciaal instrumentarium in het Omgevingsbeleid is gelet op omstandigheden in de regio Rotterdam (zie ook Toelichting op deze subsidieregeling) gekozen voor een financiële stimuleringsregeling.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van

€ 1.417.500 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.104 Subsidieregeling sociale woningbouw regio Holland Rijnland Zuid-Holland het subsidieplafond van € 1.400.000 te verhogen met € 405.000 naar € 1.805.000 (Beleidsdoel 6-1)

De provincie ziet er samen met gemeenten, woningbouwcorporaties en marktpartijen op toe dat er voldoende passende woningen zijn voor verschillende doelgroepen. Ter ondersteuning daarvan is door GS voor de regio Holland Rijnland een Subsidieregeling sociale woningbouw regio Holland Rijnland Zuid-Holland vastgesteld en op 31 maart 2021 in werking getreden. Het budget voor de Subsidieregeling sociale woningbouw regio Holland Rijnland Zuid-Holland bedraagt in totaal € 4 mln voor de jaren 2021 en 2022. Deze subsidieregeling is opengesteld in 2021. Uit het (opgehoogde) subsidieplafond 2021 (€ 3.600.000) is op ingekomen aanvragen voor 426 woningen subsidie verleend. Het naar voren gehaald bedrag - bestemd voor aanvraagfase 2 in 2022 à € 400.000 is door 4 gemeenten (4x € 100.000) nog niet benut in 2021. Na weer toevoegen van het (o.g.v. de subsidieregeling aanvraagfase 2) voor hen gereserveerde deel zullen zij hier in 2022 alsnog een aanvraag voor doen. Daarnaast resteert € 5.000 vanuit het subsidieplafond van 2021 als gevolg van afrondingsverschillen. PS is rond de stand van zaken van de beschikkingen geïnformeerd bij brief PZH-2022-798255983 van 2 februari 2022. Voorgesteld wordt het subsidieplafond 2022 voor deze regeling te verhogen met het resterende bedrag uit 2021. De dekking voor de subsidieregeling sociale woningbouw Haaglanden Zuid-Holland staat onder Beleidsdoel 6-1 Voldoende woningen op de juiste plek. Dekking komt voort uit bestaande exploitatiemiddelen.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-2 Sociale woningvoorraad op peil .

Beoogd effect van de subsidieverstrekking is groei van de sociale woningvoorraad en tevens een meer evenwichtige spreiding van de sociale woningvoorraad over de gemeenten in de regio.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 1.805.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.105 Subsidieregeling sociale woningbouw Haaglanden Zuid-Holland een plafond van € 1.300.000 te verhogen met € 172.500 naar een bedrag van € 1.472.500 (Beleidsdoel 6-1)

De provincie ziet er samen met gemeenten, woningbouwcorporaties en marktpartijen op toe dat er voldoende passende woningen zijn voor verschillende doelgroepen. Ter ondersteuning daarvan is door GS voor de regio Haaglanden een Subsidieregeling sociale woningbouw regio Haaglanden vastgesteld en op 31 maart 2021 in werking getreden. Het budget voor de Subsidieregeling sociale woningbouw regio Haaglanden Zuid-Holland bedraagt in totaal € 4 mln voor de jaren 2021 en 2022. Deze subsidieregeling is opengesteld in 2021. Uit het subsidieplafond 2021 (€ 2.700.000) is op ingekomen aanvragen voor 337 woningen subsidie verleend. Een bedrag van € 172.500 van dit plafond is niet benut. PS is rond de stand van zaken rond de beschikkingen geïnformeerd bij brief PZH-2022-798255983 van 2 februari 2022. Voorgesteld wordt het subsidieplafond 2022 voor deze regeling te verhogen met het resterende bedrag uit 2021. De dekking voor de subsidieregeling sociale woningbouw Haaglanden Zuid-Holland staat onder Beleidsdoel 6-1 Voldoende woningen op de juiste plek. Dekking komt voort uit bestaande exploitatiemiddelen.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-2 Sociale woningvoorraad op peil.

Beoogd effect van de subsidieverstreking is groei van de sociale woningvoorraad en tevens een meer evenwichtige spreiding van de sociale woningvoorraad over de gemeenten in de regio.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Dit sluit aan bij de keuze voor de reeds bestaande Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 1.472.500 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.106 Subsidieregeling knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland het subsidieplafond van € 2.250.000 te verhogen met € 500.000 naar een bedrag van € 2.750.000 (Beleidsdoel 6-1)

Doel van de subsidieregeling is het versnellen van de realisatie van zelfstandige en onzelfstandige woningen sociale huur en middenhuur. Hiervoor is door GS op 23 maart 2021 de Subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland vastgesteld. Gemeenten kunnen een bijdrage aanvragen zodat het financieel tekort op het woningbouwproject kleiner wordt zodat het project gerealiseerd kan worden. In 2021 is een eerste tranche opengesteld met een plafond van € 10 mln. De subsidieregeling was binnen een paar dagen uitgeput. In de begroting 2022 is een subsidieplafond vastgesteld van € 2.250.000. De subsidieregeling is op 11 mei 2022 opgesteld voor aanvragen. Gezien het grote aantal aanvragen voor vooroverleg wordt het plafond verhoogt met € 500.000. Dekking voor de subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland wordt gevonden binnen Ambitie 6 Sterke Steden en Dorpen in Zuid-Holland / Beleidsdoel 6.1 Voldoende woningen op de juiste plek.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-1 Programma Versnelling Woningbouw. Dit draagt bij aan de versnelde realisatie van woningen sociale huur en middenhuur.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 2.750.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.107 Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland het subsidieplafond van € 2.538.083 te verhogen met € 315.877 naar een bedrag van € 2.853.960 (Beleidsdoel 6-1)

De Provincie heeft van het Rijk € 6.190.083 aan specifieke uitkering gekregen voor de periode 2021-2022. Dit budget is bestemd voor de flexibele inzet van expertise en capaciteit aan gemeenten om de snelheid in de voorfase van woningbouwprojecten te bevorderen. De Provincie heeft € 652.000 gereserveerd voor de uitvoering van de impulsmaatregelen ontheffing verlening beschermde soorten voor het versnellen van de woningbouw. Het resterende budget wordt via de Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland aan gemeenten beschikbaar besteld voor de inhuur van expertise en capaciteit voor de versnelling van de planvorming voor woningbouwprojecten. Het subsidieplafond bedroeg in 2021 € 3 mln. Daarvan resteert een bedrag van € 315.877.

De dekking voor de subsidieregeling staat onder Beleidsdoel 6-1, Beleidsprestatie 6-1-1. Programma Versnelling Woningbouw ten laste van de specifieke uitkering Flexpool verkregen van BZK van in totaal € 6.190.083.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-1 Programma Versnelling Woningbouw . Dit draagt bij aan versnelling van de woningbouw met waarborg voor ruimtelijke en sociale kwaliteit, omdat gemeenten met capaciteit en expertise worden geholpen bij de versnelling van de woningbouwprojecten.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Omdat de provincie geen opdrachtgever wenst te worden is subsidie de enige optie.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van € 2.853.960 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.108 Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland een plafond van € 0 te verhogen met € 1.250.000 naar en bedrag van € 1.250.000 (Beleidsdoel 6-1)

De provincie wil de doorstroming bevorderen en nieuwe woonvormen voor senioren stimuleren. Daarvoor is een Subsidieregeling woonvormen senioren Zuid-Holland vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 13 juli 2021.

Gemeenten kunnen een aanvraag doen voor een bijdrage om de bouw te versnellen van woningen voor senioren in de segmenten sociale huur, midden huur of betaalbare koop. Belangrijke voorwaarde is de aanwezigheid van een centrale ontmoetingsruimte. In 2021 is een eerste tranche opengesteld met een plafond van € 2,26 mln. De subsidieregeling was binnen een paar dagen uitgeput. In de Begroting 2022 waren geen middelen voor een subsidieplafond 2022. Gezien het succes van de subsidieregeling en de maatschappelijke urgentie om doorstroming te bevorderen wordt in 2022 met nieuwe middelen een 2e tranche opengesteld. Dekking voor de subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland wordt gevonden binnen Ambitie 6 Sterke steden en dorpen Zuid-Holland, Beleidsdoel 6-1 Voldoende woningen op de juiste plek.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-1 Programma Versnelling Woningbouw. Het versnellen van de bouw van zelfstandige seniorenwoningen met een centrale ontmoetingsruimte draagt bij aan de doorstroming binnen de bestaande woningvoorraad en aan het stimuleren van nieuwe woonvormen voor senioren.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van

€ 1.250.000 en deze op te nemen in de begroting.

Voor 1.6.108 Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland een plafond van € 0 te verhogen met € 2.250.000 naar en bedrag van € 2.250.000 (Beleidsdoel 6-1)

De provincie wil de doorstroming bevorderen en nieuwe woonvormen voor senioren stimuleren. Daarvoor is een Subsidieregeling woonvormen senioren Zuid-Holland vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 13 juli 2021.

Gemeenten kunnen een aanvraag doen voor een bijdrage om de bouw te versnellen van woningen voor senioren in de segmenten sociale huur, midden huur of betaalbare koop. Belangrijke voorwaarde is de aanwezigheid van een centrale ontmoetingsruimte. In 2021 is een eerste tranche opengesteld met een plafond van € 2,3 mln. De subsidieregeling was binnen een paar dagen uitgeput. In de Begroting 2022 waren geen middelen voor een subsidieplafond 2022. Gezien het succes van de subsidieregeling en de maatschappelijke urgentie om doorstroming te bevorderen wordt in 2022 met nieuwe middelen een 2e tranche opengesteld. Dekking voor de subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland wordt gevonden binnen Ambitie 6 Sterke steden en dorpen Zuid-Holland, Beleidsdoel 6-1 Voldoende woningen op de juiste plek.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 6-1-1 Programma Versnelling Woningbouw. Het versnellen van de bouw van zelfstandige seniorenwoningen met een centrale ontmoetingsruimte draagt bij aan de doorstroming binnen de bestaande woningvoorraad en aan het stimuleren van nieuwe woonvormen voor senioren.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan Provinciale Staten om het plafond vast te stellen op een bedrag van

€ 2.250.000 en deze op te nemen in de begroting.

Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland

Begrotingssubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
7-1	Stepforward projecten BV t.b.v. Oude Tongen	3.200.000			500.000	500.000
7-1	Gemeente Ridderkerk t.b.v. sanering Amaliastraat				200.000	200.000
7-1	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) t.b.v. Jong Leren Eten				100.000	100.000
7-2	Stichting Wandelnet	40.000		40.000		40.000
7-2	Stichting Landelijk Fietsplatform	40.000		40.000		40.000
7-2	Gemeente Dordrecht t.b.v. recreatiebeheer Nieuwe Dordtse Biesbosch	74.000	66.959			66.959
7-2	Gemeente Dordrecht als rechtsopvolger van Parkschap Nationaal Park De Biesbosch	412.000	340.570			340.570
7-2	Gemeente Pijnacker-Nootdorp t.b.v. het beheer recreatiegebied de Dobbeplass en Groene Keijzer	278.000	250.200			250.200
7-2	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde t.b.v. het beheer recreatiegebied	418.000	335.394			335.394
7-2	Coöperatief Beheer Groengebieden Midden Delfland (CBG), de rechtsopvolger van het recreatieschap Midden Delfland t.b.v. het beheer recreatiegebied	153.000	111.525			111.525
7-2	Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland t.b.v. het beheer recreatiegebied	1.875.000	1.682.347			1.682.347
7-2	Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten- Rozenburg t.b.v. het beheer recreatiegebied	1.001.000	900.038			900.038
7-2	Voet en fietsveren gemeente Kaag en Braassem, gemeente Krimpenerwaard en gemeente Ridderkerk	69.000	69.000			69.000
7-2	gemeente Dordrecht t.b.v. kwaliteitsimpuls Nieuwe Dordtse Biesbosch			300.000		300.000
7-2	Jeugdfonds Sport en Cultuur t.b.v. uitvoering samenwerkingsovereenkomst tussen PZH en Jeugdfonds in het kader van sport en Bewegen			50.000		50.000
7-2	Staatsbosbeheer t.b.v. beheer recreatiegebieden in eigendom van Staatbosbeheer			1.184.000	216.000	1.400.000
7-2	Staatsbosbeheer namens de Recreatieschappen t.b.v. flexibele deel recreatieschappen			1.184.000	-1.184.000	0
7-2	Gemeente Rotterdam t.b.v. fiets- en voetveer Hoek van Holland- 2e Maasvlakte				20.000	20.000
7-2	Coöperatief Beheer Groengebieden Midden Delfland (CBG), de rechtsopvolger van het recreatieschap Midden Delfland t.b.v. het flexibele deel				78.360	78.360
7-2	Gemeente Dordrecht rechtsopvolger Parkschap De Biesbosch t.b.v. het flexibele deel				120.200	120.200
7-2	Gemeente Pijnacker-Nootdorp t.b.v. het beheer recreatiegebied de Dobbeplass flexibele deel				55.600	55.600
7-2	Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland t.b.v. het flexibele deel				473.090	473.090
7-2	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde t.b.v. het flexibele deel				193.988	193.988

Beleidsdoel	Naam instelling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
7-2	Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg t.b.v. het flexibele deel				258.762	258.762
Totaal		7.560.000	3.756.033	2.798.000	1.032.000	7.586.033

De begrotingssubsidie aan Stepforward projecten BV t.b.v. Oude Tongen van € 3.200.000 te verhogen met € 500.000 naar een bedrag van € 3.700.000 (Beleidsdoel 7-1)

Op het bedrijfsterrein aan de Heerendijk 17-21 te Oude Tonge is sprake van een ernstig en spoedeisend geval van bodemverontreiniging veroorzaakt door de voormalige gasfabriek die in het verleden op de locatie aanwezig was. Sanering is niet mogelijk zonder sloop van de bestaande bedrijfsbebouwing. Het beleid van de gemeente is er op gericht om bedrijfsactiviteiten, vanwege betere ontsluiting elders te concentreren en wenst voor deze locatie de bestemming te wijzigen naar woondoeleinden. Dit schiept de mogelijkheid om bodemsanering en bouwrijp maken in samenloop te laten uitvoeren. Voor de locatie is door een projectontwikkelaar een aanvraag ingediend voor een nieuwe bestemming naar woondoeleinden. Vanwege de ruimtelijke beperkingen die gelden voor het buitengebied in combinatie met de hoge saneringskosten is een bijdrage in de saneringskosten nodig om het project te realiseren. Met de sanering wordt een groot deel van de verontreiniging verwijderd, de risico's weggenomen en de locatie geschikt gemaakt voor het toekomstig gebruik. Meerkosten worden verwacht vanwege de problemen in de keten voor het verwerken van de verontreinigde grond door het ontbreken van afzetproblemen van het eindproduct waardoor reinigers (voorlopig) de grond niet kunnen accepteren. Een mogelijk alternatief is storten van de verontreinigde grond. Om reinigen te stimuleren geldt voor storten een stortbelasting. De ophoging van de begrotingssubsidie met € 500.000 is een voorziening voor de extra kosten. Dekking voor de begrotingssubsidie komt uit de reserve Bodem, ondergrond en grondwater: Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-1-4 beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem. Dit draagt bij aan bevorderen bodemsanering spoedlocaties.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Omdat de provincie geen eigenaar wenst te worden, is subsidie de enige optie.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 3.700.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan gemeente Ridderkerk t.b.v. sanering Amaliastraat voor een bedrag van € 200.000 (Beleidsdoel 7-1)

Op basis van de Verordening en het Beleidskader Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) Zuid-Holland 2010-2014 is de gemeente Ridderkerk op 9 februari 2012 een bestuursovereenkomst aangegaan met de provincie Zuid-Holland voor de aanpak/sanering van 3 spoedlocaties. Op basis van de toenmalige regeling is hiervoor destijds subsidie verleend. In 2014 is de subsidie vastgesteld. Twee locaties zijn afgerond en met de gemeente is afgesproken dat zij de sanering aan de Amaliastraat zou afronden. Inmiddels bestaat de ISV regeling niet meer. De gemeente heeft de bodemsanering aan de Amaliastraat voortvarend opgepakt. Eerst heeft een ontgraving plaatsgevonden die gevolgd werd door een grondwatersanering bestaande uit het optimaliseren van de omstandigheden voor natuurlijke afbraak. De natuurlijke afbraak stagneert echter en daarom zijn extra werkzaamheden nodig om de sanering te kunnen afronden. De aanvullende subsidie is bedoeld om deze extra werkzaamheden mogelijk te maken. Dekking voor de begrotingssubsidie komt uit de reserve Bodem, ondergrond en grondwater: Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-1-4 Beschermen en benutten van de kwaliteiten van het bodem- en grondwater-systeem. Dit draagt bij aan bevorderen bodemsanering spoedlocaties

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Indertijd is in het kader van de stedelijk vernieuwing wettelijk bepaald dat de gemeente het voortouw neemt bij de bodemsanering van spoedlocaties in

het stedelijk gebied en dat de provincie de rol van subsidieverlener heeft. Vanuit dit perspectief heeft de gemeente de sanering opgepakt. Er is geen reden om die rolverdeling te wijzigen. Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 200.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) t.b.v. Jong Leren Eten voor een bedrag van € 100.000 (Beleidsdoel 7-1)

De provincie heeft in 2018-2020 subsidie verleend aan het programma Jong Leren Eten. Dit is een programma vanuit Min LNV en RVO om het bewustzijn over gezond voedsel te versterken. Daarbij worden met name netwerken opgebouwd om bestaande middelen o.a. naar het onderwijs beter te benutten. Het rijk financiert twee voedselmakelaars (ondergebracht bij IVN en GGD). Via cofinanciering vanuit de provincie kan de uitvoering binnen Zuid-Holland toegesneden worden op de prioriteiten en activiteiten van provinciale programma's. In de periode 2018-2020 is dit toegesneden op de verduurzaming van de landbouw in Zuid-Holland en de rol van consumenten daarbij. In 2021 wordt een directe link gelegd met de opgave Gezond en veilig, waarbij ook gezond voedsel een belangrijke rol speelt. De opgebouwde netwerken kunnen daarmee verder gericht worden benut. In 2021 is helaas vanwege miscommunicatie geen subsidie verleend. In 2022 en 2023 wordt hier wel een vervolg aan gegeven. Dekking wordt gevonden binnen de exploitatie van Ambitie 7 Gezond en Veilig Zuid-Holland, Beleidsprestatie 7-1-6.

De maatschappelijke baten zijn: Ontwikkelen en stimuleren van interventies ter bevordering van de gezondheid en veiligheid in Zuid-Holland.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Subsidie is het meest geëigende instrument. De provincie is in deze gevallen geen opdrachtgever of samenwerkingspartner.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 100.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Staatsbosbeheer t.b.v. beheer recreatiegebieden in eigendom van Staatbosbeheer van € 1.184.000 te verhogen met € 216.000 naar een bedrag van € 1.400.000 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen. In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden. Afsproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten ('het flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen. Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden.

In de Begroting 2022 is uitgegaan dat de helft van het flexibele deel zou worden ingezet voor het beheer van gebieden van Staatsbosbeheer waarvoor geen structurele beheermiddelen beschikbaar zijn. Voor de periode 2022 t/m 2025 betreft het € 296.000 per jaar (totaal € 1.184.000). Met het verhogen van het structurele beheerbudget voor recreatiegebieden bij Begroting 2022 kan de subsidie voor 2022 verhoogd worden tot € 1,4 mln. Voor de periode na 2023 is een subsidieregeling in voorbereiding waar ook de betreffende gebieden van Staatsbosbeheer voor in aanmerking komen. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving. De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Het betreft een bijdrage. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 1,4 mln en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Staatsbosbeheer namens de Recreatieschappen t.b.v. flexibele deel recreatieschappen van € 1.184.000 te verlagen met € 1.184.000 naar een bedrag van € 0 (Beleidsdoel 7-2)

In de begroting 2022 is een begrotingssubsidie vastgesteld voor totaal € 1.184.000 voor het beheer en onderhoud van de gebieden in eigendom/beheer van de Recreatieschappen.

Deze subsidie is op naam gesteld van Staatsbosbeheer namens de Recreatieschappen.

Het is gewenst dat de verschillende (voormalige) Recreatieschappen de subsidie individueel aanvragen. Daarom wordt de subsidie her-labelt. Het eerder vastgestelde subsidie wordt op nul gezet. Het door PS beschikbaar gestelde bedrag wordt, conform de gemaakte financieringsafspraken, herverdeeld over de zes (voormalige) Recreatieschappen. Het totaal door PS beschikbaar gestelde bedrag blijft gelijk.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie.

Bijdrage aan de gezondheid van mensen, door ze via o.a. voldoende groen te stimuleren 'om de hoek' te bewegen, te sporten of juist lekker te ontspannen.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 0 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan gemeente Rotterdam t.b.v. fiets- en voetveer Hoek van Holland- 2e Maasvlakte voor een bedrag van € 20.000 (Beleidsdoel 7-2)

Ondersteuning van exploitatie van voet- en fietsveren, die een belangrijke recreatieve functie vervullen en een onderdeel zijn van regionale recreatieve routestructuren. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen welke in de begroting is opgenomen voor recreatie en sport in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan exploitatie van voet- en fietsveer.

Er zijn alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Dit betreft een bijdrage aan de exploitatie, de provincie krijgt niets geleverd, daarom is subsidie het instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 20.000 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Coöperatief Beheer Groengebieden Midden Delfland (CBG), de rechtsopvolger van het recreatieschap Midden Delfland t.b.v. het flexibele deel recreatieschappen voor een bedrag van € 78.360 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen.

In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden. Afgesproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten (' het flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen.

Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden. Met de Recreatieschappen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. Het budget wordt ingezet voor specifieke maatregelen om de schapsgebieden toekomstbestendiger te maken (wijzigingen in de doeltypen in het gebied met als doel lagere beheerkosten). Ook worden middelen ingezet om de inzet van vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de Schapsgebieden te stimuleren.

De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Het betreft een bijdrage. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 78.360 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan gemeente Dordrecht rechtsopvolger Parkschap De Biesbosch t.b.v. het flexibele deel recreatieschappen voor een bedrag van € 120.200 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen. In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden. Afsproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten ('het flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen. Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden. Met de Recreatieschappen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. Het budget wordt ingezet voor specifieke maatregelen om de schapsgebieden toekomstbestendiger te maken. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Omdat de provincie geen eigenaar wenst te worden is subsidie de enige optie.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 120.200 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Gemeente Pijnacker-Nootdorp t.b.v. het beheerrecreatiegebied de Dobbeplass het flexibele deel recreatieschappen voor een bedrag van € 55.600 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen. In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden. Afsproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten ('het

flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen. Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden. Met de Recreatieschappen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. De gemeente Pijnacker-Nootdorp als rechtsopvolger van de Dobbepas gaat het budget inzetten voor vernieuwing van de toiletvoorziening bij de Dobbepas. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Er zijn geen alternatieven voor het instrument subsidie overwogen. Het betreft een bijdrage. Subsidie is het meest geëigende instrument.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 55.600 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland t.b.v. het flexibele deel recreatieschappen voor een bedrag van € 473.090 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen. In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden. Afsproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te gaan zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten ('het flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen. Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden. Met de Recreatieschappen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. Het budget wordt ingezet voor specifieke maatregelen om de schapsgebieden toekomstbestendiger te maken (wijzigingen in de doeltypen in het gebied met als doel lagere beheerkosten). Ook worden middelen ingezet om de inzet van vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de Schapsgebieden te stimuleren. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Het betreft een bijdrage. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 473.090 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Natuur- en recreatieschap IJsselmonde t.b.v. het flexibele deel recreatieschappen voor een bedrag van € 193.988 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen. In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden.

Afgesproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te gaan zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten ('het flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen. Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden. Met de Recreatieschappen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. Het budget wordt ingezet voor specifieke maatregelen om de schapsgebieden toekomstbestendiger te maken (wijzigingen in de doeltypen in het gebied met als doel lagere beheerkosten). Ook worden middelen ingezet om de inzet van vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de Schapsgebieden te stimuleren. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Het betreft een bijdrage. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 193.988 en deze op te nemen in de begroting.

De begrotingssubsidie aan Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg t.b.v. het flexibele deel recreatieschappen voor een bedrag van € 258.762 (Beleidsdoel 7-2)

De provincie ondersteunt het beheer van recreatiegebieden in beheer bij derden. Het beschikbare provinciale budget wordt ingezet voor het beheer van de recreatiegebieden in eigendom en beheer bij een aantal natuur- en recreatieschappen. In 2016 hebben Provinciale Staten besloten uit de natuur- en recreatieschappen te treden waarbij afspraken zijn gemaakt over de inzet van de provinciale bijdrage aan het beheer van deze gebieden. Afgesproken is dat de Provincie de mogelijkheid heeft om een percentage van de bijdragen aan de natuur en recreatieschappen over de periode 2022 tot en met 2025 ook in te gaan zetten voor andere gebieden dan de Schapsgebieden. Het gaat om jaarlijks een bedrag van € 591.000 dat de Provincie flexibel kan inzetten ('het flexibele deel'). In navolging van de startnotitie Sport en Recreatie is de beleidskeuze gemaakt om de provinciale middelen in de toekomst in te zetten op die plekken waar de recreatiedruk het hoogste is en de beschikbare financiële middelen onvoldoende zijn om die druk te kunnen opvangen. Ten aanzien van het flexibele deel voor de periode 2022 tot en met 2025 blijft de helft hiervan beschikbaar voor de Schapsgebieden en de andere helft voor de gebieden in eigendom en beheer van derden. Met de Recreatieschappen zijn afspraken gemaakt over de besteding van deze middelen. Het budget wordt ingezet voor specifieke maatregelen om de schapsgebieden toekomstbestendiger te maken (wijzigingen in de doeltypen in het gebied met als doel lagere beheerkosten). Ook worden middelen ingezet om de inzet van vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de Schapsgebieden te stimuleren. De subsidie wordt financieel gedekt uit bestaande exploitatiemiddelen voor recreatiebeheer in Beleidsdoel 7-2 Gezonde en bewegingsvriendelijke leefomgeving.

De maatschappelijke baten zijn: Beleidsprestatie 7-2-1 Recreatie, Sport, kennisontwikkeling en Innovatie. Dit draagt bij aan de gezondheid van mensen, door ze via onder andere voldoende groen te stimuleren te bewegen, te sporten, en lekker te ontspannen.

Als alternatief voor het instrument subsidie is opdrachtverstrekking overwogen. Het betreft een bijdrage. Subsidie is gebleken de enige optie te zijn.

Gevraagd wordt aan provinciale staten om de begrotingssubsidie vast te stellen op € 258.762 en deze op te nemen in de begroting.

Boekjaar- en projectsubsidies 2022 in vergelijking met 2021 (in €)

Beleidsdoel	Subsidie-regeling-nummer	Titel van regeling	Maximaal te subsidiëren 2021	Kadernota 2022	Begroting 2022	Voorjaarsnota 2022	Maximaal te subsidiëren 2022
7-1	1.6.96	Subsidieregeling Opruiming drugsafval Zuid-Holland 2021	104.899		104.899		104.899
7-2	1.6.109	Subsidieregeling beheer recreatiegebieden Zuid-Holland		2.364.000			2.364.000
Totaal			104.899	2.364.000	104.899		2.468.899